

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA BANKARSTVO
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

INFORMACIJA

**O SUBJEKTIMA BANKARSKOG SISTEMA FEDERACIJE BOSNE I
HERCEGOVINE SA STANJEM NA DAN 31.12.2020. GODINE
(PO KONAČNIM NEREVIDIRANIM PODACIMA)**

Sarajevo, april/travanj 2021. godine

Skraćenice i termini:

AOD	Agencija za osiguranje depozita Bosne i Hercegovine
BD	Brčko Distrikt
BDP	Bruto domaći proizvod
BiH	Bosna i Hercegovina
CBBiH	Centralna banka Bosne i Hercegovine
CRK	Centralni registar kredita poslovnih subjekata i fizičkih lica u BiH
DPP	Devizni platni promet
EBA	European Banking Authority (Evropsko nadzorno tijelo za bankarstvo)
ECB	European Central Bank (Evropska centralna banka)
ECL	Expected credit loss (Očekivani kreditni gubitak)
EFSE	European Fund for Southeast Europe (Evropski fond za Jugoistočnu Evropu)
EKS	Efektivna kamatna stopa
EU	Europska unija
FBA	Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
FED	The Federal Reserve (Američka centralna banka)
FINREP	Financial Reporting Framework (Okvir za finansijsko izvještavanje banaka)
FMF	Federalno ministarstvo finansija/financija
FOO	Finansijsko-obavještajni odjel
FSAP	Financial Sector Assessment Program (Program procjene finansijskog sektora)
FX rizik	Foreign Exchange Risk (Devizni rizik)
ICAAP	Internal Capital Adequacy Assessment Process (Interni proces procjene adekvatnosti kapitala)
ILAAP	Internal Liquidity Adequacy Assessment Process (Interni proces procjene adekvatnosti likvidnosti)
LCR	Liquidity Coverage Ratio (Koeficijent pokrića likvidnosti)
MKD	Mikrokreditno društvo
MKF	Mikrokreditna fondacija
MKO	Mikrokreditna organizacija
MMF	Međunarodni monetarni fond
MRS	Međunarodni računovodstveni standardi
MSFI	Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja
NFI	Nedepozitne finansijske institucije
NKS	Nominalna kamatna stopa
NPL	Non performing loans (Nekvalitetni krediti)
NSFR	Net Stable Funding Ratio (Koeficijent neto stabilnih izvora finansiranja)
RKG	Rezerve za kreditne gubitke
RS	Republika Srpska
SAD	Sjedinjene Američke Države
SB	Svjetska banka
SBS	Subjekti bankarskog sistema FBiH: banke, bankarske grupe, razvojne banke, MKO, lizing društva, faktoring društva, mjenjači i druge finansijske organizacije čije poslovanje nadzire FBA
SPNiFTA	Sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti
SREP	Supervisory Review and Evaluation Process (Supervizorski pregled i proces procjene)

UBBiH	Udruženje banaka Bosne i Hercegovine
UDLBiH	Udruženje društava za lizing BiH
UPP	Unutrašnji platni promet
USAID	United States Agency for International Development - Financial Reform Agenda
FINRA	Activity Project (Agencija Sjedinjenih Američkih Država za međunarodni razvoj
Projekat	- Projekat reformi finansijskog sektora)
UO FBA	Upravni odbor Agencije za bankarstvo Federacije BiH
ZoA	Zakon o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine
ZoB	Zakon o bankama
ZoF	Zakon o faktoringu
ZoL	Zakon o lizingu
ZoMKO	Zakon o mikrokreditnim organizacijama

SADRŽAJ:

Skraćenice i termini:.....	2
Spisak tabela:.....	6
Spisak grafikona:.....	8
Sažetak regulatornih zahtjeva i standardi poslovanja SBS.....	9
SAŽETAK.....	11
UVOD.....	16
1. MAKROEKONOMSKI OKVIR POSLOVANJA KREDITNIH INSTITUCIJA.....	17
2. REGULATORNI OKVIR SBS.....	21
3. BANKARSKI SEKTOR.....	22
3.1. STRUKTURA BANKARSKOG SEKTORA U FBiH.....	22
3.1.1. Status, broj i poslovna mreža.....	22
3.1.2. Struktura vlasništva i tržišno učešće.....	22
3.1.3. Kadrovska struktura.....	25
3.2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA.....	26
3.2.1. Bilans stanja.....	26
3.2.2. Obaveze.....	29
3.2.3. Kapital i adekvatnost kapitala.....	33
3.2.4. Kreditni rizik.....	36
3.2.5. Profitabilnost.....	42
3.2.6. Ponderisane NKS i EKS.....	45
3.2.7. Likvidnost.....	46
3.2.8. Devizni (FX) rizik.....	48
3.3. PREPORUKE ZA BANKARSKI SEKTOR.....	50
4. SEKTOR NEDEPOZITNIH FINANSIJSKIH INSTITUCIJA.....	52
4.1. MIKROKREDITNI SEKTOR.....	52
4.1.1. STRUKTURA MIKROKREDITNOG SEKTORA U FBiH.....	52
4.1.1.1. Status, broj i poslovna mreža.....	52
4.1.1.2. Struktura vlasništva.....	52
4.1.1.3. Kadrovska struktura.....	52
4.1.2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA.....	53
4.1.2.1. Bilans stanja.....	53
4.1.2.2. Kapital i obaveze.....	54
4.1.2.3. Aktiva i kvalitet aktive.....	55
4.1.2.4. Finansijski rezultat mikrokreditnog sektora FBiH.....	58
4.1.3. PREPORUKE ZA MIKROKREDITNI SEKTOR.....	59
4.2. LIZING SEKTOR.....	60
4.2.1. STRUKTURA LIZING SEKTORA U FBiH.....	60
4.2.1.1. Broj lizing društava.....	60
4.2.1.2. Struktura vlasništva.....	60
4.2.1.3. Kadrovska struktura.....	60
4.2.2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA.....	61
4.2.2.1. Bilans stanja.....	61
4.2.2.2. Kapital i obaveze.....	63
4.2.2.3. Aktiva i kvalitet aktive.....	63
4.2.2.4. Profitabilnost.....	64
4.2.2.5. Struktura plasmana prema predmetu i vrsti lizinga.....	66
4.2.3. PREPORUKE ZA LIZING SEKTOR.....	67
4.3. FAKTORING POSLOVI.....	68
4.3.1. Učesnici na tržištu faktoringa u FBiH.....	68
4.3.2. Obim, struktura i trend faktoring poslovanja u FBiH.....	68
4.3.3. PREPORUKE ZA FAKTORING POSLOVANJE.....	70
5. POSLOVANJE BANAKA U OBAVLJANJU PLATNOG PROMETA I SPNIFTA.....	71

5.1. POSLOVANJE BANAKA U OBAVLJANJU PLATNOG PROMETA	71
5.2. SPNIFTA.....	72
ZAKLJUČAK	74
PRAVNI OKVIR	76
Prilog 1- Pravni okvir za rad FBA i SBS u FBiH.....	76
PRILOZI ZA BANKARSKI SEKTOR	88
Prilog 2 - Osnovni podaci o bankama u FBiH - 31.12.2020.	88
Prilog 3 - Bilans stanja banaka u FBiH po šemi FBA (aktivni podbilans) - 31.12.2020.	89
Prilog 4 - Pregled aktive, kredita, depozita i finansijskog rezultata banaka u FBiH - 31.12.2020.....	90
Prilog 5 - Sektorska struktura kredita u FBiH i ECL - 31.12.2020.	91
Prilog 6 - Bilans uspjeha banaka u FBiH po šemi FBA - 31.12.2020.....	92
Prilog 7 - Prosječne ponderisane NKS i EKS na kredite i depozite po periodima.....	93
PRILOZI ZA MIKROKREDITNI SEKTOR.....	94
Prilog 8 - Osnovni podaci o MKO u FBiH - 31.12.2020.	94
Prilog 9 - Zbirni bilans stanja MKF - 31.12.2020.	95
Prilog 10 - Zbirni bilans stanja MKD - 31.12.2020.	96
Prilog 11 - Pregled osnovnih pokazatelja MKO u FBiH - 31.12.2020.	97
Prilog 12 - Pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za MKO - 31.12.2020.....	98
Prilog 12a - Uporedni pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za MKO	98
Prilog 13 - Zbirni bilans uspjeha MKF - 31.12.2020.	99
Prilog 14 - Zbirni bilans uspjeha MKD - 31.12.2020.....	100
PRILOZI ZA LIZING SEKTOR	101
Prilog 15 - Osnovni podaci o lizing društvima u FBiH - 31.12.2020.....	101
Prilog 16 - Zbirni bilans stanja lizing društava - 31.12.2020.	102
Prilog 17 - Pregled osnovnih pokazatelja lizing društava u FBiH - 31.12.2020.	103
Prilog 18 - Zbirni bilans uspjeha lizing društava - 31.12.2020.	104
Prilog 19 - Pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za ugovore o finansijskom lizingu-31.12.2020.	105
Prilog 19a - Uporedni pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za ugovore o finansijskom lizingu ...	105

Spisak tabela:

Tabela 1:	Izdvojeni makroekonomski pokazatelji.....	17
Tabela 2:	Banke FBiH, organizacioni dijelovi banaka iz RS u FBiH i mreža bankomata i POS uređaja	22
Tabela 3:	Struktura vlasništva prema ukupnom kapitalu.....	24
Tabela 4:	Struktura vlasništva prema učešću državnog, privatnog i stranog kapitala.....	24
Tabela 5:	Tržišni udjeli banaka prema vrsti vlasništva (većinskom kapitalu).....	25
Tabela 6:	Kvalifikaciona struktura zaposlenih u bankama FBiH.....	25
Tabela 7:	Ukupna aktiva po zaposlenom.....	25
Tabela 8:	Bilans stanja.....	26
Tabela 9:	Aktiva banaka prema vlasničkoj strukturi.....	27
Tabela 10:	Učešće grupa banaka u ukupnoj aktivi.....	28
Tabela 11:	Novčana sredstva banaka	28
Tabela 12:	Ulaganja u vrijednosne papire prema vrsti instrumenta.....	29
Tabela 13:	Vrijednosni papiri entitetskih vlada BiH.....	29
Tabela 14:	Sektorska struktura depozita.....	31
Tabela 15:	Štednja stanovništva.....	31
Tabela 16:	Ročna struktura štednih depozita stanovništva.....	32
Tabela 17:	Kreditni, štednja i depoziti stanovništva	32
Tabela 18:	Izvještaj o stanju regulatornog kapitala.....	33
Tabela 19:	Struktura izloženosti riziku.....	34
Tabela 20:	Pokazatelji adekvatnosti kapitala.....	35
Tabela 21:	Stopa finansijske poluge.....	35
Tabela 22:	Finansijska imovina, vanbilansne stavke i ECL.....	36
Tabela 23:	Izloženost prema nivoima kreditnog rizika.....	37
Tabela 24:	Sektorska struktura kredita.....	39
Tabela 25:	Ročna struktura kredita.....	39
Tabela 26:	Kreditni prema nivoima kreditnog rizika.....	40
Tabela 27:	Ostvareni finansijski rezultat: dobit/gubitak.....	42
Tabela 28:	Struktura ukupnih prihoda.....	43
Tabela 29:	Struktura ukupnih rashoda.....	44
Tabela 30:	Pokazatelji profitabilnosti, produktivnosti i efikasnosti.....	45
Tabela 31:	LCR.....	43
Tabela 32:	Ročna struktura depozita po preostalom dospijeću.....	46
Tabela 33:	Koeficijenti likvidnosti.....	46
Tabela 34:	Ročna usklađenost finansijske aktive i obaveza do 180 dana.....	47
Tabela 35:	Devizna usklađenost finansijske aktive i obaveza (EUR i ukupno).....	49
Tabela 36:	Kvalifikaciona struktura zaposlenih u MKO u FBiH.....	53
Tabela 37:	Bilans stanja mikrokreditnog sektora.....	53
Tabela 38:	Ročna struktura uzetih kredita.....	54
Tabela 39:	Struktura kapitala mikrokreditnog sektora.....	55
Tabela 40:	Neto mikrokreditni	56
Tabela 41:	Sektorska i ročna struktura mikrokredita.....	56
Tabela 42:	RKG.....	57
Tabela 43:	Zbirni bilans uspjeha mikrokreditnog sektora.....	58
Tabela 44:	Kvalifikaciona struktura zaposlenih u lizing društvima FBiH.....	60
Tabela 45:	Struktura potraživanja po finansijskom lizingu.....	61
Tabela 46:	Struktura potraživanja po finansijskom lizingu - uporedni pregled.....	62
Tabela 47:	Struktura neto bilansnih pozicija aktive.....	62
Tabela 48:	Pregled rezervi za finansijski lizing.....	63
Tabela 49:	Struktura ukupnih prihoda.....	65
Tabela 50:	Struktura ukupnih rashoda.....	65
Tabela 51:	Struktura broja zaključenih ugovora i iznosa finansiranja lizing sistema	66

Tabela 52:	Nominalni iznos otkupljenih novčanih potraživanja i isplaćenih kupčevih obaveza prema dobavljačima u FBiH, prema vrsti faktoringa i domicilnosti.....	69
Tabela 53:	Obim UPP-a i DPP-a	71
Tabela 54:	Obim DPP-a	71
Tabela 55:	Obim UPP-a	71
Tabela 56:	Izvršeni mjenjački poslovi banaka	72
Tabela 57:	Izvršeni mjenjački poslovi ovlaštenih mjenjača.....	72
Tabela 58:	Izveštene transakcije po broju i vrijednosti - banke.....	72
Tabela 59:	Izveštene sumnjive transakcije po broju i vrijednosti - banke.....	73
Tabela 60:	Izveštene sumnjive transakcije po broju i vrijednosti - MKO	73

Spisak grafikona:

Grafikon 1: Glavne kamatne stope vodećih centralnih banaka.....	18
Grafikon 2: Omjer NPL-a i stopa kapitala banaka u EU	19
Grafikon 3: Struktura stranog kapitala po zemljama, učešće u %.....	23
Grafikon 4: Struktura stranog kapitala po zemljama - sjedištu grupe, učešće u %	24
Grafikon 5: Herfindahlov indeks koncentracije u aktivima, kreditima i depozitima	27
Grafikon 6: Koncentracijske stope za pet najvećih banaka - CR5: aktiva, krediti i depoziti.....	27
Grafikon 7: Struktura ulaganja u vrijednosne papire prema kriteriju države emitenta	29
Grafikon 8: Ukupni depoziti (000 KM).....	30
Grafikon 9: Omjer kredita i depozita.....	30
Grafikon 10: Štednja stanovništva po periodima	32
Grafikon 11: Krediti (000 KM)	38
Grafikon 12: Učešće NPL-a u kreditima.....	41

Sažetak regulatornih zahtjeva i standardi poslovanja SBS

Minimalni iznos uplaćenog osnivačkog kapitala - 15 miliona KM	Član 24. stav (2) ZoB ¹
Stopa redovnog osnovnog kapitala – 6,75%	Član 34. stav (1), tačka a) Odluke o izračunavanju kapitala banke ²
Stopa osnovnog kapitala – 9%	Član 34. stav (1), tačka b) Odluke o izračunavanju kapitala banke
Stopa regulatornog kapitala – 12%	Član 34. stav (1), tačka c) Odluke o izračunavanju kapitala banke
Zaštitni sloj za očuvanje kapitala u obliku redovnog osnovnog kapitala – 2,5% ukupnog iznosa izloženosti riziku	Član 39. stav (1) Odluke o izračunavanju kapitala banke
Stopa finansijske poluge – 6%	Član 37. stav (2) Odluke o izračunavanju kapitala banke
Koeficijent pokrića likvidnosti – LCR ≥ 100%	Član 17. stav (2), Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke ³
Ročna usklađenost finansijske aktive i finansijskih obaveza	Ročno usklađivanje preostalih rokova do ugovorenih dospijeca instrumenata aktive i obaveza: - najmanje 65% izvora sredstava sa rokom dospijeca do 30 dana angažuje u plasmane (instrumente aktive) sa rokom dospijeca do 30 dana, član 40a. Stav (2), tačka a) Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke; - najmanje 60% izvora sredstava sa rokom dospijeca do 90 dana angažuje u plasmane (instrumente aktive) sa rokom dospijeca do 90 dana, član 40a. Stav (2), tačka b) Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke; - najmanje 55% izvora sredstava sa rokom dospijeca do 180 dana angažuje u plasmane (instrumente aktive) sa rokom dospijeca do 180 dana, član 40a. Stav (2), tačka c) Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke.
Ograničenje za individualnu deviznu poziciju preko-noći banke, osim u EUR-ima – najviše do 20% priznatog kapitala banke	Član 3. stav (2), tačka a) Odluke o upravljanju deviznim rizikom banke ⁴
Ograničenje za individualnu deviznu poziciju preko-noći u EUR-ima - najviše do 40% priznatog kapitala banke.	Član 3. stav (2), tačka b) Odluke o upravljanju deviznim rizikom banke
Ograničenje za ukupnu deviznu poziciju – najviše do 40% priznatog kapitala banke	Član 3. stav (2), tačka c) Odluke o upravljanju deviznim rizikom banke
Herfindahl-Hirschman indeks - HHI	Predstavlja najčešće korištenu mjeru koncentracije u evropskom i američkom ekonomskom sistemu. HHI je zbir kvadrata procentnih udjela konkretne veličine (npr. aktive, depozita, kredita) svih tržišnih učesnika u sistemu. Ako je vrijednost HHI manja od 1000, smatra se da na tržištu nije

¹ „Službene novine Federacije BiH“, br. 27/17

² „Službene novine Federacije BiH“, br. 81/17, 50/19, 37/20 i 81/20

³ „Službene novine Federacije BiH“, br. 81/17 i 37/20

⁴ „Službene novine Federacije BiH“, br. 81/17 i 37/20

	<p>prisutna koncentracija, za vrijednost indeksa između 1000 i 1800 jedinica na tržištu je prisutna umjerena koncentracija, ako je vrijednost HHI iznad 1800, to je pokazatelj postojanja visoke koncentracije.</p> <p>CR je pokazatelj koncentracije u bankarskom sektoru i predstavlja ukupno učešće najvećih banaka u sektoru u odabranim relevantnim kategorijama: u aktivi, kreditima i depozitima. Označava se prema broju banaka koje se uključuju u izračun, npr. CR 5. Ne postoji jedinstven i općeprihvaćen stav o interpretaciji dobivenih rezultata koncentracijskog omjera. Ako je veća vrijednost, veća je koncentracija tržišta.</p> <p>Pokazuje odnos najvažnijih bankarska agregata, kredita, na strani aktive i depozita i uzetih kredita, na strani izvora sredstava. Što je stopa veća, to je slabija pozicija likvidnosti banke. Iskustveni standardi su: manji od 70% - veoma solidan, 71%-75% - zadovoljavajući, 76%-80% - na granici zadovoljavajućeg, 81%-85% - nedovoljan, preko 85% - kritičan.</p>
Koncentracijska stopa – CR	
Odnos krediti/depoziti i uzeti krediti	
Minimalan iznos osnovnog kapitala MKD - 500.000 KM	Član 26. stav (1) ZoMKO ⁵
Minimalan iznos osnovnog kapitala MKF - 50.000 KM	Član 36. stav (1) ZoMKO
Stopa fiksne aktive u odnosu na ukupnu aktivu umanjenu za donirani kapital - do 10% za MKF i MKD u kojem MKF ima većinsko vlasništvo	Član 11. stav (2) Odluke o uslovima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji ⁶
Stopa kapitala umanjenog za donirani kapital u odnosu na ukupnu aktivu MKO - preko 10%	Član 11. stav (1) Odluke o uslovima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji
Portfolio u riziku MKO preko 30 dana (PAR) - do 5%	Član 12. stav (1) tačka c) Odluke o uslovima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji
Godišnji otpis MKO - do 3%	Član 12. stav (1) tačka d) Odluke o uslovima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji
Operativna efikasnost poslovanja MKO - do 45%	Član 12. stav (1) tačka b) Odluke o uslovima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji
Povrat na aktivu MKO prilagođen za inflaciju, tržišnu cijenu kapitala i donacije (AROA) - pozitivan	Član 12. stav (1) tačka a) Odluke o uslovima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji
Minimalan iznos osnovnog kapitala lizing društava - 250.000 KM	Član 8. stav (1) ZoL ⁷
Minimalan iznos osnovnog kapitala društava za faktoring - 750.000 KM	Član 27. stav (1) ZoF ⁸

⁵ „Službene novine Federacije BiH“, broj 59/06

⁶ „Službene novine Federacije BiH“, broj 103/18

⁷ „Službene novine Federacije BiH“, broj 85/08, 39/09, 65/13, 104/16

⁸ „Službene novine Federacije BiH“, broj 14/16 i 74/20

SAŽETAK

Osnovni pokazatelji poslovanja bankarskog sektora u FBiH

U FBiH je na kraju 2020. godine poslovalo 15 komercijalnih banaka, sa 531 organizacionim dijelom, u kojima je bilo zaposleno ukupno 6.522 radnika, što je za 137 radnika manje u odnosu na kraj 2019. godine.

Ukupna neto aktiva na nivou bankarskog sektora u FBiH sa 31.12.2020. godine iznosi 24,4 milijarde KM i za 185,9 miliona KM ili 0,8% je veća u odnosu na 31.12.2019. godine.

Ukupni kapital banaka u FBiH iznosi 3,1 milijardu KM, što je za 65,3 miliona KM ili 2,1% manje u odnosu na kraj 2019. godine, od čega dionički kapital iznosi 1,3 milijarde KM. Učešće ukupnog kapitala u izvorima na nivou bankarskog sektora FBiH iznosi 12,6%.

Regulatorni kapital iznosi 2,7 milijardi KM i gotovo je na istom nivou u odnosu na kraj 2019. godine. Osnovni kapital smanjen je za 74,8 miliona KM ili 2,8%, dok je dopunski kapital povećan za 83,4 miliona KM ili 246,9%. Značajno povećanje dopunskog kapitala posljedica je primjene Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka⁹ i ukidanja nedostajućih RKG kao odbitne stavke od dopunskog kapitala.

Stopa regulatornog kapitala bankarskog sektora FBiH na dan 31.12.2020. godine iznosi 19,1% i za 1,2 procentna poena veća je u odnosu na kraj 2019. godine, dok su ostale stope kapitala (stopa redovnog osnovnog kapitala i osnovnog kapitala) na nivou bankarskog sektora FBiH veće za 0,6 procentnih poena u odnosu na isti period prethodne godine.

Stopa finansijske poluge (odnos osnovnog kapitala i ukupne izloženosti banke) na nivou bankarskog sektora FBiH iznosi 10,1%, i za 0,4 procentna poena manja je u odnosu na kraj 2019. godine.

Ukupna izloženost banaka iznosi 28,9 milijardi KM, od čega se 25 milijardi KM odnosi na bilansne izloženosti, a 3,9 milijardi KM na vanbilansne stavke.

U 2020. godini zabilježeno je povećanje bilansne izloženosti u odnosu na kraj 2019. godine za iznos od 208,4 miliona KM ili 0,8%, a nastao je kao neto efekat povećanja finansijske imovine koja se vrednuje po fer vrijednosti i po amortizovanom trošku, kao i ostalih finansijskih potraživanja, te smanjenja novčanih sredstava. U istom periodu zabilježen je rast vanbilansnih stavki za 379,1 milion KM ili 10,8%, a isti je najvećim dijelom posljedica rasta na poziciji neopozivo odobrenih, a neiskorištenih kredita kod jedne banke.

Bilansne izloženosti u nivou kreditnog rizika 1 na dan 31.12.2020. godine iznose 22,3 milijarde KM i čine 89,3% ukupnih bilansnih izloženosti. Bilansne izloženosti u nivou kreditnog rizika 2 na dan 31.12.2020. godine iznose 1,6 milijardi KM i čine 6,6% ukupnih bilansnih izloženosti, dok bilansne izloženosti u nivou kreditnog rizika 3 iznose jednu milijardu KM i čine 4,1% ukupnih bilansnih izloženosti.

Vanbilansne izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 1 na dan 31.12.2020. godine iznose 3,4 milijarde KM i čine 88,4% ukupnih vanbilansnih izloženosti. Izloženosti u nivou kreditnog rizika 2 iznose 443,2 miliona KM ili 11,4% ukupnih vanbilansnih izloženosti, dok je u nivo kreditnog rizika 3 raspoređeno šest miliona KM ili 0,2% ukupnih vanbilansnih izloženosti.

⁹ „Službene novine Federacije BiH“, broj 44/19 i 37/20

Kao rezultat primjene Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, stope pokrivenosti ECL su povećane u odnosu na kraj 2019. godine. Pokrivenost za bilansne izloženosti u nivou kreditnog rizika 1 povećana je sa 0,6% na 0,8%, u nivou kreditnog rizika 2 sa 6,9% na 12,4% i u nivou kreditnog rizika 3 sa 72,7% na 78,2%.

Ukupna pokrivenost ECL vanbilansnih izloženosti povećana je sa 1,2% na 1,5%. Povećanje pokrivenosti zabilježeno je kod nivoa kreditnog rizika 2, dok je kod nivoa kreditnog rizika 1 i 3 došlo do smanjenja stope pokrivenosti. Smanjenje pokrivenosti ECL kod nivoa kreditnog rizika 1 rezultat je većeg rasta izloženosti u odnosu na rast ECL, a kod nivoa kreditnog rizika 3, najvećim dijelom usljed izvršenog računovodstvenog otpisa kod dvije banke.

Na dan 31.12.2020. godine krediti iznose 15,3 milijarde KM i isti su ostvarili povećanje od 33,9 miliona KM ili 0,2% u odnosu na kraj 2019. godine. Krediti odobreni stanovništvu, sa učešćem u ukupnim kreditima od 47,7%, ostvarili su smanjenje od 1,6% i iznose 7,3 milijarde KM. Krediti odobreni pravnim licima, sa učešćem u ukupnim kreditima od 52,3%, ostvarili su rast od 2% i iznose osam milijardi KM.

Kreditni portfolio u nivou kreditnog rizika 3 (NPL) na dan 31.12.2020. godine iznosi 982,8 miliona KM i čini 6,4% ukupnog kreditnog portfolija, i smanjen je za 264,6 miliona KM ili 21,2% u odnosu na kraj prethodne godine, najvećim dijelom zbog izvršenog računovodstvenog otpisa, što je imalo uticaja i na smanjenje ukupnih kredita. Stopa pokrivenosti ECL za nivo kreditnog rizika 3 iznosi 77,7% (pravna lica 77,6%, a stanovništvo 77,8%) i u odnosu na 31.12.2019. godine veća je za 5,8 procentnih poena.

Po isteku mjera koje je propisala FBA za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem "COVID-19" (u daljnjem tekstu: pandemija), odnosno krajem 2021. godine, može se očekivati povećanje kreditnog portfolija u nivou kreditnog rizika 3 kao posljedica produženog uticaja pandemije na poslovanje klijenata banaka.

Od ukupnih kredita plasiranih pravnim licima, na NPL se odnosi 543,7 miliona KM ili 6,8%, što je za tri procentna poena manje u odnosu na kraj 2019. godine. Za sektor stanovništva NPL iznosi 439,1 milion KM ili 6%, što je za 0,5 procentnih poena manje u odnosu na kraj 2019. godine.

Zaključno sa krajem 2020. godine jedna milijarda KM ili 6,7% od iznosa ukupnih kredita je obuhvaćeno nekom od aktivnih mjera propisanih Odlukom o privremenim mjerama koje banka primjenjuje za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem "COVID-19"¹⁰. Ukupan iznos kreditnog portfolija pravnih lica koji je obuhvaćen nekom od aktivnih mjera je 892,5 miliona KM ili 11,2% kreditnog portfolija pravnih lica, dok portfolio stanovništva pod aktivnim mjerama iznosi 133,7 miliona KM ili 1,8% kreditnog portfolija stanovništva.

Novčana sredstva iznose 7,4 milijarde KM ili 30,4% ukupne aktive i manja su za 227 miliona KM ili 3% u odnosu na kraj 2019. godine.

Ulaganja u vrijednosne papire sa 31.12.2020. godine iznose 1,7 milijardi KM, sa učešćem u aktivni od 6,9% i povećana su u odnosu na kraj 2019. godine za 231,1 milion KM ili 15,9%.

Depoziti, kao najznačajniji izvor finansiranja banaka iznose 19,7 milijardi KM, sa učešćem od 80,6% u ukupnoj pasivi. U odnosu na kraj 2019. godine, veći su za iznos od 246,6 miliona KM ili 1,3%. Štedni depoziti, kao najznačajniji i najveći segment depozitnog i finansijskog potencijala

---

¹⁰ "Službene novine F BiH", broj 60/20

banaka iznose 9,9 milijardi KM i povećani su za 341,9 miliona KM ili 3,6%, što predstavlja značajan pokazatelj povjerenje građana u bankarski sistem.

Uzeti krediti iznose 811,9 miliona KM, sa učešćem od 3,3% u ukupnoj pasivi i smanjeni su za 44,7 miliona KM ili 5,2% u odnosu na kraj 2019. godine.

Posmatrajući osnovne pokazatelje likvidnosti, kvalitativne i kvantitativne zahtjeve, kao i druge faktore koji utiču na poziciju likvidnosti banaka, može se zaključiti da je likvidnost bankarskog sektora u FBiH na kraju 2020. godine zadovoljavajuća, i pored negativnih efekata na privredu uzrokovanih pandemijom.

Na nivou bankarskog sektora u FBiH, prema izvještajnim podacima banaka sa 31.12.2020. godine, iskazan je pozitivan finansijski rezultat, koji je za 36,4% manji od iskazanog na kraju prethodne godine. Dvije banke su iskazale gubitak u poslovanju u toku 2020. godine.

Osnovni pokazatelji poslovanja mikrokreditnog sektora u FBiH

U FBiH sa 31.12.2020. godine, dozvolu za rad FBA ima 14 MKO koje čine mikrokreditni sektor u FBiH, od toga 11 MKF (neprofitne organizacije) i tri MKD (profitne organizacije). Sa 31.12.2020. godine, MKO sa sjedištem u FBiH su poslovale putem 354 organizaciona dijela, u kojima je zaposleno 1.394 radnika, što je za 3,8% više u odnosu na 31.12.2019. godine.

Ukupna aktiva mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31.12.2020. godine iznosi 658,1 milion KM i za 28,4 miliona KM ili 4,5% veća je u odnosu na 31.12.2019. godine. U posmatranom periodu stopa rasta ukupne aktive MKD je 4,1%, a MKF 4,7%.

Ukupni neto mikrokrediti iznose 533,9 miliona KM, što čini 81,1% ukupne aktive mikrokreditnog sektora u FBiH i zabilježili su porast za 27 miliona KM ili 5,3% u odnosu na 31.12.2019. godine. Stopa rasta neto mikrokredita u odnosu na 31.12.2019. godine u MKD je 6,2%, dok je u MKF 5%.

Pokazatelji kvaliteta mikrokreditnog portfolija na nivou sektora (portfolio u riziku preko 30 dana – 1,41% i otpisi - 1,21%) su u okviru propisanih ograničenja, te iskazuju povećanje u odnosu na kraj 2019. godine.

Zaključno sa 31.12.2020. godine 54,3 miliona KM ili 10,1% od iznosa ukupnih kredita je obuhvaćeno nekom od aktivnih mjera propisanih Odlukom o privremenim mjerama koje lizing društva i mikrokreditne organizacije primjenjuju za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem "COVID-19"¹¹. Ukupan iznos kreditnog portfolija pravnih lica pod aktivnim mjerama iznosi pet miliona KM ili 32,2% kreditnog portfolija pravnih lica, dok portfolio fizičkih lica koji je obuhvaćen nekom od aktivnih mjera je 49,3 miliona KM ili 9,5% kreditnog portfolija fizičkih lica.

Ukupne obaveze po uzetim kreditima mikrokreditnog sektora u FBiH iznose 315,4 miliona KM, sa učešćem od 47,9% u ukupnoj pasivi i veće su za 11,8 miliona KM ili 3,9% u odnosu na 31.12.2019. godine. U posmatranom periodu rast kreditnih obaveza MKD je 1%, dok su kreditne obaveze MKF zabilježile rast od 5,4%.

Ukupni kapital na nivou mikrokreditnog sektora u FBiH iznosi 311,6 miliona KM ili 47,4% ukupne pasive i veći je za 17,3 miliona KM ili 5,8% u odnosu na kraj 2019. godine, pri čemu je stopa rasta ukupnog kapitala MKD 10,9%, a MKF 4,9%.

---

¹¹ "Službene novine Federacije BiH", broj 60/20

Na nivou mikrokreditnog sektora u FBiH za period 01.01.-31.12.2020. godine iskazan je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 11,2 miliona KM koji je, usljed značajnog povećanja troškova rezervisanja za kreditne i ostale gubitke i ostalih poslovnih rashoda, manji za 37,1% u odnosu na isti period 2019. godine. MKD su iskazala gubitak u iznosu od jedan milion KM, dok su MKF iskazale višak prihoda nad rashodima u ukupnom iznosu od 12,2 miliona KM.

Operativna efikasnost poslovanja mikrokreditnog sektora FBiH sa 31.12.2020. godine je 18,74%, što je u okviru propisanog pokazatelja, a iskazani povrat na aktivu, prilagođen za inflaciju, tržišnu cijenu kapitala i donacije je pozitivan i iznosi 2,06%, što je u skladu sa propisanim ograničenjem poslovanja.

Osnovni pokazatelji poslovanja lizing sektora u FBiH

Lizing sistem u FBiH sa 31.12.2020. godine čine četiri lizing društva (lizing sektor) i jedna komercijalna banka koja obavlja poslove finansijskog lizinga. U četvrtom kvartalu 2020. godine, jednom lizing društvu je oduzeta dozvola za rad, što je rezultiralo jednim društvom manje u odnosu na kraj prethodne godine. U lizing sektoru FBiH je sa 31.12.2020. godine zaposleno ukupno 101 radnik što je za 9,8% manje u odnosu na kraj prethodne godine, a rezultat je prestanka rada jednog lizing društva u četvrtom kvartalu 2020. godine.

Ukupna aktiva lizing sektora u FBiH na dan 31.12.2020. godine iznosi 343,8 miliona KM i veća je za 20,5 miliona KM ili 6,3% u odnosu na 31.12.2019. godine.

Neto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga, kao najznačajnija stavka u strukturi ukupne aktive, iznose 256,8 miliona KM ili 74,7% ukupne aktive i u odnosu na 31.12.2019. godine veća su za iznos od 15,7 miliona KM ili 6,5%. U pogledu kvaliteta aktive lizing sektora u FBiH sa 31.12.2020. godine iskazano je ukupno 3,5 miliona KM dospjelih neizmirenih potraživanja koja su veća za 16,2% u odnosu na 31.12.2019. godine, na šta je najvećim dijelom uticalo povećanje ove stavke kod jednog lizing društva. Rezerve za gubitke po finansijskom lizingu smanjene su za 20,2% u odnosu na kraj prethodne godine. Ukupan broj i vrijednost novozaključenih lizing ugovora za finansijski i operativni lizing na nivou lizing sistema, u posmatranom periodu bilježe smanjenje za 30,8%, odnosno 16,4%.

Zaključno sa 31.12.2020. godine 28,8 miliona KM ili 11,1% od iznosa ukupnog finansiranja je obuhvaćeno nekom od aktivnih mjera propisanih Odlukom o privremenim mjerama koje lizing društva i mikrokreditne organizacije primjenjuju za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem "COVID-19". Ukupan iznos finansiranja pravnih lica koji je obuhvaćen nekom od aktivnih mjera je 28,6 miliona KM ili 12,5% od iznosa finansiranja pravnih lica, dok portfolio fizičkih lica pod aktivnim mjerama iznosi 0,2 miliona KM ili 0,9% od iznosa finansiranja fizičkih lica.

U strukturi ukupne pasive lizing sektora u FBiH sa 31.12.2020. godine najveću stavku predstavljaju obaveze po uzetim kreditima u iznosu od 307,9 miliona KM, koje čine 89,5% ukupne pasive. U odnosu na 31.12.2019. godine ove obaveze su povećane za iznos od 21,6 miliona KM ili 7,5%. Posmatrano prema ugovorenoj ročnosti, dominantno je učešće dugoročnih kredita u obavezama po uzetim kreditima.

Ukupni kapital lizing sektora u FBiH na dan 31.12.2020. godine iznosi 27,8 miliona KM, što čini 8,1% ukupne pasive lizing sektora FBiH i u poređenju sa 31.12.2019. godine, ova bilansna pozicija je smanjena za iznos od 1,3 miliona KM ili 4,4%.

Na nivou lizing sektora u FBiH, kojeg čine četiri lizing društva, u periodu 01.01.-31.12.2020. godine iskazan je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 4,3 miliona KM, što predstavlja povećanje za 5,6 miliona KM, obzirom da je u periodu 01.01.-31.12.2019. godine na nivou sektora lizinga, kojeg je činilo pet lizing društava, iskazan negativan finansijski rezultat u iznosu od 1,3 miliona KM. Povećanje poslovnog rezultata lizing sektora najvećim dijelom posljedica je poboljšanja poslovnog rezultata kod jednog lizing društva u iznosu od 2,7 miliona KM koje je s krajem 2020. godine iskazalo pozitivan finansijski rezultat i jednog lizing društva u iznosu od 2,8 miliona KM, koje je u istom periodu prethodne godine iskazalo značajan gubitak u poslovanju, a koje i pored značajnog poboljšanja poslovnog rezultata, sa krajem 2020. godine posluje s gubitkom. Ostala dva lizing društva su iskazala pozitivan finansijski rezultat, iako su zabilježila pad dobiti u odnosu na isti period prethodne godine za 1,2 miliona KM.

Osnovni pokazatelji faktoring poslovanja u FBiH

Sa 31.12.2020. godine, poslove faktoringa u FBiH obavljale su četiri komercijalne banke, od kojih su tri članice međunarodnih bankarskih grupa sa sjedištem u zemljama članicama EU i jedna u pretežno domaćem vlasništvu.

U FBiH je sa 31.12.2020. godine zaključeno 404 ugovora o faktoringu ukupne nominalne vrijednosti otkupljenih novčanih potraživanja u iznosu od 124,4 miliona KM. U odnosu na broj zaključenih ugovora o faktoringu u istom periodu prethodne godine, zabilježeno je povećanje broja zaključenih ugovora za 15,1%, dok nominalna vrijednost otkupljenih novčanih potraživanja i plaćenih kupčevih obaveza prema dobavljaču bilježi smanjenje od 30,1% u odnosu na isti period prethodne godine.

Ukupni prihodi pružaoca usluga faktoringa na nivou faktoring sistema u FBiH za 2020. godinu iznose 1,2 miliona KM, koji su u poređenju s istim periodom 2019. godine manji za 43,3%.

UVOD

FBA je osnovana 1996. godine kao neovisna i samostalna institucija koja izvršava nadležnosti u skladu sa odredbama ZoA, međunarodnim standardima, principima supervizije i pravilima struke. UO FBA vrši opći nadzor poslovanja FBA, te u skladu sa zakonom propisanim nadležnostima poduzima mjere za efikasno obavljanje poslova iz svog djelokruga. FBA za svoj rad odgovara Parlamentu FBiH. U okviru redovnog izvršavanja zakonom propisanih nadležnosti, FBA sačinjava i na internet stranici javno objavljuje kvartalne informacije o SBS, koje odobrava UO FBA.

Informacija o SBS sa stanjem na dan 31.12.2020. godine po konačnim nerevidiranim podacima sačinjena je korištenjem izvještajnih podataka, te drugih podataka i informacija koje su SBS dostavili FBA i koji se koriste u redovnom nadzoru SBS.

Sadržajno, Informacija je podijeljena u pet dijelova. Prvi dio se odnosi na makroekonomsko okruženje u kojem posluju kreditne institucije na globalnom nivou. U drugom dijelu prezentirane su informacije o regulatornim aktivnostima FBA tokom 2020. godine za SBS. Treći dio se odnosi na detaljnu analizu bankarskog sektora FBiH, njegove strukture, finansijskih pokazatelja poslovanja i preporuka FBA za bankarski sektor u FBiH. U četvrtom dijelu prezentirana je detaljna analiza poslovanja NFI, kao i usklađenost njihovog poslovanja sa zakonskom i podzakonskom regulativom u okviru koje su kao zasebni segmenti obrađeni mikrokreditni i lizing sektor, kao i faktoring poslovanje u FBiH, sa pripadajućim preporukama FBA. Peti dio odnosi se na poslovanje banaka u obavljanju platnog prometa i SPNiFTA.

Pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS na odobrene kredite i primljene depozite za banke, kao i prosječne ponderisane NKS i EKS za MKO i ugovore o finansijskom lizingu po segmentima prezentira se sa ciljem veće transparentnosti i lakše uporedivosti za korisnike finansijskih usluga kroz priloge, koji su sastavni dio ove Informacije.

Sastavni dio Informacije je i pregled pravnog okvira za rad i nadzor poslovanja SBS, koji je dat u Prilogu 1 - Pravni okvir za rad FBA i SBS u FBiH.

Podaci izraženi u procentima u Informaciji iskazani su u pravilu sa jednim decimalnim mjestom, izuzev podataka o visinama NKS i EKS kod SBS i drugim podacima u kojima je to relevantno.

FBA je u nastaloj situaciji uzrokovanoj pojavom pandemije proaktivno djelovala i donijela niz mjera i odluka, te u situaciji produžene krize kontinuirano djelovala u cilju izbjegavanja dodatnih negativnih posljedica i omogućavanja oporavka privrede. S tim u vezi, prepoznata je potreba za produženjem mjera koje se, između ostalog, odnose na odobravanje olakšica fizičkim i pravnim licima čiji su prihodi, odnosno izvori za otplatu i dalje smanjeni kao posljedica uticaja pandemije, čime je otežano, onemogućeno ili će biti onemogućeno izmirivanje obaveza prema SBS. Navedeno je podrazumijevalo aktivnosti na izradi podzakonskih akata - privremenih mjera, u cilju ublažavanja ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem i održavanje stabilnosti poslovanja SBS.

1. MAKROEKONOMSKI OKVIR POSLOVANJA KREDITNIH INSTITUCIJA

Kriza izazvana pandemijom najveća je ekonomska kriza nakon Drugog svjetskog rata. SB je procijenila pad globalne ekonomije za 4,3% u 2020. godini, te očekuje rast realnog BDP-a za oko 4% u 2021. godini.

U sljedećoj tabeli dati su izdvojeni makroekonomski pokazatelji kroz periode:

<i>Tabela 1: Izdvojeni makroekonomski pokazatelji</i>						
R. br.	Područje/kamatne stope	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
1	2	3	4	5	6	7
Rast BDP-a u %						
1.	SAD	1,5	2,2	2,9	2,3	-3,5
2.	Eurozona	1,9	2,5	1,9	1,3	-6,6
3.	EU	2,1	2,7	2,1	1,5	-6,2
4.	Slovenija	3,1	4,8	4,1	2,4	-5,5
5.	Hrvatska	3,5	3,1	2,7	2,9	-8,4
6.	Srbija	3,3	2,1	4,4	4,2	-1,0
7.	BiH	3,2	3,1	3,6	2,7	-5,5
Promjena potrošačkih cijena (CPI), godišnji prosjek u %						
1.	SAD ¹²	1,3	2,1	2,4	1,8	1,4
2.	Eurozona	0,2	1,5	1,8	1,2	0,3
3.	BiH	-1,6	0,8	1,6	0,3	-1,6
Najvažnije kamatne stope						
1.	6-mjesečni Euribor ¹³	-0,22	-0,27	-0,25	-0,35	-0,51
2.	Prinos na 10-godišnju državnu obveznicu Njemačke ¹⁴	0,25	0,30	0,19	-0,30	-0,62
3.	Prinos na 10-godišnju državnu obveznicu Italije	1,89	1,80	2,98	1,37	0,58

Izvor: MMF, World Economic Outlook Database, April 2020, Eurostat

Najveća ekonomija, SAD, prema preliminarnim podacima imala je pad BDP-a od 3,5%, što predstavlja manje od očekivanja na početku pandemije kada su se prognoze kretale oko -5%. Takođe, u SAD-u je izbjegnuto značajno povećanje stope nezaposlenosti. Nakon što je s proljeća 2020. godine došla do kritične zone od gotovo 15%, stopa nezaposlenosti u SAD kontinuirano se smanjivala i približavala 6% do kraja 2020. godine, što je za oko dva procentna poena više nego prije pandemije. Snažna monetarna i fiskalna ekspanzija glavni su razlog relativno brzog prelaska u fazu oporavka. Posljednji usvojeni fiskalni paket nove administracije predsjednika Bidena vrijedi 1,9 biliona američkih dolara ili oko 9% BDP-a. Očekuje se da će ekonomija SAD povući svjetsku ekonomiju na izlasku iz recesije izazvane pandemijom.

Ekonomija EU bila je više pogođena i sporije se oporavlja u poređenju sa ekonomijom SAD. Eurostatove preliminarne procjene govore o padu od 6,2% u EU i 6,6% u Eurozoni. Iako je takav ishod bolji od početnih očekivanja kada su prognoze konvergirale oko -8%, radi se o velikom padu zbog kojeg je stopa nezaposlenosti ostala značajno povećana na nivou od 7,3% u EU i 8,1% u Eurozoni. Stope nezaposlenosti ostale su jednocifrene zahvaljujući intervencijama vlada na tržištu rada kroz subvencioniranje plaća. Najvažniji razlog zaostajanja EU za SAD, kao i Eurozone za cijelom EU, jesu ekonomije članice EU iz južne Evrope u kojima su zastupljeniji najjače pogođeni sektori, transport i turizam. Isti uzroci se odnose i na razlike između zemalja jugoistočne Evrope,

¹² SAD još nije službeno objavio podatak za godišnji prosjek pa je korištena inflacija za decembar

¹³ Podatak za period odnosi se na Euribor na prvi radni dan zadnjeg mjeseca u izvještajnom periodu

¹⁴ Eurostat za države članice EU, 10-godišnji prinos koji se koristi za računanje kriterija iz Maastrichta: podaci za zadnji mjesec izvještajnog razdoblja

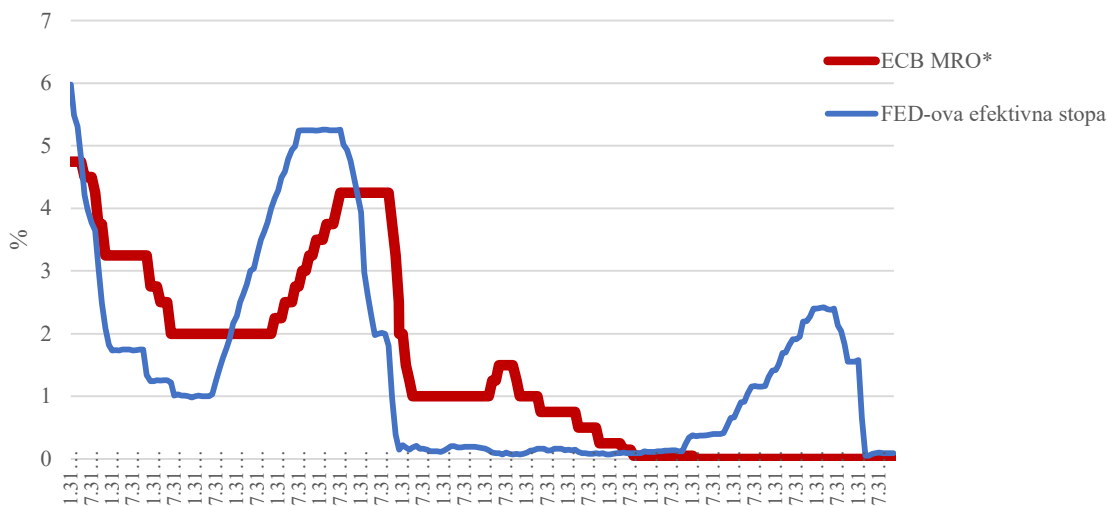
gdje o turizmu najviše zavise ekonomije Hrvatske (pad BDP-a 8,4%) i Crne Gore i gdje je procijenjen još i veći pad (oko 14% prema Evropskoj komisiji). Nasuprot tome, preliminarne procjene pada BDP-a u BiH i Sloveniji kreću se oko 5,5%, a u Srbiji svega 1%.

Fiskalni odgovor je u EU bio slabiji nego u SAD-u. Procijenjeni fiskalni deficit od 6% BDP-a doveo je omjer javnog duga i BDP-a EU do granice od oko 100%, što je za oko sedam procentnih poena niži omjer nego u SAD-u. Fiskalna pravila koja prema Sporazumu iz Maastrichta ograničavaju budžetski deficit i javni dug do daljnijega su zbog pandemije suspendirana. Fiskalni odgovor se uglavnom dogodio na nivou država članica EU, međutim i na nivou EU su u dva navrata dogovoreni snažni fiskalni odgovori. Nakon prvog aprilskog paketa pomoći uslijedio je dogovor o programu Iduća generacija EU (eng. „Next Generation EU“) čija je vrijednost 750 milijardi EUR ili oko 4% BDP-a EU. Program ima istorijsku važnost jer se prvi put finansira evropskim obveznicama za koje solidarno garantuju države članice. Sredstva iz programa početak će se doznačavati u 2021. godini, te se očekuje da će snažno uticati na oporavak.

Najjači odgovor se desio u oblasti monetarne politike. Kamatne stope su zadržane na istorijski minimalnom nivou. Negativna kamatna stopa na depozite kod ECB ostala je u negativnoj zoni (-0,5%), a glavna stopa za operacije refinansiranja od ECB-a na 0%. Operacije refinansiranja novih kredita privatnom sektoru (eng. „TLTRO III - Targeted Longer Term Refinancing Operations“), koje ne obuhvataju stambeno kreditiranje, praktično su neograničene. Najvažniji doprinos likvidnosti i stabilnosti državnih finansija odvija se preko pandemijskog programa otkupa obveznica (eng. „PEPP - Pandemic Emergency Purchase Programme“). Vrijednost ovog programa nakon proširenja iznosi 1.850 milijardi EUR ili oko 10% BDP-a EU-a i oko 14% BDP-a Eurozone. Zamisljeno je da program traje najkraće do marta 2022. godine ili duže ako bude potrebno, radi vraćanja ekonomske aktivnosti na nivo prije pandemije. Glavnica i kamate na obveznice koje se naplate u međuvremenu reinvestirat će se najkraće do kraja 2023. godine. PEPP djeluje pored ranijeg programa otkupa državnih obveznica (eng. „APP - Asset Purchase Programme“) koji je također nastavljen, uz tempo otkupa državnih obveznica od 20 milijardi EUR mjesečno.

U Grafikonu 1. daje se pregled glavnih kamatnih stopa vodećih centralnih banaka:

Grafikon 1: Glavne kamatne stope vodećih centralnih banaka

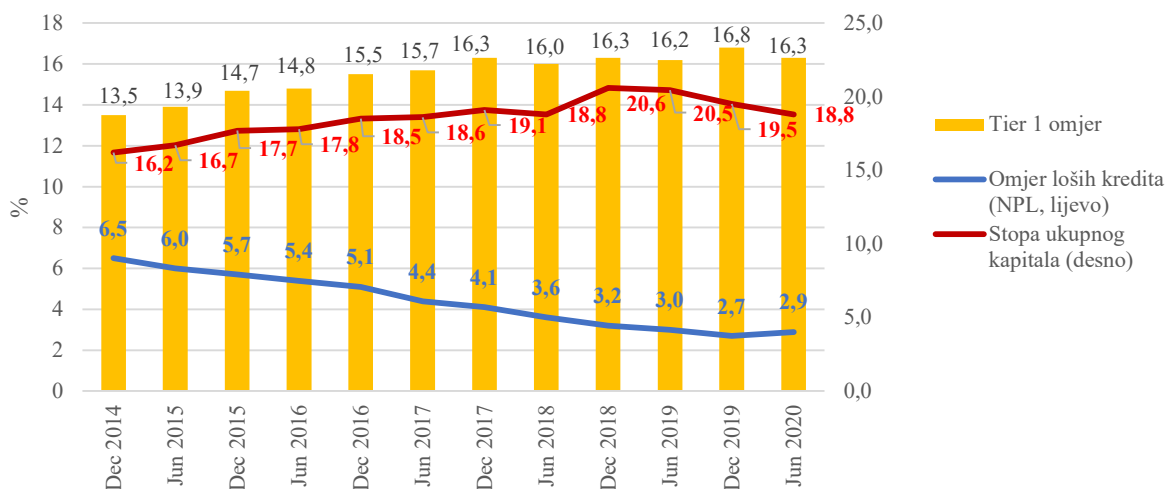
* Eng. Marginal Refinancing Operations
Izvor: ECB, FED

Ova monetarna ekspanzija koja nema istorijskog presedana omogućena je time što je pandemijski šok stvorio jake deflacijske pritiske. Prosječna godišnja inflacija u Eurozoni iznosila je samo 0,3% 2020. godine, što je značajno niže od deklarisanog inflacijskog cilja ECB-a do 2%. U budućnosti se očekuje fleksibilnije tumačenje inflacijskog cilja oko 2%. Američki FED, koji takođe provodi program velike monetarne ekspanzije uz kvantitativno popuštanje, već je najavio mogućnost privremenog dopuštanja prelaska godišnje stope inflacije iznad 2%. Prvi znakovi povratka blage inflacije u svijetu bilježe se tek početkom 2021. godine, uglavnom u vezi početka novog ciklusa rasta cijene nafte. I indeks potrošačkih cijena u BiH je u toku protekle godine zabilježio pad za prosječnih 1,6%.

Opisani uslovi i politike osigurali su nastavak perioda istorijski najnižih tržišnih kamatnih stopa. Referentna kamatna stopa Euribor se u toku 2020. godine dodatno smanjila na oko -0,5% iako se i nekoliko prethodnih godina nalazila u negativnoj zoni. Prinos na desetogodišnju državnu obveznicu Njemačke takođe se spustio unutar zone negativnih vrijednosti završivši 2020. godinu na -0,62%. Pritisak na smanjenje kamatnih stopa prelio se i na prinose na rizičnije obveznice članica EU iz južne Evrope, tako da se i prinos na desetogodišnju državnu obveznicu Italije kretao oko 1% na kraju godine, što osigurava nesmetan pristup finansijskim tržištima uz povoljne uslove radi finansiranja naraslih budžetskih deficita.

Opisani međunarodni okvir pokazao se kao presudan faktor nastavka stabilnog poslovanja banaka u BiH u 2020. godini. Banke u FBiH su velikim dijelom integrisane sa međunarodnim bankarskim grupacijama od kojih najveći dio ima sjedišta u zemljama Eurozone. U nastavku se daje pregled glavnih pokazatelja poslovanja banaka sa sjedištem u EU:

Grafikon 2: Omjer NPL-a i stopa kapitala banaka u EU

Izvor: EBA

Banke u EU su solidno kapitalizirane ušle u krizu. Stopa osnovnog kapitala iznosila je 16,8%, a stopa ukupnog kapitala 19,5%. NPL je bio na nivou od 2,7%. U toku 2020. godine očekivano je došlo do blagog pogoršanja omjera. NPL je povećan na 3%, a stope kapitala su blago smanjene na 16,3%, odnosno 18,8%. Preliminarni podaci za treći kvartal 2020. godine pokazuju blago poboljšanje. Kretanja su očekivana s obzirom na pad ekonomske aktivnosti u pandemiji, a banke su dovoljno solventne i otporne da podnesu i mnogo jači udar krize. Poslovni rezultat se takođe

očekivano pogoršao, ali banke u EU su do trećeg kvartala 2020. godine nastavile poslovati u pozitivnoj zoni, uz prosječni povrat na aktivu od 0,16% i prosječni povrat na kapital od 2,5%. Likvidnost je poboljšana u krizi zahvaljujući nastavku monetarne ekspanzije ECB-a, te se LCR povećao sa 149,8% na kraju decembra 2019. godine na 171,3% na kraju septembra 2020. godine.

Pri tumačenju podataka treba imati u vidu da je EBA u početku krize pozvala nacionalne regulatore na fleksibilnu interpretaciju propisa, naročito u dijelu primjene standarda IFRS 9. Krajem marta 2020. godine objavljeno je tumačenje koje ukida potrebu reklasifikacije ranijih kvalitetnih kredita u slučaju da kreditor procijeni da je intervencija u kreditnom ugovoru (moratorij, reprogramiranje kredita) privremeno izazvana pandemijom. Regulatori u EU su na kraju 2020. godine najavili postepenu normalizaciju regulatornih uslova i objavili metodologiju novog stres testa koji je u 2020. godine bio suspendovan zbog pandemije.

2. REGULATORNI OKVIR SBS

Aktivnosti FBA u oblasti nadzora i razvoja regulative bankarskog sektora u 2020. godini bile su usmjerene na očuvanje stabilnosti, sigurnosti, likvidnosti i dobre kapitaliziranosti bankarskog sektora u FBiH, kao i ostalih SBS.

Regulatorne i supervizorske aktivnosti FBA u redovnim okolnostima poslovanja odvijaju se u skladu sa unaprijed planiranim aktivnostima za svaku poslovnu godinu. Navedeno, između ostalog, podrazumijeva detaljno planiranje neposrednih kontrola i kontrola na osnovu regulatornog izvještavanja SBS, kao i kontrola po oblastima nadzora i organizacionim dijelovima FBA. Poseban značaj se posvećuje razvoju regulatornog okvira i usklađivanju sa relevantnim propisima EU, kao i praćenju rada ostalih regulatora u EU i regionu.

Prethodne godine su obilježili značajni projekti usklađivanja procesa supervizije i razvoja supervizorskih alata, kao i regulatornog okvira FBA. Obzirom na nastale okolnosti vezane za pandemiju, planovi i prioriteti FBA u 2020. godini su se dinamično mijenjali i prilagođavali novim izazovima. Značajnu tehničku pomoć FBA u jačanju supervizije banaka pruža i USAID kroz dugogodišnji projekat tehničke pomoći usmjerene na izgradnju kapaciteta za superviziju i restrukturiranje banaka. S tim u vezi nastavilo se sa već započetim projektima na implementaciji podzakonskog okvira za NSFR, izmjene i dopune regulatornog okvira za interno upravljanje u bankama, implementaciji FINREP-a u smislu izrade podzakonskog okvira, smjernica, validacijskih pravila i alata za FINREP, izgradnje kapaciteta za funkciju podrške superviziji (modeli, stres testovi, izrada metodologija, standarda i procedura, izvještavanja), kao i ažuriranje metodologije za nadzorno stres testiranje. U segmentu restrukturiranja banaka aktivnosti su bile usmjerene na daljnjem jačanju kapaciteta u dijelu utvrđivanju ključnih funkcija, usvajanju pristupa minimalnog zahtjeva za regulatorni kapital i prihvatljivih obaveza (MREL pristup), kao i ažuriranju planova restrukturiranja.

Pandemija koronavirusa dovela je bankarski sistem do neočekivanih izazova sa kojima se isti suočavao prilikom održavanja ključnih procesa i učinkovitog internog upravljanja. FBA je kroz inicijalni i naknadni paket mjera uspostavila jasan, fleksibilan i realan okvir za nastavak aktivnog djelovanja banaka na tržištu, kojem su prethodile detaljne analize uticaja posebnih mjera na profitabilnost, likvidnost, ročnu usklađenost finansijske imovine i finansijskih obaveza, NPL i kapital banaka. S tim u vezi, FBA je u 2020. godini usvojila odluke o privremenim mjerama koje banke, lizing društva i MKO primjenjuje za ublažavanje i oporavak od nepovoljnih ekonomskih posljedica uzrokovanih pojavom pandemije. Navedenim odlukama je SBS data mogućnost prilagođavanja i djelovanja u nastalim okolnostima u smislu primjene određenih privremenih mjera za sve klijente koji su direktno ili indirektno pogođeni negativnim posljedicama pandemije. Dugoročno planiranje FBA je usmjereno na period oporavka, te je u junu 2020. godine usvojen paket mjera koji ima za cilj doprinijeti stimulanju kreditnih aktivnosti banaka, podršci u rastu privrede, zapošljavanju i ekonomskom razvoju zemlje.

FBA je u okviru svoje nadležnosti unaprijedila regulatorni okvir u segmentu poslovanja i nadzora MKO, lizing društava i faktoring poslovanja u FBiH putem donošenja seta novih i izmjene postojećih podzakonskih akata sa ciljem očuvanja i jačanja stabilnosti sektora NFI u FBiH i unapređenja njegovog zakonitog, sigurnog i kvalitetnog poslovanja.

Nastavljene su aktivnosti na jačanju i unapređenju saradnje, kako sa domaćim, tako i sa međunarodnim finansijskim institucijama, te regionalnim i drugim organizacijama, kao i jačanju bilateralne i multilateralne saradnje sa bankarskim regulatorima iz zemlje, regiona i šire, na osnovu postojećih i novih sporazuma o saradnji i razmjeni informacija.

3. BANKARSKI SEKTOR

3.1. STRUKTURA BANKARSKOG SEKTORA U FBiH

3.1.1. Status, broj i poslovna mreža

Na dan 31.12.2020. godine u FBiH bankarsku dozvolu ima 15 komercijalnih banaka. Broj banaka je isti kao i 31.12.2019. godine i sve banke su članice AOD.

Posebnim zakonskim propisom regulisano je osnivanje i rad Razvojne banke FBiH, a njen nadzor se vrši u skladu sa Uredbom o kriterijima i načinu vođenja nadzora nad poslovanjem Razvojne banke FBiH, te podaci o njenom poslovanju nisu uvršteni u ovu Informaciju.

U Prilogu 2. daju se osnovni podaci o bankama u FBiH na dan 31.12.2020. godine.

Banke iz FBiH su sa 31.12.2020. godine imale ukupno 531 organizacioni dio, što je za dva organizaciona dijela ili 0,4% manje u odnosu na 31.12.2019. godine. Na području FBiH nalazi se 468 organizacionih dijelova banaka. Sedam banaka iz FBiH imale su 52 organizaciona dijela u RS-u, a deset banaka je imalo 11 organizacionih dijelova u BD-u.

Tri banke iz RS-a imaju 28 organizacionih dijelova u FBiH, što je za jedan organizacioni dio više u odnosu na 31.12.2019. godine.

U sljedećem pregledu prikazani su organizacioni dijelovi banaka u FBiH na dan 31.12.2020. godine:

<i>Tabela 2: Banke FBiH, organizacioni dijelovi banaka iz RS u FBiH i mreža bankomata i POS uređaja</i>					
R. br.	Naziv banke	Poslovna jedinica/viši organizacioni dijelovi	Ostali organizacioni dijelovi	POS uređaji	Bankomati
I Banke sa sjedištem u FBiH (na području BiH)					
1.	Addiko Bank d.d. Sarajevo	32	-	-	81
2.	ASA Banka d.d. Sarajevo	12	9	-	28
3.	Bosna Bank International d.d. Sarajevo	35	1	-	59
4.	Intesa Sanpaolo Banka d.d. BiH Sarajevo	47	-	2.914	116
5.	Komercijalno-investiciona banka d.d. V. Kladuša	5	7	-	4
6.	NLB Banka d.d. Sarajevo	42	-	1.832	83
7.	Privredna banka Sarajevo d.d. Sarajevo	7	10	-	25
8.	ProCredit Bank d.d. Sarajevo	3	3	-	15
9.	Raiffeisen Bank d.d. BiH Sarajevo	38	68	9.072	289
10.	Sberbank BH d.d. Sarajevo	32	-	33	66
11.	Sparkasse Bank d.d. BiH Sarajevo	46	-	-	107
12.	UniCredit Bank d.d. Mostar	71	-	9.220	271
13.	Union banka d.d. Sarajevo	4	9	-	15
14.	Vakufska banka d.d. Sarajevo	17	1	-	22
15.	ZiraatBank BH d.d. Sarajevo	17	15	774	66
Ukupno I		408	123	23.845	1.247
II Organizacioni dijelovi banaka iz RS u FBiH					
1.	Komercijalna banka a.d. Banja Luka	2	0	1	2
2.	Nova banka a.d. Banja Luka	3	11	479	25
3.	MF banka a.d. Banja Luka	5	7	71	11
Ukupno II		10	18	551	38

3.1.2. Struktura vlasništva i tržišno učešće

Vlasnička struktura banaka¹⁵ u FBiH na dan 31.12.2020. godine je sljedeća:

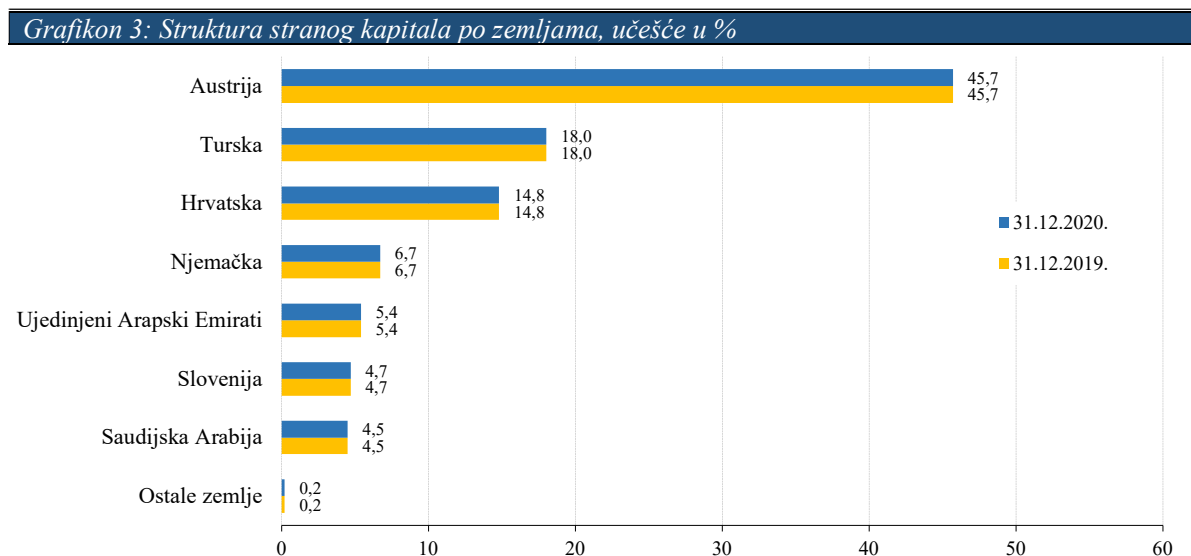
¹⁵ Kriterij podjele banaka je vlasništvo na dioničkom kapitalu banaka

- u privatnom i pretežno privatnom vlasništvu - 14 banaka,
- u državnom i pretežno državnom vlasništvu¹⁶ - jedna banka.

Od 14 banaka u pretežno privatnom vlasništvu, četiri banke su u većinskom vlasništvu domaćih pravnih i fizičkih lica (rezidenata), dok je deset banaka u većinskom stranom vlasništvu.

Ako se analizira samo strani kapital, prema kriteriju zemlje porijekla dioničara, na dan 31.12.2020. godine, stanje je nepromijenjeno u odnosu na kraj 2019. godine, obzirom da najveće učešće i dalje imaju dioničari iz Austrije (45,7% stranog kapitala), zatim Turske (18%) i Hrvatske (14,8%), dok ostale zemlje nemaju značajnije pojedinačno učešće. Iako je bilo inicijative za dokapitalizaciju, nije došlo do promjene u strukturi vlasništva, a razlog može biti u teškoćama u radu Komisije za vrijednosne papire FBiH u posmatranom periodu.

Struktura stranog kapitala po zemljama daje se u sljedećem grafikonu:

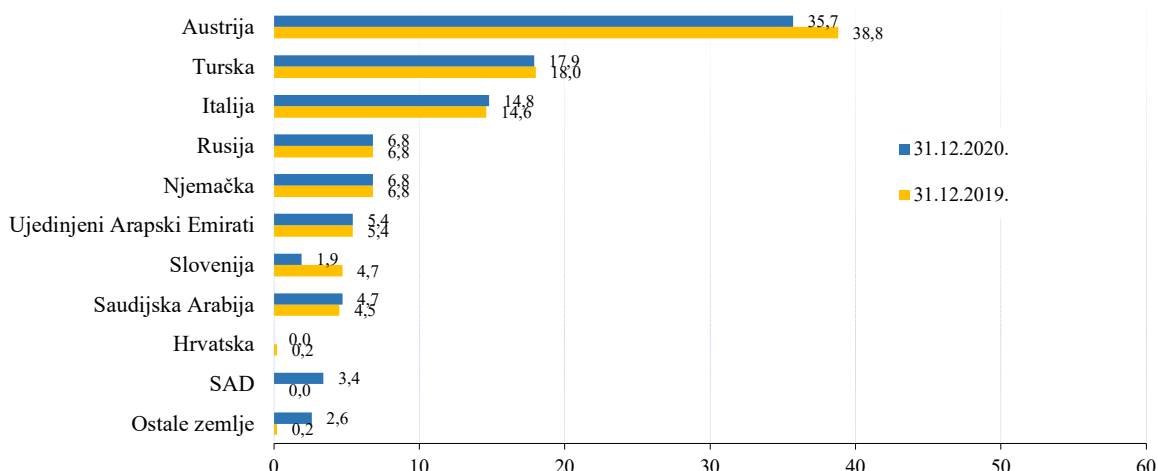

Ako se uzmu u obzir kapitalne veze, struktura stranog kapitala može se promatrati i po kriteriju zemlje sjedišta majke-matice, odnosno bankarske grupe u čijem su većinskom vlasništvu (direktno ili indirektno preko članica iz bankarske grupe) banke u FBiH.

Prema ovom kriteriju najveće učešće sa 31.12.2020. godine imaju bankarske grupe i banke iz Austrije (35,7%), zatim Turske (17,9%) i Italije (14,8%), dok bankarske grupe i banke iz ostalih zemalja nemaju značajnije pojedinačno učešće (ispod 7%).

Struktura stranog kapitala po zemljama - sjedištu grupe daje se u sljedećem grafikonu:

¹⁶ Državno vlasništvo se odnosi na kapital Vlade FBiH

Grafikon 4: Struktura stranog kapitala po zemljama - sjedištu grupe¹⁷, učešće u %

Struktura vlasništva prema vrijednosti ukupnog kapitala daje se u sljedećoj tabeli:

- 000 KM -

R. br.	Banke	31.12.2018.		31.12.2019.		31.12.2020.		Indeks	
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Državne banke	61.488	2,1	68.881	2,2	63.642	2,1	112	92
2.	Privatne banke	2.909.598	97,9	3.062.473	97,8	3.002.440	97,9	105	98
	Ukupno	2.971.086	100	3.131.354	100	3.066.082	100	105	98

Ukupan kapital bankarskog sektora u FBiH na dan 31.12.2020. godine, smanjen je za 65,3 miliona KM ili 2,1% u odnosu na kraj 2019. godine i iznosi 3,1 milijardu KM.

Smanjenje ukupnog kapitala za 65,3 miliona KM ostvareno je kao neto efekat: smanjenja po osnovu prve primjene Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka u iznosu od 244 miliona KM i prenosa na obaveze za obračunati porez na prenesene rezerve za kreditne gubitke formirane iz dobiti u osnovni kapital u iznosu od 4,2 miliona KM, te povećanja po osnovu tekućeg finansijskog rezultata za 2020. godinu od 174,2 miliona KM, fer vrednovanja stavki imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit u iznosu od 7,8 miliona KM i odgođene poreske imovine koja ovisi o budućoj profitabilnosti i proizilazi iz privremenih razlika (za 2019. godinu) u iznosu od 0,9 miliona KM.

Posmatrano kroz učešće državnog, privatnog i stranog kapitala u dioničkom kapitalu banaka dobije se detaljniji pregled o strukturi vlasništva kapitala banaka u FBiH, što je prikazano u sljedećoj tabeli:

- 000 KM -

R. br.	Dionički kapital	31.12.2018.		31.12.2019.		31.12.2020.		Indeks	
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Državni kapital	41.619	3,2	41.619	3,2	41.619	3,2	100	100
2.	Privatni kapital (rezidenti)	139.637	10,7	139.355	10,7	140.547	10,8	100	101
3.	Strani kapital (nerezidenti)	1.118.444	86,1	1.118.725	86,1	1.117.534	86,0	100	100
	Ukupno	1.299.700	100	1.299.699	100	1.299.700	100	100	100

¹⁷ Pored zemalja sjedišta matice-bankarske grupe čije su članice banke iz FBiH, uključene su i zemlje iz kojih su svi ostali strani dioničari banaka iz FBiH

Sa 31.12.2020. godine u odnosu na kraj 2019. godine, struktura vlasništva je neznatno promijenjena povećanjem učešća privatnog kapitala (rezidenti), odnosno smanjenjem stranog kapitala (nerezidenti) za 0,1 procentni poen.

Na dan 31.12.2020. godine tržišni udio banaka sa većinskim stranim kapitalom iznosi 92,6%, sa većinskim privatnim kapitalom 5,3%, a sa većinskim državnim kapitalom 2,1%. U sljedećoj tabeli daje se pregled tržišnih udjela banaka prema vrsti vlasništva (većinskim kapitalom) kroz periode:

Tabela 5: Tržišni udjeli banaka prema vrsti vlasništva (većinskom kapitalu)

R. br.	Banke	31.12.2018.			31.12.2019.			31.12.2020.		
		Broj banaka	Učešće u ukup. kapit. %	Učešće u ukup. aktivni %	Broj banaka	Učešće u ukup. kapit. %	Učešće u ukup. aktivni %	Broj banaka	Učešće u ukup. kapit. %	Učešće u ukup. aktivni %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Banke s većinskim državnim kapitalom	1	2,1	3,5	1	2,2	3,3	1	2,1	3,6
2.	Banke s većinskim privatnim kapitalom rezidenata	4	5,9	6,3	4	5,9	6,3	4	5,3	6,7
3.	Banke s većinskim stranim kapitalom	10	92,0	90,2	10	91,9	90,4	10	92,6	89,7
Ukupno		15	100	100	15	100	100	15	100	100

3.1.3. Kadrovska struktura

Na nivou bankarskog sektora na dan 31.12.2020. godine broj zaposlenih je 6.522 i manji je za 137 zaposlenih ili 2,1% u odnosu na kraj 2019. godine. Smanjenje broja zaposlenih prisutno je kod deset banaka, a kod pet banaka došlo je do povećanja broja zaposlenih u odnosu na kraj 2019. godine.

Pregled kvalifikacione strukture zaposlenih na nivou bankarskog sektora u FBiH, daje se u sljedećoj tabeli:

Tabela 6: Kvalifikaciona struktura zaposlenih u bankama FBiH

R. br.	Stepen stručne spreme	31.12.2018.		31.12.2019.		31.12.2020.		Indeks	
		Broj zaposlenih	Učešće %	Broj zaposlenih	Učešće %	Broj zaposlenih	Učešće %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Visoka stručna sprema - VSS	4.102	60,9	4.125	61,9	4.088	62,7	101	99
2.	Viša stručna sprema - VŠS	520	7,7	485	7,3	453	6,9	93	93
3.	Srednja stručna sprema - SSS	2.108	31,3	2.041	30,7	1.975	30,3	97	97
4.	Ostali	9	0,1	8	0,1	6	0,1	89	75
Ukupno		6.739	100	6.659	100	6.522	100	99	98

Smanjenje broja zaposlenih u bankarskom sektoru FBiH sa 31.12.2020. godine u odnosu na kraj 2019. godine, prisutno je kod zaposlenih u svim kategorijama kvalifikacione strukture.

Jedan od pokazatelja koji utiče na ocjenu performansi poslovanja pojedinačne banke i bankarskog sektora je omjer aktive i broja zaposlenih, odnosno iznos aktive po zaposlenom, pri čemu je veći omjer pokazatelj bolje efikasnosti poslovanja banke i ukupnog sektora.

U sljedećoj tabeli daje se pregled ukupne aktive po zaposlenom u bankarskom sektoru FBiH po periodima:

- 000 KM -

Tabela 7: Ukupna aktiva po zaposlenom

31.12.2018.		31.12.2019.			31.12.2020.			
Broj zaposl.	Aktiva	Aktiva po zaposl.	Broj zaposl.	Aktiva	Aktiva po zaposl.	Broj zaposl.	Aktiva	Aktiva po zaposl.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
6.739	22.094.135	3.279	6.659	24.210.567	3.636	6.522	24.396.438	3.741

3.2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA

3.2.1. Bilans stanja

U prezentirane pokazatelje poslovanja banaka u FBiH i analize bankarskog sektora uključeni su pokazatelji iz aktivnog podbilansa jedne banke sa većinskim državnim kapitalom¹⁸, a u skladu sa odredbama Zakona o početnom bilansu stanja preduzeća i banaka FBiH, prema kojim su banke sa većinskim državnim kapitalom obavezne izvijestavati FBA na bazi „ukupnog“ bilansa stanja, raščlanjenog na: pasivni, neutralni i aktivni podbilans.

S tim u vezi, podaci su iskazani u Prilogu 3. ove Informacije - Bilans stanja banaka u FBiH po šemi FBA (aktivni podbilans). U Prilogu 4. daje se pregled aktive, kredita, depozita i finansijskog rezultata banaka u FBiH na dan 31.12.2020. godine.

U sljedećoj tabeli daje se sažeti pregled bilansa stanja bankarskog sektora:

- 000 KM -

Tabela 8: Bilans stanja

R. br.	O p i s	31.12.2018.		31.12.2019.		31.12.2020.		Indeks	
		Iznos	Učeš. %	Iznos	Učeš. %	Iznos	Učeš. %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
AKTIVA (IMOVINA)									
1.	Novčana sredstva	6.591.117	29,8	7.641.570	31,6	7.414.615	30,4	116	97
2.	Vrijednosni papiri	1.304.626	5,9	1.456.321	6,0	1.687.459	6,9	112	116
3.	Plasmani drugim bankama	270.604	1,2	149.197	0,6	275.941	1,1	55	185
4.	Kredit	14.325.634	64,8	15.220.759	62,8	15.254.651	62,5	106	100
5.	Ispravka vrijed.	1.190.760	5,4	1.120.940	4,6	1.127.176	4,6	94	101
6.	Kredit-neto (kred. - isp. vrij.)	13.134.874	59,5	14.099.819	58,2	14.127.475	57,9	107	100
7.	Posl. prostor i ostala fiksna aktiva	531.767	2,4	600.684	2,5	553.475	2,3	113	92
8.	Ostala aktiva	261.147	1,2	262.976	1,1	337.473	1,4	101	128
UKUPNA AKTIVA		22.094.135	100	24.210.567	100	24.396.438	100	110	101
OBAVEZE									
9.	Depoziti	17.604.487	79,7	19.414.294	80,2	19.660.862	80,6	110	101
10.	Uzete pozajmice od drugih banaka	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0
11.	Obaveze po uzetim kreditima	862.931	3,9	856.626	3,5	811.878	3,3	99	95
12.	Ostale obaveze	655.631	3,0	808.293	3,3	857.616	3,5	123	106
KAPITAL									
13.	Kapital	2.971.086	13,4	3.131.354	13,0	3.066.082	12,6	105	98
UKUPNO PASIVA (OBAVEZE I KAPITAL)		22.094.135	100	24.210.567	100	24.396.438	100	110	101

Ukupna neto aktiva na nivou bankarskog sektora u FBiH sa 31.12.2020. godine iznosi 24,4 milijarde KM i za 185,9 miliona KM ili 0,8% je veća u odnosu na kraj 2019. godine.

U strukturi aktive banaka najveće učešće imaju neto krediti (57,9%), zatim slijede novčana sredstva (30,4%), vrijednosni papiri (6,9%), fiksna aktiva (2,3%), ostala aktiva (1,4%) i plasmani drugim bankama (1,1%). U okviru pasive bilansa banaka najveće učešće imaju depoziti (80,6%), zatim slijedi kapital (12,6%), te ostale obaveze (3,5%) i obaveze po uzetim kreditima (3,3%).

Sa 31.12.2020. godine u odnosu na kraj 2019. godine zabilježen je trend rasta vrijednosnih papira, plasmana drugim bankama, kredita, ostale aktive, depozita i ostalih obaveza, dok je zabilježen pad novčanih sredstava, poslovnog prostora i ostale fiksne aktive, obaveza po uzetim kreditima i ukupnog kapitala.

U sljedećoj tabeli daje se pregled aktive banaka prema vlasničkoj strukturi:

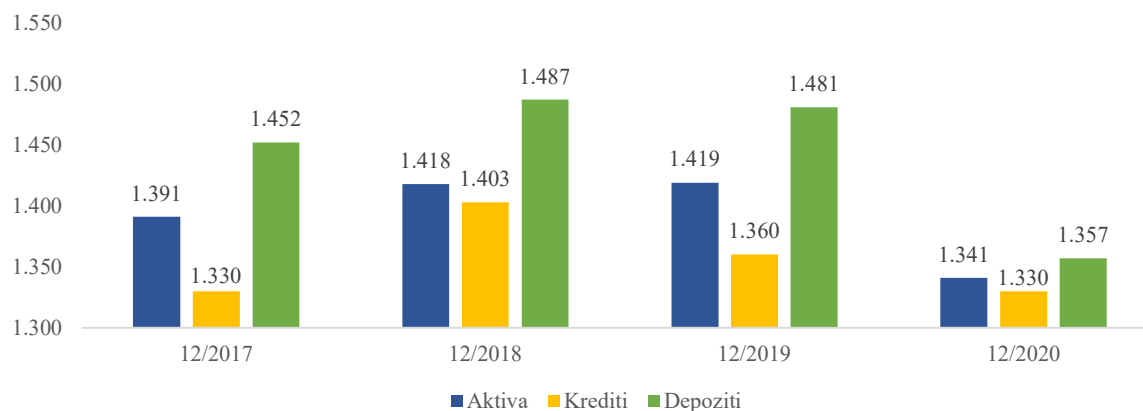
¹⁸ Banke u većinskom državnom vlasništvu u "ukupnom" bilansu iskazuju pasivne i neutralne stavke

Tabela 9: Aktiva banaka prema vlasničkoj strukturi

R. br.	Banke	31.12.2018.			31.12.2019.			31.12.2020.			Indeks	
		Broj banaka	Aktiva (000 KM)	Učešće %	Broj banaka	Aktiva (000 KM)	Učešće %	Broj banaka	Aktiva (000 KM)	Učešće %	(7/4)	(10/7)
1.	Državne	1	775.490	3,5	1	801.261	3,3	1	879.736	3,6	103	110
2.	Privatne	14	21.318.645	96,5	14	23.409.306	96,7	14	23.516.702	96,4	110	100
Ukupno		15	22.094.135	100	15	24.210.567	100	15	24.396.438	100	110	101

U sljedećem grafikonu daje se Herfindahlov indeks koncentracije u aktivi, kreditima i depozitima po periodima:

Grafikon 5: Herfindahlov indeks koncentracije u aktivi, kreditima i depozitima

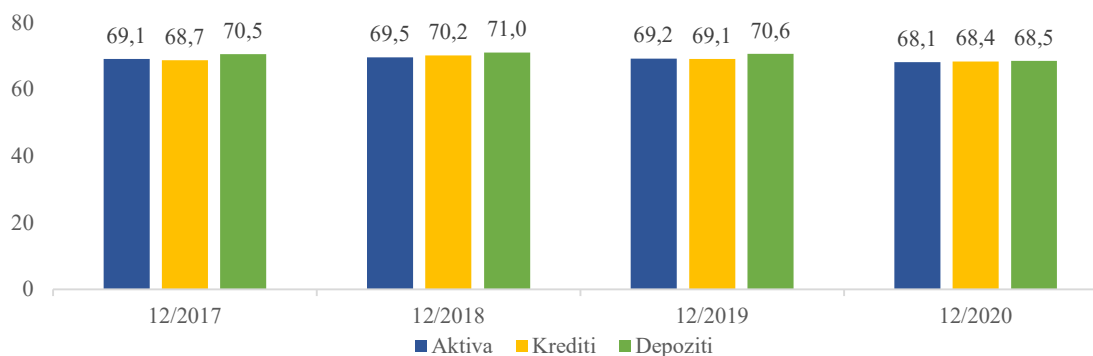

Sa 31.12.2020. godine Herfindahlov indeks koncentracije u odnosu na kraj 2019. godine je smanjen za aktivu za 78 jedinica, kredite za 30 jedinica i depozite za 124 jedinice. Herfindahlov indeks koncentracije za posmatrani period pokazuje umjerenu koncentraciju u sve tri relevantne kategorije (aktivi, kreditima i depozitima).

Ako se posmatra koncentracijska stopa, odnosno ukupno učešće pet najvećih banaka u sektoru - CR5 sa 31.12.2020. godine u odnosu na kraj 2019. godine, prisutno je smanjenje u svim odabranim relevantnim kategorijama: kod tržišnog učešća za 1,1 procentni poen, kredita za 0,7 procentnih poena i depozita za 2,1 procentni poen. Dvije najveće banke u sektoru čine 44,7% tržišta (aktiva 45,2%, krediti 43,3% i depoziti 45,6%).

Pregled koncentracijskih stopa za pet najvećih banaka u sektoru daje se u sljedećem grafikonu:

Grafikon 6: Koncentracijske stope za pet najvećih banaka - CR5: aktiva, krediti i depoziti

Bankarski sektor može se analizirati i po kriteriju pripadnosti grupama, formiranih prema veličini aktive¹⁹. Sa 31.12.2020. godine u bankarskom sektoru FBiH, prema veličini aktive, izdvajaju se tri banke sa učešćem od 54,8%, koje čine I grupu banaka sa aktivom preko dvije milijarde KM.

U sljedećoj tabeli daje se pregled iznosa i učešća grupa banaka u ukupnoj aktivi kroz periode:

- 000 KM -

Tabela 10: Učešće grupa banaka u ukupnoj aktivi

R. br.	Iznos aktive	31.12.2018.			31.12.2019.			31.12.2020.		
		Iznos	Učešće %	Broj banaka	Iznos	Učešće %	Broj banaka	Iznos	Učešće %	Broj banaka
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	I (preko 2 milijarde KM)	12.456.111	56,4	3	13.686.527	56,5	3	13.375.256	54,8	3
2.	II (1-2 milijarde KM)	6.075.531	27,5	5	6.645.925	27,5	5	7.906.422	32,4	6
3.	III (0,5-1 milijarda KM)	2.168.293	9,8	3	3.451.044	14,2	5	2.708.664	11,1	4
4.	IV (0,1-0,5 milijarde KM)	1.394.200	6,3	4	427.071	1,8	2	406.096	1,7	2
5.	V (ispod 0,1 milijarde KM)	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0	0
	Ukupno	22.094.135	100	15	24.210.567	100	15	24.396.438	100	15

Sa 31.12.2020. godine u odnosu na kraj 2019. godine došlo je do promjene u strukturi kod II grupe banaka u ukupnoj aktivi bankarskog sektora FBiH (ukupna aktiva od jedne do dvije milijarde KM), odnosno do prelaska jedne banke iz III u II grupu banaka. U posmatranom periodu nijedna banka nema aktivu manju od 100 miliona KM.

Novčana sredstva na nivou bankarskog sektora FBiH sa 31.12.2020. godine iznose 7,4 milijarde KM i smanjena su u odnosu na kraj 2019. godine za 227 miliona KM ili 3%. Posmatrajući po bankama na nivou bankarskog sektora u FBiH, povećanje novčanih sredstava prisutno je kod deset banaka, dok je kod pet banaka iskazano smanjenje novčanih sredstava.

Pregled novčanih sredstava kroz periode daje se u sljedećoj tabeli:

- 000 KM -

Tabela 11: Novčana sredstva banaka

R. br.	Novčana sredstva	31.12.2018.		31.12.2019.		31.12.2020.		Indeks	
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Gotov novac	910.481	13,8	1.004.445	13,1	1.267.712	17,1	110	126
2.	Račun rezervi kod CBBiH	4.002.281	60,7	4.329.659	56,7	4.478.515	60,4	108	103
3.	Računi kod depoz. inst. u BiH	38.746	0,6	48.611	0,6	30.194	0,4	125	62
4.	Računi kod depoz. inst. u inostr.	1.639.544	24,9	2.258.758	29,6	1.638.190	22,1	138	73
5.	Novč. sred. u procesu naplate	65	0,0	97	0,0	4	0,0	149	4
	Ukupno	6.591.117	100	7.641.570	100	7.414.615	100	116	97

Sa 31.12.2020. godine u odnosu na kraj 2019. godine prisutno je smanjenje novčanih sredstava u okviru računa depozita kod depozitnih institucija u BiH i u inostranstvu, kao i kod novčanih sredstava u procesu naplate.

U valutnoj strukturi novčanih sredstava sa 31.12.2020. godine u odnosu na kraj 2019. godine, učešće domaće valute povećano je sa 66,7% na 73,7%, uz istovremeno smanjenje učešća sredstava u stranoj valuti sa 33,3% na 26,3%.

Portfolio vrijednosnih papira na dan 31.12.2020. godine iznosi 1,7 milijardi KM, što je za 231,1 milion KM ili 15,9% više u odnosu na kraj 2019. godine.

U sljedećim tabelama daje se pregled portfolija prema vrsti instrumenata i emitentu:

¹⁹ Banke su podijeljene u pet grupa u zavisnosti od veličine aktive

- 000 KM -

Tabela 12: Ulaganja u vrijednosne papire prema vrsti instrumenta

R. br.	Ulaganja u VP	31.12.2018.		31.12.2019.		31.12.2020.		Indeks	
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Vlasnički vrijednosni papiri	5.281	0,4	5.313	0,4	11.844	0,7	101	223
2.	Dužnički vrijednosni papiri:	1.299.345	99,6	1.451.008	99,6	1.675.615	99,3	112	115
2.1.	- VP svih nivoa vlasti u BiH	619.536	47,5	747.632	51,3	992.337	58,8	121	133
2.2.	- Državni VP (druge zemlje)	533.666	40,9	549.649	37,7	544.646	32,3	103	99
2.3.	- Korporativne obveznice ²⁰	146.143	11,2	153.727	10,6	138.632	8,2	105	90
	Ukupno	1.304.626	100	1.456.321	100	1.687.459	100	112	116

U okviru ulaganja u dužničke vrijednosne papire najznačajnija stavka su vrijednosni papiri entitetskih vlada i to vrijednosni papiri koje je emitovala FBiH²¹ ukupne vrijednosti 699,6 miliona KM, te vrijednosni papiri emitenta RS u iznosu od 278,3 miliona KM.

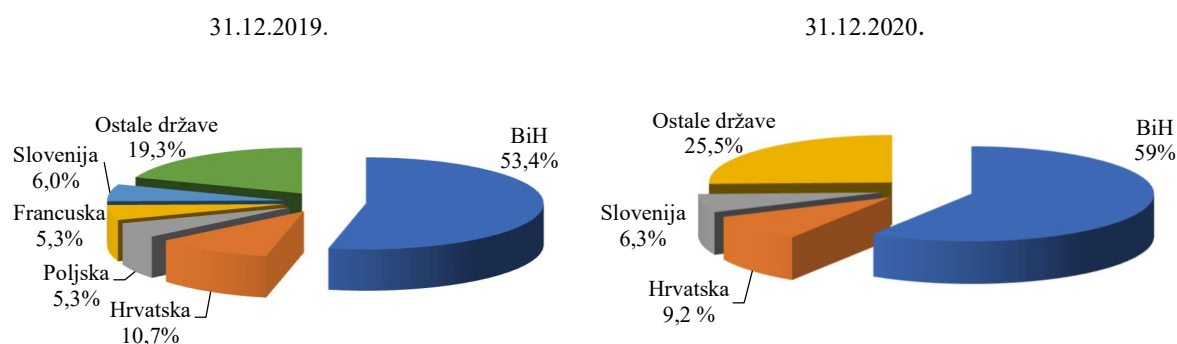
- 000 KM -

Tabela 13: Vrijednosni papiri entitetskih vlada BiH

R. br.	Ulaganja u VP	31.12.2018.		31.12.2019.		31.12.2020.		Indeks	
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Dužnički vrijednosni papiri emitenta FBiH:	436.164	71,3	532.147	72,6	699.554	71,5	122	131
1.1.	- Trezorski zapisi	35.179	5,7	18.921	2,6	100.007	10,2	54	529
1.2.	- Obveznice	400.985	65,6	513.226	70,0	599.547	61,3	128	117
2.	Dužnički vrijednosni papiri emitenta RS:	175.395	28,7	201.089	27,4	278.325	28,5	115	138
2.1.	- Trezorski zapisi	0	0,0	0	0,0	41.759	4,3	-	-
2.2.	- Obveznice	175.395	28,7	201.089	27,4	236.566	24,2	115	118
	Ukupno	611.559	100	733.236	100	977.879	100	120	133

Ako se ukupna ulaganja u vrijednosne papire analiziraju prema izloženosti po zemljama, najveće učešće od 59% je prema emitentima iz BiH, a zatim slijede Hrvatska sa učešćem od 9,2%, Slovenija 6,3% i ostale države sa pojedinačnim učešćem ispod 5%.

Grafikon 7: Struktura ulaganja u vrijednosne papire prema kriteriju države emitenta

3.2.2. Obaveze

Sa 31.12.2020. godine učešće depozita, kao najznačajnijeg izvora finansiranja banaka u odnosu na kraj 2019. godine, povećano je za 0,4 procentna poena (80,6%), dok je učešće kreditnih obaveza smanjeno za 0,2 procentna poena (3,3%).

Kreditne obaveze banaka sa iznosom od 811,9 miliona KM smanjene su za 44,7 miliona KM ili

²⁰ Najveći dio, od cca. 92,9%, odnosi se na obveznice banaka iz EU i SAD, a preostali dio na obveznice kompanija iz EU i BiH

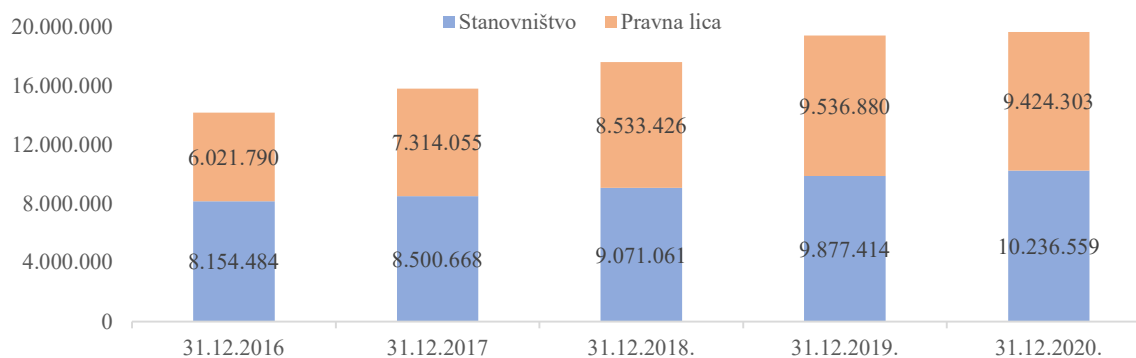
²¹ Sve vrste vrijednosnih papira emitenta FBiH

5,2% u odnosu na kraj 2019. godine. Ako se kreditnim obavezama dodaju i subordinisani krediti u iznosu od 186,4 miliona KM, ukupna kreditna sredstva u izvorima imaju učešće od 4,1%.

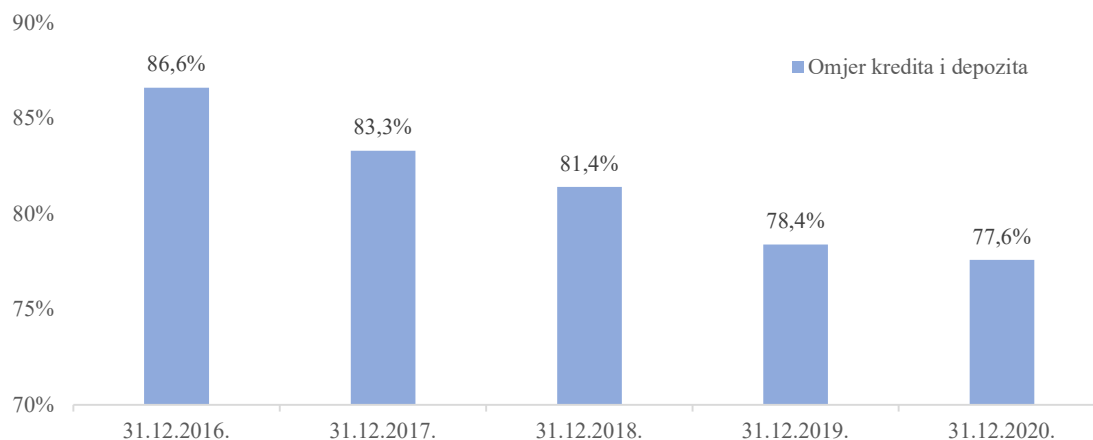
Depoziti na dan 31.12.2020. godine iznose 19,7 milijardi KM i povećani su u odnosu na kraj 2019. godine za 246,6 miliona KM ili 1,3%. Od ukupnog iznosa depozita na kraju posmatranog perioda, 1,3 milijarde KM ili 6,5% odnosi se na depozite prikupljene u organizacionim dijelovima banaka iz FBiH u RS-u i BD-u.

U sljedećim grafikonima daju se pregledi ukupnih depozita i omjera kredita i depozita po periodima:

Grafikon 8: Ukupni depoziti (000 KM)

Grafikon 9: Omjer kredita i depozita

Omjer kredita i depozita u posmatranim periodima ima konstantan trend smanjenja koji je nastavljen i sa 31.12.2020. godine i u odnosu na kraj 2019. godine zabilježeno je smanjenje od 0,8 procentnih poena.

U sljedećoj tabeli dat je prikaz sektorske strukture depozita:

Tabela 14: Sektorska struktura depozita

R. br.	Sektori	31.12.2018.		31.12.2019.		31.12.2020.		Indeks	
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Vladine institucije	1.778.835	10,1	2.157.147	11,1	2.236.845	11,4	121	104
2.	Javna preduzeća	1.538.501	8,7	1.651.976	8,5	1.453.080	7,4	107	88
3.	Privatna preduzeća i društva	2.834.717	16,1	3.236.224	16,7	3.783.548	19,2	114	117
4.	Bankarske institucije	1.215.334	6,9	1.208.613	6,2	568.484	2,9	99	47
5.	Nebankarske finansijske institucije	746.690	4,3	803.516	4,1	848.319	4,3	108	106
6.	Stanovništvo	9.071.061	51,5	9.877.414	50,9	10.236.559	52,1	109	104
7.	Ostalo	419.349	2,4	479.404	2,5	534.027	2,7	114	111
	Ukupno	17.604.487	100	19.414.294	100	19.660.862	100	110	101

Najveće učešće u sektorskoj strukturi depozita imaju depoziti stanovništva sa 52,1% i njihovo učešće je povećano za 1,2 procentna poena u odnosu na kraj 2019. godine. Depoziti stanovništva na dan 31.12.2020. godine iznose 10,2 milijarde KM.

Rast depozita sa 31.12.2020. godine u odnosu na kraj 2019. godine ostvaren je kod depozita vladinih institucija za 79,7 miliona KM ili 3,7%, depozita privatnih preduzeća za 547,3 miliona KM ili 16,9%, depozita nebankarskih finansijskih institucija za 44,8 miliona KM ili 5,6%, depozita stanovništva za 359,1 milion KM ili 3,6% i ostalih depozita za 54,6 miliona KM ili 11,4%.

Smanjenje depozita sa 31.12.2020. godine u odnosu na kraj 2019. godine zabilježeno je kod depozita javnih preduzeća za 198,9 miliona KM ili 12% i depozita bankarskih institucija za 640,1 milion KM ili 53%. Najveće izmjene u sektorskoj strukturi depozita odnose se na izmjene u strukturi finansiranja vezano za depozite bankarskih grupacija, dok ostale izmjene nisu značajne. Finansiranje u vidu depozita bankarskih grupa prisutno je u osam banaka u FBiH, tako da se 74,5% ukupnih depozita bankarskih institucija odnosi na depozite bankarskih grupa.

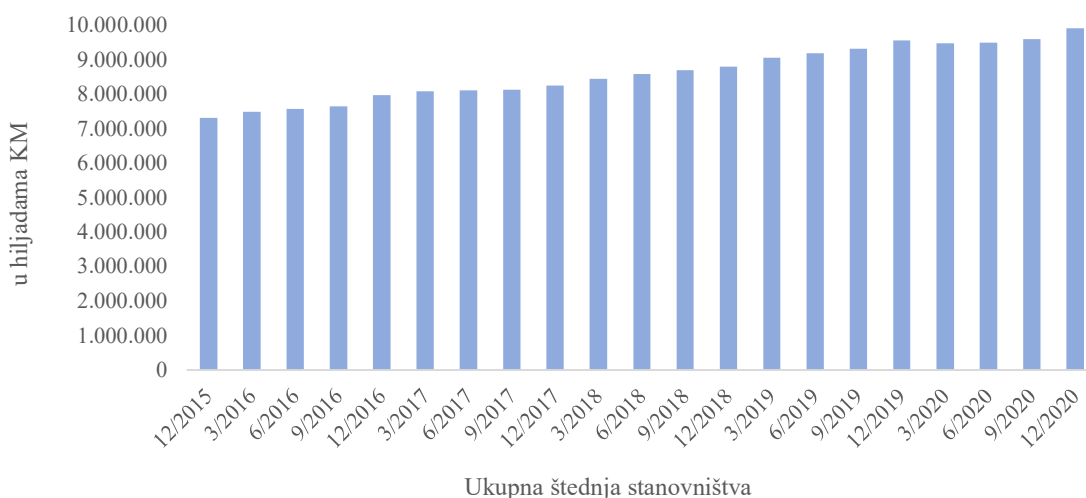
Valutna struktura depozita na dan 31.12.2020. godine promijenjena je u odnosu na kraj 2019. godine u pogledu povećanja učešća depozita u domaćoj valuti sa 61,2% na 64,6% i smanjenja učešća depozita u stranoj valuti sa 38,8% na 35,4%. Depoziti u KM povećani su za iznos od 805 miliona KM ili 6,8%, dok su depoziti u stranim valutama smanjeni za iznos od 558,4 miliona KM ili 7,4%. Struktura depozita, prema porijeklu deponenata, sa 31.12.2020. godine u odnosu na kraj 2019. godine, je sljedeća: sredstva rezidenata iznose 18,7 milijardi KM i imaju učešće od 95,3% (+3,4 procentna poena), a depoziti nerezidenata iznose 0,9 milijardi KM, što je 4,7% ukupnih depozita (-3,4 procentna poena).

Dugogodišnji trend rasta štednih depozita, kao najznačajnijeg segmenta depozitnog i finansijskog potencijala banaka, nastavljen je i sa 31.12.2020. godine. Štedni depoziti na dan 31.12.2020. godine iznose 9,9 milijardi KM i veći su za 341,9 miliona KM ili 3,6% u odnosu na kraj 2019. godine.

Trend štednje stanovništva prikazan je u sljedećoj tabeli i grafikonu:

Tabela 15: Štednja stanovništva

R. br.	Banke	Iznos			Indeks	
		31.12.2018.	31.12.2019.	31.12.2020.	(4/3)	(5/4)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Državne	91.645	96.979	105.980	106	109
2.	Privatne	8.712.454	9.476.470	9.809.340	109	104
	Ukupno	8.804.099	9.573.449	9.915.320	109	104

Grafikon 10: Štednja stanovništva po periodima

U dvije najveće banke koncentrisano je 54,1% štednje, dok pet banaka ima pojedinačno učešće manje od 2%, što iznosi 5,3% ukupne štednje u sektoru. Od ukupnog iznosa štednje, 51,1% se odnosi na štedne depozite u domaćoj, a 48,9% u stranoj valuti.

Sa 31.12.2020. godine u odnosu na kraj 2019. godine ostvaren je rast kratkoročnih štednih depozita stanovništva za 508 miliona KM ili 9% (povećanje učešća za tri procentna poena), odnosno smanjenje dugoročnih štednih depozita stanovništva za 166,2 miliona KM ili 4,2% (smanjenje učešća za tri procentna poena).

Ročna struktura štednih depozita može se vidjeti u sljedećoj tabeli:

- 000 KM -

R. br.	Štedni depoziti	31.12.2018.		31.12.2019.		31.12.2020.		Indeks	
		Iznos	Učešće	Iznos	Učešće	Iznos	Učešće	(5/3)	(7/5)
			%		%		%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Kratkoročni štedni	4.977.201	56,5	5.634.426	58,9	6.142.454	61,9	113	109
2.	Dugoročni štedni depoziti	3.826.898	43,5	3.939.023	41,1	3.772.866	38,1	103	96
	Ukupno	8.804.099	100	9.573.449	100	9.915.320	100	109	104

Kreditni odobreni stanovništvu sa 31.12.2020. godine iznose 7,3 milijarde KM i smanjeni su za 1,6% u odnosu na kraj 2019. godine. U isto vrijeme depoziti stanovništva su bilježili rast od 3,6% i sa 31.12.2020. godine iznose 10,2 milijarde KM.

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2018.	31.12.2019.	31.12.2020.	Indeks	
		Iznos	Iznos	Iznos	(4/3)	(5/4)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Kreditni stanovništva	6.853.979	7.400.278	7.281.540	108	98
2.	Štednja stanovništva	8.804.099	9.573.449	9.915.320	109	104
2.1.	Oročena štednja	4.126.382	4.280.620	4.089.390	104	96
2.2.	Štednja po viđenju	4.677.717	5.292.829	5.825.930	113	110
3.	Kreditni/Štednja	78%	77%	73%	-	-
4.	Depoziti stanovništva	9.071.061	9.877.414	10.236.559	109	104
5.	Kreditni/Depoziti stanovništva	76%	75%	71%	-	-

3.2.3. Kapital i adekvatnost kapitala

Ukupan kapital banaka, na dan 31.12.2020. godine iznosio je 3,1 milijardu KM i ostvareno je smanjenje istog za 65,3 miliona KM ili za 2,1% u odnosu na kraj 2019. godine (vidjeti pod 3.1.2. - Struktura vlasništva i tržišno učešće).

U sljedećoj tabeli daje se izvještaj o stanju, odnosno strukturi regulatornog kapitala banaka u FBiH:

- 000 KM -

Tabela 18: Izvještaj o stanju regulatornog kapitala

R. br.	Opis	31.12.2018.	31.12.2019.	31.12.2020.	Indeks (4/3) (5/4)	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Regulatorni kapital	2.478.985	2.690.298	2.698.829	109	100
1.1.	Osnovni kapital	2.351.425	2.656.534	2.581.709	113	97
1.1.1.	Redovni osnovni kapital	2.351.425	2.656.534	2.581.709	113	97
1.1.1.1.	Plaćeni instrumenti kapitala	1.290.878	1.299.335	1.299.335	101	100
1.1.1.2.	Premija na dionice	137.290	137.290	137.290	100	100
1.1.1.3.	(-) Vlastiti instrumenti redovnog osnovnog kapitala	-215	-215	-214	100	100
1.1.1.4.	Zadržana dobit prethodnih godina	238.344	403.027	343.452	169	85
1.1.1.5.	Priznata dobit ili gubitak	-34.743	-36.302	-145.228	104	400
1.1.1.6.	Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit	10.296	26.630	29.353	259	110
1.1.1.7.	Ostale rezerve	876.626	970.088	1.000.959	111	103
1.1.1.8.	(-) Ostala nematerijalna imovina	-56.116	-57.589	-58.638	103	102
1.1.1.9.	(-) Odgođena porezna imovina koja zavisi o budućoj profitabilnosti i ne proizlazi iz privremenih razlika umanjenih za povezane poreske obaveze	-101	-14	-34	14	243
1.1.1.10.	(-) Odbitak od stavki dodatnog osnovnog kapitala koji premašuje dodatni osnovni kapital	0	-1.255	0	-	0
1.1.1.11.	(-) Odgođena poreska imovina koja se može odbiti i koja zavisi o budućoj profitabilnosti i proizlazi iz privremenih razlika	-1.625	-1.349	-8.300	83	615
1.1.1.12.	(-) Instrumenti redovnog osnovnog kapitala subjekata finansijskog sektora ako banka ima značajno ulaganje	-12.118	-15.950	-16.266	132	102
1.1.1.13.	Elementi ili odbici od redovnog osnovnog kapitala – ostalo	-97.091	-67.162	0	69	0
1.1.2.	Dodatni osnovni kapital	0	0	0	-	-
1.2.	Dopunski kapital	127.560	33.764	117.120	26	347
1.2.1.	Plaćeni instrumenti kapitala i subordinisani dugovi	105.592	170.158	117.134	161	69
1.2.2.	(-) Vlastiti instrumenti dopunskog kapitala	-14	-14	-14	100	100
1.2.3.	Opći ispravci vrijednosti za kreditni rizik u skladu sa standardiziranim pristupom	153.706	163.569	0	106	0
1.2.4.	Odbitak od stavki dopunskog kapitala koji premašuje dopunski kapital (odbijen u dodatnom osnovnom kapitalu)	0	1.255	0	-	0
1.2.5.	Elementi ili odbici od dopunskog kapitala – ostalo	-131.724	-301.204	0	229	0

Regulatorni kapital banaka u FBiH sa 31.12.2020. godine iznosi 2,7 milijardi KM i povećan je za 8,5 miliona KM ili 0,3% u odnosu na kraj 2019. godine. Osnovni kapital i redovni osnovni kapital banaka na posmatrani period iznose 2,6 milijardi KM, sa ostvarenim smanjenjem od 74,8 miliona KM ili 2,8%, a dopunski kapital iznosi 117,1 milion KM, sa ostvarenim povećanjem od 83,4 miliona KM ili 246,9% u odnosu na kraj 2019. godine.

U strukturi regulatornog kapitala bankarskog sektora FBiH osnovni kapital učestvuje sa 95,7% (12/2019. godine 98,7%), dok dopunski kapital učestvuje sa 4,3% (12/2019. godine 1,3%).

U posmatranom periodu došlo je do promjene strukture regulatornog kapitala smanjenjem učešća osnovnog, a povećanjem učešća dopunskog kapitala. FBA je u 2019. godini donijela Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, sa obavezom primjene od 01.01.2020. godine. U skladu sa istom, banke su bile dužne obračunati efekte primjene nove Odluke sa stanjem na dan 31.12.2019. godine, odnosno početnim stanjem na dan 01.01.2020. godine, evidentirati ih na računima kapitala i iskazati u redovnom osnovnom kapitalu. Iskazivanje efekata primjene navedene Odluke imalo je za posljedicu smanjenje redovnog osnovnog i osnovnog kapitala, a povećanje učešća dopunskog kapitala rezultat je ukidanja nedostajućih RKG kao odbitne stavke od dopunskog kapitala.

Detaljnija analiza pokazuje da su najveći uticaj na promjenu osnovnog kapitala imale sljedeće stavke:

- smanjenje po osnovu prve primjene Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, u iznosu od 244 miliona KM,
- smanjenje po osnovu gubitka za 2020. godinu kod dvije banke u iznosu od 13,1 milion KM,
- smanjenje po osnovu povećanja odbitne stavke - odgođena poreska imovine koja ovisi o budućoj profitabilnosti i proizlazi iz privremenih razlika u iznosu od 6,3 miliona KM,
- povećanje po osnovu prenosa RKG formiranih iz dobiti u osnovni kapital, u skladu s odlukom skupštine banke, u iznosu od 16 miliona KM,
- povećanje akumulirane ostale sveobuhvatne dobiti u iznosu od 2,7 miliona KM,
- povećanje po osnovu smanjenja odbitnih stavki (nedostajuće rezerve) u iznosu od 68,4 miliona KM po osnovu prve primjene Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka i
- povećanje po osnovu uključene dobiti za 2019. godinu u iznosu od 91,5 miliona KM i dobiti za 2020. godinu u iznosu od 10 miliona KM.

Ukupan iznos izloženosti riziku u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke, predstavlja zbir izloženosti ponderisane rizikom za kreditni, tržišni, operativni rizik, rizik namirenja/slobodne isporuke i rizik povezan sa velikim izloženostima koje proizilaze iz stavki u knjizi trgovanja.

Ukupna izloženost riziku bankarskog sektora FBiH sa stanjem na dan 31.12.2020. godine iznosi 14,1 milijardu KM, čija struktura se daje u sljedećoj tabeli:

- 000 KM -

Tabela 19: Struktura izloženosti riziku

R. br.	Izloženost riziku	31.12.2018.		31.12.2019.		31.12.2020.		Indeks	
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Izloženosti ponderisane rizikom za kreditni rizik	12.296.292	86,7	13.085.560	87,1	12.843.833	91,0	106	98
2.	Izloženosti riziku namirenja / slobodne isporuke	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0
3.	Izloženosti za tržišni rizik (pozicijski i valutni rizik)	223.778	1,6	228.011	1,5	119.065	0,8	102	52
4.	Izloženosti riziku za operativni rizik	1.657.561	11,7	1.705.834	11,4	1.150.236	8,2	103	67
Ukupan iznos izloženosti riziku		14.177.631	100	15.019.405	100	14.113.134	100	106	94

Ukupan iznos izloženosti riziku na nivou bankarskog sektora FBiH u 2020. godini smanjen je za 906,3 miliona KM ili 6% u odnosu na kraj prethodne godine. U posmatranom periodu iznos izloženosti ponderisane rizikom za kreditni rizik smanjen je za 241,7 miliona KM ili 1,8%, iznos izloženosti za tržišni rizik smanjen je za 108,9 miliona KM ili 47,8%, dok je kod izloženosti riziku za operativni rizik zabilježen pad od 555,6 miliona KM ili 32,6%. Pet banaka u sektoru nisu iskazale izloženost riziku za valutni rizik jer im neto otvorena valutna pozicija ne prelazi 2% regulatornog kapitala.

Sa 31.12.2020. godine, banke su najviše bile izložene kreditnom riziku (učesće 91%), koji je dominantan u bankarskom sektoru u FBiH. U odnosu na kraj prethodne godine došlo je do promjene u strukturi učesća pojedinih vrsta rizika u ukupnoj izloženosti, u smislu da je kreditni rizik povećao učesće za 3,9 procentnih poena, dok je učesće izloženosti za operativni rizik smanjeno za 3,2 procentna poena, a učesće izloženosti za tržišni rizik smanjeno je za 0,7 procentnih poena.

U okviru izloženosti ponderisane rizikom za kreditni rizik najveće učesće ima izloženost prema stanovništvu (4,4 milijarde KM ili 34,2%), zatim izloženost prema privrednim društvima (3,3 milijarde KM ili 26%), te izloženost osigurana nekretninama (3,2 milijarde KM ili 25,2%).

Posljednjih nekoliko godina adekvatnost kapitala bankarskog sektora održavana je kontinuirano iznad 15%, što je zadovoljavajuća kapitaliziranost na nivou sektora. Pokazatelji adekvatnosti kapitala bankarskog sektora u FBiH, daju se u sljedećoj tabeli:

- 000 KM -

Tabela 20: Pokazatelji adekvatnosti kapitala

R. br.	Stope kapitala	% i iznos viška ili manjka od propisanog		
		31.12.2018.	31.12.2019.	31.12.2020.
1	2	3	4	5
1. Stopa redovnog osnovnog kapitala		16,6%	17,7%	18,3%
2. Višak (+) / manjak (-) redovnog osnovnog kapitala		1.394.434	1.642.724	1.629.073
3. Stopa osnovnog kapitala		16,6%	17,7%	18,3%
4. Višak (+) / manjak (-) osnovnog kapitala		1.075.438	1.304.787	1.311.528
5. Stopa regulatornog kapitala		17,5%	17,9%	19,1%
6. Višak (+) / manjak (-) regulatornog kapitala		777.668	887.971	1.005.254

Stopa regulatornog kapitala na dan 31.12.2020. godine iznosi 19,1% i značajno je veća u odnosu na zakonom propisani minimum, a što se odnosi i na ostale stope kapitala (stopa redovnog osnovnog kapitala i osnovnog kapitala).

U odnosu na kraj 2019. godine stopa regulatornog kapitala povećana je za 1,2 procentna poena. Uz neznatno povećanje regulatornog kapitala, povećanje stope regulatornog kapitala posljedica je smanjenja ukupne izloženosti riziku. Povećanje stope osnovnog kapitala je manje i iznosi 0,6 procentnih poena, što je posljedica početka primjene Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, odnosno iskazivanja efekata prve primjene u redovnom osnovnom kapitalu.

U sljedećoj tabeli daje se pregled stopa finansijske poluge bankarskog sektora FBiH kroz periode:

- 000 KM -

Tabela 21: Stopa finansijske poluge

R. br.	Vrijednosti izloženosti	31.12.2018.	31.12.2019.	31.12.2020.
1	2	3	4	5
1.	Izloženosti stope finansijske poluge - u skladu sa članom 37. stav (4) Odluke o izračunavanju kapitala banke	23.162.644	25.201.918	25.523.184
2.	Osnovni kapital - u skladu sa članom 37. stav (3) Odluke o izračunavanju kapitala banke	2.351.425	2.656.534	2.581.709
	Stopa finansijske poluge – u skladu sa članom 37. stav (2) Odluke o izračunavanju kapitala banke	10,1%	10,5%	10,1%

Stopa finansijske poluge na nivou bankarskog sektora na dan 31.12.2020. godine iznosi 10,1%, i za 0,4 procentna poena manja je u odnosu na kraj 2019. godine. Sa 31.12.2020. godine, osam banaka ima stopu finansijske poluge iznad, a sedam banaka ispod prosjeka bankarskog sektora FBiH.

3.2.4. Kreditni rizik

FBA je u 2019. godini, s ciljem standardizacije upravljanja kreditnim rizikom i mjerenja ECL i usklađivanja sa MSFI 9, donijela Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, sa obavezom primjene od 01.01.2020. godine. Takođe, doneseno je i Uputstvo za klasifikaciju i vrednovanje finansijske aktive, kojim su detaljnije definisane pojedine odredbe ove Odluke, s ciljem osiguranja jedinstvenog računovodstvenog i regulatornog tretmana finansijske aktive.

Sa početkom primjene navedene Odluke prestala je sa važenjem Odluka o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka. Najznačajnija izmjena odnosi se na činjenicu da je dotadašnja klasifikacija aktive u pet kategorija kvalitete i obaveza formiranja RKG za iste, zamijenjena konceptom raspoređivanja izloženosti u tri nivoa kreditnog rizika i utvrđivanja ECL. U nivo kreditnog rizika 1 raspoređuju se izloženosti sa niskim nivoom kreditnog rizika po kojima dužnik ne kasni sa otplatom u materijalno značajnom iznosu (za fizička lica 200 KM i 1% ukupne izloženosti dužnika, a za pravna lica hiljadu KM i 1% ukupne izloženosti dužnika) duže od 30 dana. U nivo kreditnog rizika 2 raspoređuju se stavke sa povećanim nivoom kreditnog rizika sa kašnjenjem materijalno značajnog iznosa duže od 30 dana, a u nivo kreditnog rizika 3 (izloženosti u statusu neizmirenja obaveza) raspoređuju se stavke kod kojih dužnik kasni sa otplatom dospjelih obaveza duže od 90 dana u materijalno značajnom iznosu.

Banke su dužne donijeti interne metodologije kojima će definisati način klasifikacije i vrednovanja izloženosti, njihovog raspoređivanja u nivoe kreditnog rizika i utvrđivanja ECL, a koje trebaju biti usklađene sa zahtjevima propisanim predmetnom Odlukom i Uputstvom. Dodatno, banke su prilikom prve primjene navedene Odluke bile dužne izvršiti računovodstveni otpis bilansnih izloženosti (prenos u vanbilansnu evidenciju) dvije godine nakon što je banka knjigovodstveno evidentirala ECL u visini od 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti izloženosti i istu proglasila u potpunosti dospjelom.

U sljedećoj tabeli daje se pregled bilansnih izloženosti na nivou bankarskog sektora FBiH, prema ključnim kategorijama finansijske imovine, vanbilansnih izloženosti i pripadajućih ECL:

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2018.			31.12.2019.			31.12.2020.		
		Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Novac i novčani plasmali	6.749.437	10.960	0,2	7.796.241	7.696	0,1	7.693.909	9.887	0,1
2.	Finansijska imovina po amortizovanom trošku	14.598.680	1.238.638	8,5	15.417.105	1.150.848	7,5	15.460.513	1.136.925	7,4
3.	Finansijska imovina po fer vrijednosti	1.167.107	0	0,0	1.318.635	0	0,0	1.552.559	0	0,0
4.	Ostala finansijska potraživanja	154.014	20.060	13,0	224.665	36.030	16,0	258.027	33.250	12,9
I	Ukupno bilansna izloženost	22.669.238	1.269.658	5,6	24.756.646	1.194.574	4,8	24.965.008	1.180.062	4,7
5.	Izdate garancije	1.199.603	19.197	1,6	1.350.083	21.488	1,6	1.373.899	24.965	1,8
6.	Nepokriveni akreditivi	55.676	781	1,4	48.255	554	1,1	39.203	1.432	3,7
7.	Neopozivo odobreni a neiskorišteni krediti	2.058.020	20.741	1,0	2.058.199	19.685	1,0	2.468.359	32.597	1,3
8.	Ostale potencijalne obaveze banke	16.707	143	0,9	54.122	310	0,6	8.274	26	0,3
II	Ukupno vanbilansne stavke	3.330.006	40.862	1,2	3.510.659	42.037	1,2	3.889.735	59.020	1,5
	Ukupna izloženost (I+II)	25.999.244	1.310.520	5,0	28.267.305	1.236.611	4,4	28.854.743	1.239.082	4,3

Ukupna izloženost banaka na dan 31.12.2020. godine iznosi 28,9 milijardi KM, od čega se 25 milijardi KM odnosi na bilansne izloženosti, a 3,9 milijardi KM na vanbilansne stavke.

U 2020. godini zabilježeno je povećanje bilansne izloženosti u odnosu na kraj 2019. godine za iznos od 208,4 miliona KM ili 0,8%, a nastao je kao neto efekat povećanja finansijske imovine koja se vrednuje po fer vrijednosti, po amortizovanom trošku i ostalih finansijskih potraživanja, te smanjenja novčanih sredstava.

U istom periodu zabilježen je rast vanbilansnih stavki za 379,1 milion KM ili 10,8%, a isti je najvećim dijelom posljedica rasta na poziciji neopozivo odobrenih, a neiskorištenih kredita kod jedne banke (rast od 197,4 miliona KM).

U sljedećoj tabeli daje se pregled bilansnih i vanbilansnih izloženosti na nivou bankarskog sektora FBiH, prema nivoima kreditnog rizika i pripadajućih ECL:

- 000 KM -

Tabela 23: Izloženosti prema nivoima kreditnog rizika

R. br.	O p i s	31.12.2018.			31.12.2019.			31.12.2020.		
		Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Nivo kreditnog rizika 1	19.393.493	132.218	0,7	21.787.417	123.558	0,6	22.301.920	179.478	0,8
2.	Nivo kreditnog rizika 2	1.899.346	115.699	6,1	1.652.439	113.839	6,9	1.645.274	204.681	12,4
3.	Nivo kreditnog rizika 3	1.376.399	1.021.741	74,2	1.316.790	957.177	72,7	1.017.814	795.903	78,2
I Ukupno bilansna izloženost		22.669.238	1.269.658	5,6	24.756.646	1.194.574	4,8	24.965.008	1.180.062	4,7
4.	Nivo kreditnog rizika 1	2.908.560	21.387	0,7	3.027.094	20.431	0,7	3.440.487	21.343	0,6
5.	Nivo kreditnog rizika 2	410.239	12.629	3,1	474.159	15.610	3,3	443.246	34.354	7,8
6.	Nivo kreditnog rizika 3	11.207	6.846	61,1	9.406	5.996	63,7	6.002	3.323	55,4
II Ukupno vanbilansne stavke		3.330.006	40.862	1,2	3.510.659	42.037	1,2	3.889.735	59.020	1,5
Ukupna izloženost (I+II)		25.999.244	1.310.520	5,0	28.267.305	1.236.611	4,4	28.854.743	1.239.082	4,3

Bilansna izloženost u nivou kreditnog rizika 1 na dan 31.12.2020. godine iznosi 22,3 milijarde KM i čini 89,3% ukupne bilansne izloženosti. Ista je u odnosu na kraj 2019. godine povećana za 514,5 miliona KM ili za 2,4%. Povećanje je najvećim dijelom ostvareno kao neto efekat: povećanja finansijske imovine koja se vrednuje po fer vrijednosti za 499,7 miliona KM, kreditnog portfolija u ovom nivou kreditnog rizika za 60,5 miliona KM i ostalih finansijskih potraživanja za 53,8 miliona KM, a smanjenja novčanih sredstava i novčanih potraživanja u iznosu od 103 miliona KM.

Bilansna izloženost u nivou kreditnog rizika 2 na dan 31.12.2020. godine iznosi 1,7 milijardi KM i čini 6,6% ukupne bilansne izloženosti. U odnosu na kraj 2019. godine ista je manja za 7,2 miliona KM ili 0,4%. Smanjenje ukupne bilansne izloženosti u ovom nivou kreditnog rizika ostvareno je najvećim dijelom kao neto efekat: smanjenja finansijske imovine koja se vrednuje po fer vrijednosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 2 za 265,9 miliona KM i ostalih finansijskih potraživanja za 15,6 miliona KM, a povećanja novčanih sredstava i novčanih potraživanja za 1,8 miliona KM, kreditnog portfolija u ovom nivou kreditnog za 243,3 miliona KM i ostale aktive koja se vrednuje po amortiziranom trošku za 29,3 miliona KM.

Bilansna izloženost u nivou kreditnog rizika 3 na dan 31.12.2020. godine iznosi jednu milijardu KM i čini 4,1% ukupne bilansne izloženosti. Ista je u odnosu na kraj 2019. godine smanjena za 299 miliona KM ili 22,7%, najvećim dijelom kao rezultat računovodstvenog otpisa bilansnih izloženosti.

U 2020. godini ECL za nivo kreditnog rizika 1 i 2 za bilansnu izloženost ukupno je povećan za 146,7 miliona KM (ECL za nivo kreditnog rizika 1 za 55,9 miliona KM, a za nivo kreditnog rizika 2 za 90,8 miliona KM). ECL za nivo kreditnog rizika 3 smanjen je za 161,3 miliona KM, zbog izvršenog računovodstvenog otpisa u skladu sa novom regulativom.

Kao rezultat primjene Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, stope pokrivenosti ECL su povećane u odnosu na kraj 2019. godine. Pokrivenost za izloženosti u nivou kreditnog rizika 1 povećana je sa 0,6% na 0,8%, u nivou kreditnog rizika 2 sa 6,9% na 12,4% i u nivou kreditnog rizika 3 sa 72,7% na 78,2%.

Vanbilansna izloženost raspoređena u nivo kreditnog rizika 1 na dan 31.12.2020. godine iznosi 3,4 milijarde KM i čini 88,4% ukupne vanbilansne izloženosti. Izloženost u nivou kreditnog rizika 2 iznosi 443,2 miliona KM ili 11,4% ukupne vanbilansne izloženosti, dok je u nivo kreditnog rizika 3 raspoređeno šest miliona KM ili 0,2% ukupne vanbilansne izloženosti.

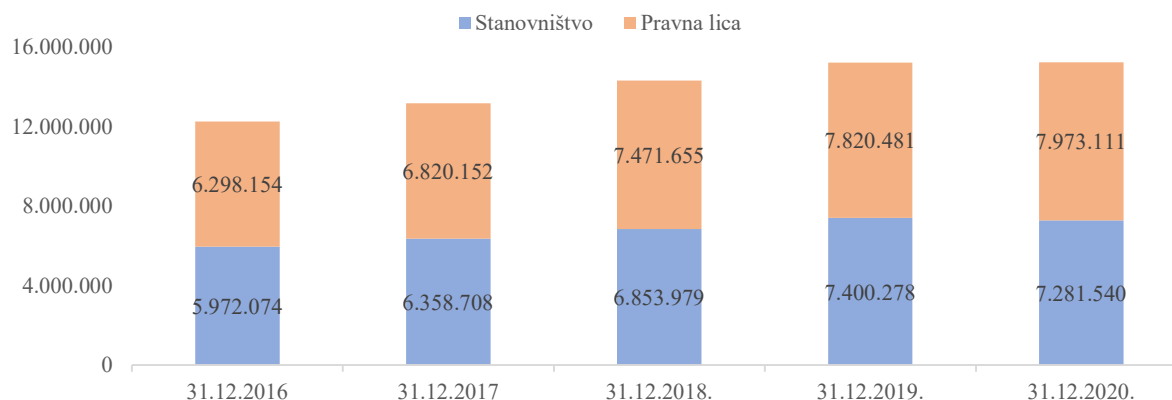
Ukupna pokrivenost ECL vanbilansnih izloženosti povećana je sa 1,2% na 1,5%. Povećanje pokrivenosti zabilježeno je kod nivoa kreditnog rizika 2, dok je kod nivoa kreditnog rizika 1 i 3 došlo do smanjenja stope pokrivenosti. Smanjenje pokrivenosti ECL kod nivoa kreditnog rizika 1 rezultat je većeg rasta izloženosti u odnosu na rast ECL, a kod nivoa kreditnog rizika 3, najvećim dijelom usljed izvršenog računovodstvenog otpisa kod dvije banke.

Na dan 31.12.2020. godine krediti iznose 15,3 milijarde KM i isti su veći za 33,9 miliona KM ili za 0,2% u odnosu na kraj 2019. godine. Međutim, u posmatranom periodu ostvaren je veći nominalni rast kreditnog portfolija ima li se u vidu činjenica da je stupanjem na snagu Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, na nivou bankarskog sektora FBiH na dan 01.01.2020. godine izvršen računovodstveni otpis kreditnog portfolija u iznosu od 191,1 milion KM.

Kreditni odobreni stanovništvu iznose 7,3 milijarde KM, sa učešćem u ukupnim kreditima od 47,7% i u odnosu na kraj 2019. godine ostvarili su smanjenje od 1,6%, dok su krediti odobreni pravnim licima, koji iznose osam milijardi KM, sa učešćem u ukupnim kreditima od 52,3%, ostvarili povećanje od 2%.

U sljedećem grafikonu daje se pregled kredita odobrenih stanovništvu i kredita odobrenih pravnim licima u bankarskom sektoru FBiH, za period 31.12.2016. - 31.12.2020. godine:

Grafikon 11: Krediti (000 KM)

Trend i promjena učešća pojedinih sektora - korisnika kredita u ukupnoj strukturi kredita dati su u sljedećoj tabeli:

- 000 KM -

Tabela 24: Sektorska struktura kredita

R. br.	Sektori	31.12.2018.		31.12.2019.		31.12.2020.		Indeks	
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Vladine institucije	216.596	1,5	189.360	1,2	199.032	1,3	87	105
2.	Javna preduzeća	321.493	2,3	359.635	2,4	395.157	2,6	112	110
3.	Privatna preduzeća i društva	6.625.641	46,3	6.922.742	45,5	6.500.322	42,6	104	94
4.	Bankarske institucije	217.706	1,5	247.501	1,6	772.554	5,1	114	312
5.	Nebankarske fin. institucije	75.804	0,5	86.902	0,6	83.921	0,6	115	97
6.	Građani	6.853.979	47,8	7.400.278	48,6	7.281.540	47,7	108	98
7.	Ostalo	14.415	0,1	14.341	0,1	22.125	0,1	99	154
Ukupno		14.325.634	100	15.220.759	100	15.254.651	100	106	100

U sljedećoj tabeli daje se ročna struktura kredita po sektorima - korisnicima kredita sa stanjem na dan 31.12.2020. godine:

- 000 KM -

Tabela 25: Ročna struktura kredita

R. br.	Sektori	31.12.2019.			31.12.2020.			Indeks		
		Kratk. krediti	Dug. krediti	Dospjela potraž.	Kratk. krediti	Dug. krediti	Dospjela potraž.	(6/3)	(7/4)	(8/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Vladine institucije	40	189.215	105	4.732	193.928	372	11.830	102	354
2.	Javna preduzeća	39.363	307.603	12.668	40.618	342.373	12.166	103	111	96
3.	Privatna preduzeća i druš.	2.414.723	3.897.580	610.440	2.301.850	3.782.059	416.413	95	97	68
4.	Bankarske institucije	247.491	0	10	772.554	0	0	312	0	0
5.	Nebankarske fin. institucije	26.103	55.779	5.020	18.777	65.113	31	72	117	1
6.	Građani	423.373	6.651.895	325.010	400.340	6.655.109	226.091	95	100	70
7.	Ostalo	7.772	5.686	883	6.476	15.426	223	83	271	25
Ukupno		3.158.865	11.107.758	954.136	3.545.347	11.054.008	655.296	112	100	69

Sa 31.12.2020. godine u odnosu na kraj 2019. godine kratkoročni krediti bankarskog sektora FBiH su povećani za 386,5 miliona KM ili 12,2%, a dugoročni krediti su smanjeni za 53,8 miliona KM ili 0,5%.

Dospjela potraživanja iznose 655,3 miliona KM i smanjena su za 298,8 miliona KM ili 31,3% u odnosu na kraj 2019. godine. Stopa smanjenja dospjelih potraživanja najvećim dijelom je rezultat izvršenog računovodstvenog otpisa.

U valutnoj strukturi kredita najveće učešće od 49,1% ili 7,5 milijardi KM imaju krediti odobreni u domaćoj valuti, zatim slijede krediti odobreni sa valutnom klauzulom sa učešćem od 45,4% ili 6,9 milijarda KM (EUR: 6,9 milijardi KM ili 99,8%, CHF: 13 miliona KM ili 0,2%), a najmanje učešće od 5,5% ili 839,6 miliona KM imaju krediti odobreni u stranoj valuti (od toga se na EUR odnosi 839,2 miliona KM ili 99,9%).

U sljedećoj tabeli daje se pregled kredita pravnim licima i stanovništvu prema nivoima kreditnog rizika i pripadajućih ECL:

Tabela 26: Krediti prema nivoima kreditnog rizika										
R. br.	Opis	31.12.2018.			31.12.2019.			31.12.2020.		
		Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
I Krediti pravna lica										
1.	Nivo kreditnog rizika 1	5.624.867	59.945	1,1	6.146.371	51.146	0,8	6.272.170	78.817	1,3
2.	Nivo kreditnog rizika 2	1.017.975	57.914	5,7	904.039	55.828	6,2	1.157.194	141.218	12,2
3.	Nivo kreditnog rizika 3	828.813	572.989	69,1	770.071	516.128	67,0	543.747	421.893	77,6
Ukupno I		7.471.655	690.848	9,2	7.820.481	623.102	8,0	7.973.111	641.928	8,1
II Krediti stanovništvo										
4.	Nivo kreditnog rizika 1	5.814.039	59.449	1,0	6.451.878	59.562	0,9	6.395.495	84.591	1,3
5.	Nivo kreditnog rizika 2	572.455	56.327	9,8	471.019	57.081	12,1	446.971	58.801	13,2
6.	Nivo kreditnog rizika 3	467.485	384.481	82,2	477.381	381.194	79,9	439.074	341.856	77,9
Ukupno II		6.853.979	500.257	7,3	7.400.278	497.837	6,7	7.281.540	484.248	6,7
Ukupno krediti										
7.	Nivo kreditnog rizika 1	11.438.906	119.394	1,0	12.598.249	110.708	0,9	12.667.665	163.408	1,3
8.	Nivo kreditnog rizika 2	1.590.430	114.241	7,2	1.375.058	112.909	8,2	1.604.165	200.019	12,5
9.	Nivo kreditnog rizika 3	1.296.298	957.470	73,9	1.247.452	897.322	71,9	982.821	763.749	77,7
Ukupna krediti (I+II)		14.325.634	1.191.105	8,3	15.220.759	1.120.939	7,4	15.254.651	1.127.176	7,4

Kreditni portfolio raspoređen u nivo kreditnog rizika 1 na dan 31.12.2020. godine iznosi 12,7 milijardi KM i čini 83,1% ukupnog kreditnog portfolija. Isti je u odnosu na kraj 2019. godine povećan za 69,4 miliona KM ili za 0,6%. Stopa pokrivenosti ECL za nivo kreditnog rizika 1 iznosi 1,3% (i za pravna lica i za stanovništvo) i u odnosu na 31.12.2019. godine veća je za 0,4 procentna poena.

Kreditni portfolio u nivou kreditnog rizika 2 na dan 31.12.2020. godine iznosi 1,6 milijardi KM i čini 10,5% ukupnog kreditnog portfolija. U odnosu na kraj 2019. godine isti je veći za 229,1 milion KM ili 16,7%. Stopa pokrivenosti ECL za nivo kreditnog rizika 2 iznosi 12,5% (pravna lica 12,2%, stanovništvo 13,2%) i u odnosu na 31.12.2019. godine veća je za 4,3 procentna poena.

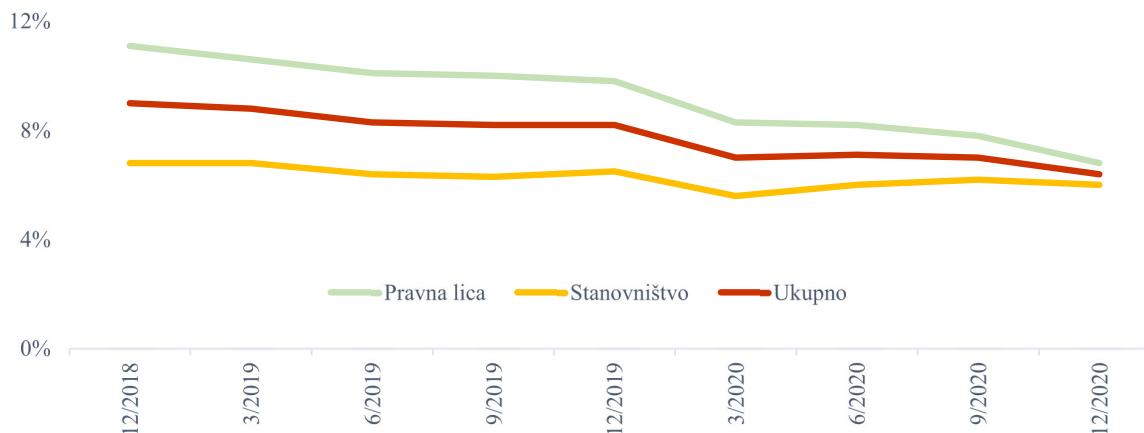
Kreditni portfolio u nivou kreditnog rizika 3 (NPL) na dan 31.12.2020. godine iznosi 982,8 miliona KM i čini 6,4% ukupnog kreditnog portfolija. Smanjenje istog za 264,6 miliona KM ili 21,2% u odnosu na kraj 2019. godine, najvećim dijelom je rezultat izvršenog računovodstvenog otpisa u skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka. Stopa pokrivenosti ECL za nivo kreditnog rizika 3 iznosi 77,7% (pravna lica 77,6%, a stanovništvo 77,9%) i u odnosu na 31.12.2019. godine veća je za 5,8 procentnih poena.

Od ukupnih kredita plasiranih pravnim licima, na NPL se odnosi 543,7 miliona KM ili 6,8%, što je za tri procentna poena manje nego na kraju 2019. godine. Za sektor stanovništva NPL iznosi 439,1 milion KM ili 6% kreditnog portfolija stanovništva, što je za 0,5 procentnih poena manje nego na kraju 2019. godine.

Pregled NPL-a (kreditni portfolio raspoređen u nivo kreditnog rizika 3) daje se u sljedećem grafikonu:

Grafikon 12: Učešće NPL-a u kreditima

Detaljnija i potpunija sektorska analiza kreditnog portfolija bankarskog sektora FBiH može se sagledati iz Priloga 5. Informacije, a zasnovana je na podacima o granskoj koncentraciji kredita unutar sektora pravnih lica (prema NACE šifarniku djelatnosti) i stanovništvu (po namjeni).

Kod kredita odobrenim pravnim licima najveće učešće imaju krediti odobreni trgovini (2,7 milijardi KM ili 34,1% kredita pravnih lica, odnosno 17,8% ukupnog kreditnog portfolija), prerađivačkoj industriji (1,9 milijardi KM ili 23,3% kredita pravnih lica, odnosno 12,2% ukupnih kredita), te finansijskoj djelatnosti (887,7 miliona KM ili 11,1% kredita pravnih lica, odnosno 5,8% ukupnih kredita). Učešće NPL-a kod kredita odobrenih trgovini iznosi 6,8%, kod prerađivačke industrije je 9,9%, dok kod finansijske djelatnosti nema NPL-a. Kod kredita odobrenih ostalim pravnim licima, najveće učešće NPL-a na kraju 2020. godine prisutno je kod kredita odobrenih obrazovanju (29,6%), poljoprivredi (21,9%), te djelatnosti hotelijerstva i ugostiteljstva (12%).

Kod kredita odobrenih stanovništvu najveće učešće imaju krediti za opću potrošnju (5,8 milijardi KM ili 79,2% kredita stanovništvu, odnosno 37,8% ukupnog kreditnog portfolija) i krediti odobreni za stambene potrebe (1,4 milijarde KM ili 19,5% kredita stanovništvu, odnosno 9,3% ukupnog kreditnog portfolija). Učešće NPL-a kod kredita odobrenih za opću potrošnju iznosi 6,6%, dok je kod stambenih kredita 3,5%. Visoko učešće kredita za opću potrošnju u kreditnom portfoliju bankarskog sektora FBiH ukazuje na potrebu pojačanog opreza u oblikovanju kreditnih politika banaka.

Kreditni rizik je dominantan rizik u bankarskom sektoru FBiH, zbog čega je fokus supervizora na ocjeni praksi upravljanja kreditnim rizikom, odnosno ocjeni prakse odobravanja, praćenja i analize izloženosti kreditnom riziku, uspostave sistema ranog upozorenja na povećanje kreditnog rizika, raspoređivanja izloženosti u nivoe kreditnog rizika i utvrđivanja ECL, postupanje sa nekvalitetnim izloženostima, te upravljanja rizikom koncentracije.

U 2020. godini došlo je do poboljšanja ključnih pokazatelja mjerenja kreditnog rizika bankarskog sektora FBiH: učešće NPL-a, stope pokrivenosti ECL-a i učešće dospjelih kredita, uglavnom usljed primjene novog regulatornog okvira. Izazov za bankarski sektor FBiH u narednom periodu biti će održati pozitivne trendove, obzirom na negativne efekte na ekonomiju izazvane pandemijom.

Mjere koje je propisala FBA u martu i augustu 2020. godine imaju za cilj izbjegavanje negativnih ekonomskih posljedica pandemije i omogućavanje oporavka privrede, a što bi trebalo rezultirati i ublažavanjem rasta NPL-a u ukupnom kreditnom portfoliju u narednom periodu. Rast NPL-a je

očekivan, ali može zavisiti i od efikasnosti drugih mjera koje imaju za cilj zadržavanje i oporavak ekonomskih aktivnosti.

Zaključno sa krajem 2020. godine jedna milijarda KM ili 6,7% od iznosa ukupnih kredita je obuhvaćeno nekom od aktivnih mjera propisanih Odlukom o privremenim mjerama koje banka primjenjuje za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem "COVID-19". Ukupan iznos kreditnog portfolija pravnih lica koji je obuhvaćen nekom od aktivnih mjera iznosi 892,5 miliona KM ili 11,2% kreditnog portfolija pravnih lica, dok portfolio stanovništva pod aktivnim mjerama iznosi 133,7 miliona KM ili 1,8% kreditnog portfolija stanovništva.

3.2.5. Profitabilnost

Na profitabilnost banaka, najznačajnije utiču kvalitet aktive, odnosno rizici, struktura, diverzificiranost i troškovi izvora finansiranja, troškovna efikasnost, eksterni faktori koji su specifični za bankarski, odnosno finansijski sektor u FBiH (razvijenost finansijskog sistema, regulatorna obilježja, industrijska koncentracija i dr.) i eksterni makroekonomski faktori (ekonomski rast, kamatne stope na svjetskom tržištu, stopa zaposlenosti i nezaposlenosti, kretanje plaća, inflacija i dr.).

Iz supervizorske perspektive, profitabilnost bankarskog sektora u FBiH, kao i pojedinačnih banaka u sektoru, posmatra se u kontekstu održivosti, odnosno stabilnosti nivoa i kvaliteta zarade i jačanja kapitalne osnove putem zadržane dobiti.

Nivo, kvalitet i trend zarade bankarskog sektora u FBiH

Na nivou bankarskog sektora u FBiH za period 01.01.-31.12.2020. godine iskazan je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 174,2 miliona KM, što je za 99,6 miliona KM ili 36,4% manje u odnosu na isti period 2019. godine. Posljedice pandemije, koje će se u potpunosti moći sagledati tek u narednom periodu, imale su značajan uticaj na finansijski rezultat bankarskog sektora FBiH u 2020. godini. Iskazana ukupna neto dobit iznosila je 187,3 miliona KM (13 banaka), a gubitak su iskazale dvije banke u iznosu od 13,1 miliona KM (99,5% iskazanog gubitka odnosi se na jednu banku kod koje je došlo do značajnog povećanja troškova ispravke vrijednosti).

U Prilogu 6. prikazan je zbirni bilans uspjeha banaka u FBiH za period 01.01.-31.12.2020. godine, po šemi FBA, sa uporednim podacima za isti izvještajni period 2019. godine.

U sljedećoj tabeli daje se pregled iskazanog finansijskog rezultata na nivou bankarskog sektora u FBiH, kroz sljedeće izvještajne periode:

- 000 KM -

<i>Tabela 27: Ostvareni finansijski rezultat: dobit/gubitak</i>							
R. br.	Opis	31.12.2018.		31.12.2019.		31.12.2020.	
		Iznos	Broj banaka	Iznos	Broj banaka	Iznos	Broj banaka
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Dobit	290.979	14	275.448	14	187.335	13
2.	Gubitak	34.743	1	1.559	1	13.070	2
	Ukupno	256.236	15	273.889	15	174.265	15

Ukupni prihodi bankarskog sektora u FBiH

Prema izvještajnim podacima banaka, ukupni prihodi na nivou bankarskog sektora u FBiH u 2020. godini iznose 1,2 milijarde KM i u odnosu na isti period prethodne godine smanjeni su za iznos od 36,3 miliona KM ili za 3%.

- 000 KM -

Tabela 28: Struktura ukupnih prihoda

R. br.	Struktura ukupnih prihoda	31.12.2019.		31.12.2020.		Indeks (5/3)
		Iznos	%	Iznos	%	
1	2	3	4	5	6	7
I Prihodi od kamata i slični prihodi						
1.	Kamatonsni računi depozita kod depozitnih institucija	5.478	0,5	2.773	0,3	51
2.	Kredit i poslovi lizinga	649.995	54,1	624.578	53,6	96
3.	Ostali prihodi od kamata	78.259	6,5	71.457	6,1	91
Ukupno I		733.732	61,1	698.808	60,0	95
II Operativni prihodi						
4.	Naknade za izvršene usluge	352.906	29,4	341.222	29,3	97
5.	Prihodi iz posl. sa devizama	63.284	5,3	54.201	4,6	86
6.	Ostali operativni prihodi	51.625	4,3	71.055	6,1	138
Ukupno II		467.815	38,9	466.478	40,0	100
Ukupni prihodi (I+II)		1.201.547	100	1.165.286	100	97

U strukturi ukupnih prihoda, prihodi od kamata i slični prihodi učestvuju sa 60%, dok operativni prihodi učestvuju sa 40%. U odnosu na isti period prethodne godine, došlo je do smanjenja učešća prihoda od kamata i sličnih prihoda za 1,1 procentni poen, koliko iznosi povećanje učešće operativnih prihoda. Ukupni kamatni i slični prihodi su u posmatranom periodu zabilježili smanjenje od 34,9 miliona KM ili 4,8%. Dominantna stavka u ovim prihodima su kamatni prihodi po kreditima i poslovima lizinga, čije je učešće u ukupnim prihodima smanjeno za 0,5 procentnih poena. U istom periodu smanjeno je i učešće kredita i potraživanja po poslovima lizinga u ukupnoj aktivni za 0,4 procentna poena (sa 62,9% na 62,5%), dok su prosječne ponderisane NKS na kredite smanjene sa 3,27% na 3,16% (za 0,11 procentnih poena).

U 2020. godini kamatni prihodi po kamatonosnim računima depozita kod depozitnih institucija smanjeni su za 2,7 miliona KM ili 49,4% u odnosu na isti period prethodne godine. U okviru ostalih prihoda od kamata zabilježeno je smanjenje na svim pozicijama kamatnih prihoda (vrijednosni papiri koji se drže do dospeljeća za 1,7%, plasmani drugim bankama za 27,7% i ostali prihodi od kamata za 8%).

Ukoliko se posmatra sektorska struktura ostvarenih kamatnih prihoda, najveći dio odnosi se na prihode od stanovništva (62,3%), iako krediti stanovništvu čine 47,7% ukupnog kreditnog portfolija bankarskog sektora FBiH, zbog većih prosječnih NKS, koje za stanovništvo iznose 5,50%, a za privredu 2,54%, kao i manjeg učešća NPL-a kod kredita stanovništvu. Od ukupnih kamatnih prihoda, na prihode od privatnih preduzeća odnosi se 28,9%, od vladinih institucija 4,4%, a od javnih preduzeća 1,6%.

Ukupni operativni prihodi su u posmatranom periodu zabilježili smanjenje od 1,3 miliona KM ili 0,3%. U strukturi ukupnih operativnih prihoda, najveća stavka su prihodi po naknadama za izvršene usluge koji su zabilježili smanjenje za 11,7 miliona KM ili 3,3%. Smanjeni su i prihodi iz poslovanja sa devizama za 9,1 milion KM ili 14,4%, dok su ostali operativni prihodi povećani za 19,4 miliona KM ili 37,6%.

Ukupni rashodi bankarskog sektora u FBiH

Prema izvještajnim podacima banaka, ukupni rashodi na nivou bankarskog sektora u FBiH u 2020. godini iznose 978 miliona KM i u odnosu na 2019. godinu povećani su za 95,3 miliona KM ili

10,8%. Struktura ukupnih rashoda bankarskog sektora u FBiH u posmatranom periodu daje se u sljedećoj tabeli:

- 000 KM -

Tabela 29: Struktura ukupnih rashoda

R. br.	Struktura ukupnih rashoda	31.12.2019.		31.12.2020.		Indeks (5/3)
		Iznos	%	Iznos	%	
1	2	3	4	5	6	7
I Rashodi od kamata i slični rashodi						
1.	Depoziti	95.143	10,8	90.219	9,2	95
2.	Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	9.229	1,0	8.018	0,8	87
3.	Ostali rashodi od kamata	26.296	3,0	31.990	3,3	122
Ukupno I		130.668	14,8	130.227	13,3	100
II Nekatratni rashodi						
4.	Troškovi IV, rezerv. po pot. obav. i ost. vrijed.usklađenja	77.315	8,8	182.004	18,6	235
5.	Troškovi plata i doprinosa	260.389	29,5	257.639	26,3	99
6.	Troškovi poslovnog prostora i amortizacija	160.432	18,2	164.192	16,8	102
7.	Ostali poslovni i direktni troškovi	139.986	15,9	135.862	13,9	97
8.	Ostali operativni troškovi	113.943	12,9	108.112	11,1	95
Ukupno II		752.065	85,2	847.809	86,7	113
Ukupni rashodi (I+II)		882.733	100	978.036	100	111

U strukturi ukupnih rashoda, dominiraju nekatratni rashodi sa učešćem od 86,7%, dok rashodi od kamata i slični rashodi učestvuju sa 13,3%. U odnosu na isti period prethodne godine, smanjeno je učešće rashoda od kamata za 1,5 procentnih poena, za koliko je povećano učešće nekatratnih rashoda.

U posmatranom periodu kamratni i slični rashodi smanjeni su za 441 hiljadu KM ili za 0,3%, pri čemu su kamratni rashodi po depozitima, koji predstavljaju dominantan izvor finansiranja bankarskog sektora u FBiH, smanjeni za 4,9 miliona KM ili 5,2% i pored većeg nivoa depozita u odnosu na kraj 2019. godine. Depozitni potencijal na kraju 2020. godine iznosi 19,7 milijardi KM i veći je za 246,6 miliona KM u odnosu na isti period prethodne godine. Kamatonosni depoziti u ukupnom depozitnom potencijalu sa 31.12.2020. godine učestvuju sa 69,3%, i smanjeno im je učešće, obzirom da su na kraju 2019. godine učestvovali sa 73%. Smanjenje kamratnih rashoda po depozitima posljedica je, pored smanjenja učešća kamatonosnih depozita, i smanjenja prosječne NKS sa 0,78%, koliko je iznosila 31.12.2019. godine na 0,7% koliko iznosi na kraju 2020. godine. Ostali rashodi po kamratama povećani su u posmatranom periodu za 5,7 miliona KM ili 21,7%, i to najvećim dijelom po osnovu negativne naknade na sredstva banaka iznad obavezne rezerve kod CBBiH i negativne kamratne stope na depozite kod ino-banaka.

Kamatni rashodi po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama u posmatranom periodu smanjeni su za 1,2 miliona KM ili za 13,1%, jer je u isto vrijeme nivo zaduženja bankarskog sektora u FBiH po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama smanjen za 44,7 miliona KM ili 5,2%.

Na nivou bankarskog sektora u FBiH, u posmatranom periodu, ukupni nekatratni rashodi su povećani za 95,7 miliona KM ili 12,7%, pri čemu se najznačajnija strukturalna promjena odnosi na povećanje ECL-a za 104,7 miliona KM ili 135,4%. Povećanje troškova ispravki vrijednosti posljedica je negativnog uticaja pandemije na ekonomiju FBiH.

Koeficijenti profitabilnosti, produktivnosti i efikasnosti poslovanja bankarskog sektora u FBiH

U sljedećoj tabeli dat je pregled najznačajnijih veličina i koeficijenata koji se koriste kao mjere za ocjenu profitabilnosti, produktivnosti i efikasnosti poslovanja banaka u FBiH:

Tabela 30: Pokazatelji profitabilnosti, produktivnosti i efikasnosti

R. br.	Opis	31.12.2018.	31.12.2019.	31.12.2020.
1	2	3	4	5
1.	Neto dobit	256.236	273.889	174.265
2.	Prosječna neto aktiva	21.103.672	23.250.003	23.842.663
3.	Prosječni ukupni kapital	2.924.229	3.111.657	2.996.296
4.	Ukupan prihod	1.051.108	1.070.879	1.035.059
5.	Neto kamatni prihod	611.313	603.064	568.581
6.	Operativni prihodi	439.795	467.815	466.478
7.	Operativni rashodi	526.538	534.764	529.943
8.	Poslovni i direktni rashodi	234.802	217.301	317.866
9.	Ostali poslovni i direktni troškovi	126.140	139.986	135.862
10.	Dobit na prosječnu aktivu (ROAA)	1,2	1,2	0,7
11.	Dobit na prosječni ukupni kapital (ROAE)	8,8	8,8	5,8
12.	Ukupan prihod/prosječna aktiva	5,0	4,6	4,3
13.	Neto kamatni prihod/prosječna aktiva (NIM)*	2,9	2,6	2,4
14.	Neto kamatna marža (kamatni prihod/prosječna kamatonosna aktiva-kamatni rashod/prosječna kamatonosna pasiva)	2,9	2,7	2,5
15.	Operativni rashodi/ukupni prihod umanjen za ostale poslov. i dir. troš. (CIR)**	56,9	57,5	58,9

* NIM eng. Net Income Margin

** CIR eng. Cost-income Ratio

Svi pokazatelji profitabilnosti pokazuju trend pogoršanja u 2020. godini u odnosu na prethodnu godinu, što je najvećim dijelom posljedica uticaja pandemije.

Ukoliko se posmatra neto kamatni prihod, zabilježen je pad istog u odnosu na 2019. godinu za 34,5 miliona KM ili 5,7% i isti čini 54,9% ukupnog prihoda, dok je u istom periodu 2019. godine činio 56,3% ukupnog prihoda.

3.2.6. Ponderisane NKS i EKS

Sa ciljem veće transparentnosti i lakše uporedivosti uslova banaka za odobravanje kredita i primanje depozita i zaštite klijenata kroz uvođenje transparentnog prikaza troškova kredita, odnosno prihoda depozita, a u skladu s međunarodnim standardima, kriterijima i praksama u drugim zemljama, FBA je propisala jedinstven način obračuna i iskazivanja EKS za sve banke sa sjedištem u FBiH, kao i za organizacione dijelove banaka sa sjedištem u RS-u, a koji posluju u FBiH, te obavezno mjesečno izvještavanje FBA o ponderisanim NKS i EKS na odobrene kredite i primljene depozite u izvještajnom mjesecu, u skladu sa propisanom metodologijom²².

Za potrebe korisnika kredita, prilikom analize trenda kamatnih stopa relevantno je pratiti kretanje ponderisane EKS, obzirom da uključuje sve troškove koje korisnik plaća, a koji su direktno povezani sa kreditom, tj. uslovima korištenja kredita i koji ulaze u obračun cijene kredita (na primjer: troškovi za obradu kredita, troškovi premije osiguranja kod fizičkih lica ako je osiguranje uslov za odobravanje kredita, zatim drugi troškovi u vezi sa sporednim uslugama koje plaća klijent, a uslov su za korištenje kredita).

U Prilogu 7. daju se prosječne ponderisane NKS i EKS na kredite i depozite po periodima.

Ukupne prosječne ponderisane EKS na kredite u bankarskom sektoru FBiH sa 31.12.2020. godine iznose 3,67% i u odnosu na isti period 2019. godine, kada su iznosile 3,86%, smanjene su za 0,19 procentnih poena. Smanjenje prosječnih ponderisanih EKS na nivou bankarskog sektora u FBiH u

²² Odluka o jedinstvenom načinu obračuna iskazivanja efektivne kamatne stope na kredite i depozite ("Službene novine Federacije BiH", broj 81/17) i Uputstvo za izračunavanje ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope

posmatranom periodu prisutno je kod dugoročnih kredita za 0,18 procentnih poena (sa 5,49% smanjenje na 5,31%), a kod kratkoročnih kredita za 0,14 procentnih poena (sa 2,67% na 2,53%). U navedenom periodu, posmatrano prema sektorskoj strukturi, EKS na ukupne kredite odobrene privredi smanjene su za 0,05 procentnih poena (sa 2,81% na 2,76%), a EKS na ukupne kredite odobrene stanovništvu povećane su za 0,15 procentnih poena (sa 6,89% na 7,04%).

Ukupne prosječne ponderisane EKS na depozite u bankarskom sektoru FBiH sa 31.12.2020. godine iznose 0,70% i u odnosu na isti period 2019. godine, kada su iznosile 0,75%, smanjene su za 0,05 procentnih poena.

Posmatrano prema ročnosti depozita, prosječne ponderisane EKS na kratkoročne depozite zabilježile su povećanje za 0,01 procentni poen (sa 0,33% na 0,34%), dok su na dugoročne depozite smanjene za 0,14 procentnih poena (sa 1,19% na 1,05%).

Na ukupnom nivou u posmatranom periodu smanjenje EKS na kredite (za 0,19 procentnih poena) bilo je izraženije u odnosu na smanjenje EKS na depozite (za 0,05 procentnih poena).

3.2.7. Likvidnost

Upravljanje rizikom likvidnosti je, uz upravljanje kreditnim rizikom, jedan od najvažnijih i najsloženijih segmenata bankarskog poslovanja. Održavanje likvidnosti u tržišnoj ekonomiji je permanentna obaveza banke i osnovna pretpostavka za njenu održivost na finansijskom tržištu, te jedan od ključnih preduslova za uspostavljanje i očuvanje povjerenja u bankarski sektor, njegovu stabilnost i sigurnost.

U sljedećoj tabeli daje se pregled ispunjenja LCR-a u bankarskom sektoru u FBiH:

- 000 KM -

Tabela 31: LCR

R. br.	Opis	31.12.2018.	31.12.2019.	31.12.2020.	Indeks	
1	2	3	4	5	(4/3)	(5/4)
1.	Zaštitni sloj likvidnosti	4.325.281	4.727.454	5.849.379	109	124
2.	Neto likvidnosni odlivi	1.392.629	1.628.421	2.186.642	117	134
LCR		311%	290%	268%	93	92

Sa 31.12.2020. godine LCR na nivou bankarskog sektora FBiH iznosi 268%. Sve banke u bankarskom sektoru FBiH ispunjavaju zahtjeve u pogledu LCR-a, s tim da šest banaka ima LCR iznad prosjeka, a devet ispod prosjeka bankarskog sektora FBiH.

Ročna struktura depozita po preostalom dospijeću prikazana je u sljedećoj tabeli:

- 000 KM -

Tabela 32: Ročna struktura depozita po preostalom dospijeću

R. br.	Depoziti	31.12.2018.		31.12.2019.		31.12.2020.		Indeks	
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Štednja i dep. po viđ. (do 7 dana)	10.562.608	60,0	11.196.133	57,7	12.948.828	65,9	106	116
2.	7-90 dana	1.058.414	6,0	855.191	4,4	989.184	5,0	81	116
3.	91 dan do jedne god.	2.616.873	14,9	3.175.998	16,4	2.153.403	10,9	121	68
I Ukupno kratkoročni		14.237.895	80,9	15.227.322	78,5	16.091.415	81,8	107	106
4.	Do 5 godina	3.193.809	18,1	3.983.643	20,5	3.388.072	17,3	125	85
5.	Preko 5 godina	172.783	1,0	203.329	1,0	181.375	0,9	118	89
II Ukupno dugoročni		3.366.592	19,1	4.186.972	21,5	3.569.447	18,2	124	85
Ukupno (I + II)		17.604.487	100	19.414.294	100	19.660.862	100	110	101

Sa 31.12.2020. godine kratkoročni depoziti imali su učešće od 81,8%, a dugoročni 18,2%, pri čemu je došlo do povećanja učešća kratkoročnih, odnosno smanjenja učešća dugoročnih depozita za 3,3 procentna poena u odnosu na kraj 2019. godine.

U posmatranom periodu zabilježeno je povećanje kratkoročnih depozita za 864,1 milion KM ili 5,7%, dok su dugoročni depoziti smanjeni za 617,5 miliona KM ili 14,7%. Smanjenje dugoročnih depozita ostvareno je i kod depozita ročnosti do pet godina (za 595,6 miliona KM ili 14,9%) i kod depozita preko pet godina (za 22 miliona KM ili 10,8%).

Ako se analizira struktura dugoročnih depozita po preostalom dospijeću, vidljivo je da dominiraju depoziti s preostalom ročnošću do pet godina (94,9%).

Pregled osnovnih pokazatelja likvidnosti prikazan je u sljedećoj tabeli:

- % -

Tabela 33: Koeficijenti likvidnosti

R. br.	Koeficijenti	31.12.2018.	31.12.2019.	31.12.2020.
1	2	3	4	5
1.	Likvidna sredstva ²³ /neto aktiva	30,8	31,9	31,3
2.	Likvidna sredstva/kratkoročne fin. obaveze	46,3	49,2	45,9
3.	Kratkoročne fin. obaveze/ukupne fin. obaveze	77,7	75,4	78,9
4.	Kredit/depoziti i uzeti krediti	77,6	75,1	74,5
5.	Kredit/depoziti, uzeti krediti i subord. dugovi ²⁴	77,1	74,4	73,8

Sa krajem 2020. godine, svi pokazatelji likvidnosti su izmijenjeni u odnosu na kraj 2019. godine, što se može ocijeniti djelimično kao posljedica ekonomske krize uzrokovane pandemijom i izmjene u strukturi finansiranja kod depozita bankarskih grupa. Učešće kratkoročnih finansijskih obaveza u ukupnim finansijskim obavezama je i dalje visoko, ali je odnos likvidnih sredstava u neto aktivni zadovoljavajući. Takođe, pokazatelj „kredit/depoziti i uzete krediti“ je u zoni zadovoljavajućeg.

U funkciji planiranja potrebnog nivoa likvidnih resursa, banke trebaju planirati izvore i strukturu adekvatnog likvidnog potencijala i u vezi s tim planirati i kreditnu politiku. Ročnost plasmana, odnosno kreditnog portfolija je determinisana upravo ročnošću izvora. Važan aspekt praćenja i analize pozicije likvidnosti je ročna usklađenost preostalih dospjeća stavki finansijske aktive i obaveza prema vremenskoj skali, koja je propisanim minimalnim limitima kreirana na vremenski horizont od 180 dana. Obzirom da je ročna transformacija sredstava kod banaka inherentno povezana sa funkcionalnim karakteristikama bankarskog poslovanja, banke kontinuirano kontrolišu ročnu neusklađenost između izvora i plasmana, održavajući je u skladu sa propisanim limitima.

Sa ciljem ublažavanja negativnih efekata izazvanih pandemijom, te nepovoljnih posljedica na ekonomsko stanje u zemlji, FBA je u maju 2020. godine izvršila izmjene i dopune Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke u cilju stimulisanja kreditnih aktivnosti banaka. Navedeno omogućava bankama da u novonastalim okolnostima poslovanja primijene mjere koje se odnose na smanjenje propisanih ograničenja ročne usklađenosti finansijske aktive i finansijskih obaveza u periodima ročnosti do 180 dana, kako bi bile fleksibilnije u odgovoru na zahtjeve klijenata i upravljanju pozicijama likvidnosti.

U sljedećoj tabeli daje se pregled ročne usklađenosti finansijske aktive i obaveza do 180 dana:

²³ Likvidna sredstva u užem smislu: gotovina i depoziti i druga finansijska sredstva sa preostalim rokom dospjeća manjim od tri mjeseca, isključujući međubankarske depozite

²⁴ Prethodni koeficijent je proširen, u izvore su uključeni i subordinisani dugovi, što je realniji pokazatelj

Tabela 34: Ročna usklađenost finansijske aktive i obaveza do 180 dana						
R. br.	O p i s	31.12.2018.	31.12.2019.	31.12.2020.	Indeks	
		Iznos	Iznos	Iznos	(4/3)	(5/4)
1	2	3	4	5	6	7
I 1-30 dana						
1.	Iznos finansijske aktive	9.513.412	10.579.834	10.981.471	111	104
2.	Iznos finansijskih obaveza	10.425.706	11.624.766	13.510.009	112	116
3.	Razlika (+ ili -) = 1-2	-912.294	-1.044.932	-2.528.538	-	-
<i>Obračun izvršenja propisane obaveze u %</i>						
a)	Ostvareno %= red.br.1 / red.br.2	91,2%	91,0%	81,3%		
b)	Propisani minimum %	85,0%	85,0%	65,0%		
Više (+) ili manje (-) = a – b		6,2%	6,0%	16,3%		
II 1-90 dana						
1.	Iznos finansijske aktive	10.556.830	11.641.857	12.065.528	110	104
2.	Iznos finansijskih obaveza	11.345.741	12.367.913	14.303.357	109	116
3.	Razlika (+ ili -) = 1-2	-788.911	-726.056	-2.237.829	-	-
<i>Obračun izvršenja propisane obaveze u %</i>						
a)	Ostvareno %= red.br.1 / red.br.2	93,0%	94,1%	84,4%		
b)	Propisani minimum %	80,0%	80,0%	60,0%		
Više (+) ili manje (-) = a – b		13,0%	14,1%	24,4%		
III 1-180 dana						
1.	Iznos finansijske aktive	11.640.075	12.985.569	13.257.364	112	102
2.	Iznos finansijskih obaveza	12.644.902	13.550.664	15.167.836	107	112
3.	Razlika (+ ili -) = 1-2	-1.004.827	-565.095	-1.910.472	-	-
<i>Obračun izvršenja propisane obaveze u %</i>						
a)	Ostvareno %= red.br.1 / red.br.2	92,1%	95,8%	87,4%		
b)	Propisani minimum %	75,0%	75,0%	55,0%		
Više (+) ili manje (-) = a – b		17,1%	20,8%	32,4%		

Na dan 31.12.2020. godine finansijska aktiva u sva tri intervala bila je manja od finansijskih obaveza, a ostvareni procenti ročne usklađenosti bili su iznad propisanog minimuma, i to u prvom intervalu za 16,3%, u drugom za 24,4% i u trećem intervalu za 32,4%.

Posmatrajući osnovne pokazatelje likvidnosti, kvalitativne i kvantitativne zahtjeve, kao i druge faktore koji utiču na poziciju likvidnosti banaka, može se zaključiti da je likvidnost bankarskog sektora u FBiH na kraju 2020. godine zadovoljavajuća, i pored negativnih efekata na privredu uzrokovanih pandemijom.

3.2.8. Devizni (FX) rizik

U svom poslovanju banke su izložene rizicima proizašlim iz mogućih gubitaka po bilansnim i vanbilansnim stavkama nastalim usljed promjene cijena na tržištu. Jedan od tih rizika je i FX rizik, koji nastaje kao rezultat promjena valutnih kurseva i/ili neusklađenosti nivoa aktive, pasive i vanbilansnih stavki u istoj valuti - individualna devizna pozicija ili svih valuta zajedno sa kojima banka posluje - ukupna devizna pozicija banke.

Odlukom o upravljanju deviznim rizikom banke, propisan je način izračunavanja devizne pozicije i najveća dopuštena izloženost FX riziku, tj. ograničenja za otvorenu individualnu i ukupnu deviznu poziciju (duga ili kratka), obračunata u odnosu na priznati kapital banke. U cilju ublažavanja posljedica pandemije, FBA je u navedenoj Odluci izvršila izmjene u smislu povećanja limita za individualnu deviznu poziciju za EUR i ukupnu deviznu poziciju banke.

Prema stanju na dan 31.12.2020. godine na nivou bankarskog sektora u valutnoj strukturi aktive banaka stavke u stranim valutama iznosile su 3,9 milijardi KM, sa učešćem od 16% (na kraju 2019. godine 3,8 milijardi KM ili 15,7%). Valutna struktura pasive bitno je drugačija, jer je učešće

obaveza u stranoj valuti znatno veće i iznosi osam milijardi KM ili 32,9% (na kraju 2019. godine 8,6 milijardi KM, uz učešće od 35,5%).

U sljedećoj tabeli daje se struktura finansijske aktive i finansijskih obaveza i devizna pozicija za EUR, kao najznačajnije valute i ukupna devizna pozicija na nivou bankarskog sektora:

- milioni KM -

<i>Tabela 35: Devizna usklađenost finansijske aktive i obaveza (EUR i ukupno)</i>											
R. br.	Opis	31.12.2019.				31.12.2020.				Indeks	
		EUR		Ukupno		EUR		Ukupno		EUR	Ukupno
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	(7/3)	(9/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
I Finansijska aktiva											
1.	Novčana sredstva	2.065	20,6	2.543	23,8	1.405	14,5	1.950	18,7	68	77
2.	Kreditni	336	3,4	337	3,2	826	8,5	826	7,9	246	245
3.	Kreditni sa val. kl.	6.651	66,3	6.655	62,2	6.321	65,4	6.323	60,8	95	95
4.	Ostalo	727	7,2	911	8,5	929	9,6	1.117	10,7	128	123
5.	Ostala fin. akt. sa val. kl.	251	2,5	251	2,3	190	2,0	190	1,8	76	76
Ukupno I (1+2+3+4+5)		10.030	100	10.697	100	9.671	100	10.406	100	96	97
II Finansijske obaveze											
6.	Depoziti	6.841	73,8	7.529	75,6	6.221	72,5	6.965	74,6	91	93
7.	Uzeti krediti	850	9,2	850	8,5	809	9,4	809	8,7	95	95
8.	Dep. i kred. s val. kl.	1.363	14,7	1.364	13,7	1.319	15,4	1.319	14,1	97	97
9.	Ostalo	213	2,3	221	2,2	230	2,7	244	2,6	108	110
Ukupno II (6+7+8+9)		9.268	100	9.964	100	8.579	100	9.337	100	93	94
III Vanbilans											
10.	Aktiva	37		79		26		61			
11.	Pasiva	764		771		1.025		1.034			
IV Pozicija											
Duga (iznos)		35		41		93		96			
%		1,3%		1,5%		3,4%		3,6%			
Kratka											
%											
Dozvoljena		30,0%		30,0%		40,0%		40,0%			
Manja od dozvoljene		28,7%		28,5%		36,6%		36,4%			

Posmatrano po bankama i ukupno na nivou bankarskog sektora FBiH može se konstatovati da se izloženost banaka i sektora FX riziku sa 31.12.2020. godine kretala u okviru propisanih ograničenja.

Sa 31.12.2020. godine dugu deviznu poziciju imalo je deset banaka, a pet banaka kratku poziciju. Na nivou sektora iskazana je duga devizna pozicija od 3,6% ukupnog priznatog kapitala banaka, što je za 36,4 procentna poena manje od dozvoljene. Individualna devizna pozicija za EUR, iznosila je 3,4%, što je za 36,6 procentnih poena manje od dozvoljene, pri čemu su stavke finansijske aktive bile veće od finansijskih obaveza (duga pozicija).

Ako se analizira struktura stranih valuta, u finansijskoj aktivi²⁵ dominantno je učešće EUR od 81,1% (31.12.2019. godine 82,5%), uz povećanje nominalnog iznosa za 31 milion KM ili 1% u odnosu na kraj 2019. godine. Učešće EUR-a u finansijskim obavezama je 90,6% (31.12.2019. godine 91,9%) i u odnosu na kraj 2019. godine smanjeno je za 643,8 miliona KM ili 8,1%. Osnovica za izračun učešća EUR-a u finansijskoj aktivi i finansijskim obavezama ne uključuje stavke sa valutnom klauzulom.

²⁵ Izvor: Izvještaj o deviznoj poziciji banke - dio finansijske aktive (u stranim valutama denominirana u KM). Stavke bilansne aktive i vanbilansa se iskazuje po neto principu, odnosno umanjuju se za iznos očekivanih kreditnih gubitaka

3.3. PREPORUKE ZA BANKARSKI SEKTOR

FBA će, u skladu sa propisanim nadležnostima za nadzor poslovanja banaka u FBiH, nastaviti sa poduzimanjem mjera i aktivnosti na očuvanju i jačanju stabilnosti bankarskog sektora i zaštite deponenata, te unapređenja sigurnog, kvalitetnog i zakonitog poslovanja banaka u FBiH. Navedene mjere i aktivnosti će naročito biti usmjerene na nastavak kontinuiranog nadzora banaka, sa težištem na:

- praćenju efekata posebnih mjera FBA na oporavku od negativnih posljedica uzrokovanih pandemijom i postupanju banaka po istima;
- provođenju SREP-a za sve banke u skladu sa usvojenom Metodologijom;
- kontrolama dominantnih rizičnih segmenata poslovanja, kontrolama banaka od sistemskog značaja za razvoj kreditnih aktivnosti i banaka kod kojih su koncentrisani veliki iznosi štednje i drugih depozita, te kontrolama primijenjenih praksi u bankama u segmentu zaštite korisnika finansijskih usluga i žiranata i dr.;
- realizaciji planova kapitala banaka, a posebno onih sa značajnim učešćem NPL-a;
- praćenju primjene Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka;
- provođenje testiranja otpornosti banaka na stres sa ciljem praćenja poslovanja svake banke, ocjenjivanja rizika i blagovremenog poduzimanja odgovarajućih mjera;
- nastavku kontinuirane saradnje sa nadležnim supervizorskim tijelima za nadzor bankarskih grupa iz EU i trećih zemalja čije članice imaju sjedište u FBiH, u cilju efikasnije supervizije i unapređenja supervizorskih praksi, te saradnje i razmjene informacija sa ECB-om i EBA-om po pitanjima supervizije i bankarske regulative, kao i sa međunarodnim finansijskim institucijama;
- unapređenju saradnje kroz potpisivanje novih sporazuma o saradnji sa relevantnim institucijama u BiH, koje su uključene u institucionalni okvir za obavljanje supervizije, upravljanje kriznim situacijama i sistemskim rizikom, zaštite korisnika finansijskih usluga i
- nastavku saradnje sa UBBiH sa ciljem unapređenja poslovanja banaka, usklađenosti njihovog poslovanja sa propisima, međunarodnim standardima i pravilima struke, zahtjevima tržišta i dr.

Polazeći od propisanih nadležnosti, FBA će nastaviti poduzimati mjere i aktivnosti sa ciljem realizacije preporuka posljednje FSAP misije, projekte jačanja bankarske supervizije u okviru tehničke pomoći koju pružaju međunarodne finansijske institucije SB i MMF, te u okviru USAID FINRA Projekta i dr.

Zbog posebne uloge i odgovornosti banaka u finansijskom sistemu i ukupnom privrednom sistemu, dostignutog nivoa razvijenosti bankarskog sektora u FBiH, te činjenice da depoziti građana predstavljaju dominantan izvor finansiranja banaka, a imajući u vidu negativne posljedice izazvane pandemijom, od banaka se očekuje da u narednom periodu svoje aktivnosti usmjere na:

- dosljednu primjenu posebnih mjera koje je FBA usvojila u cilju oporavka od negativnih posljedica pandemije, na način da:
  - podrže oporavak privrede i stimuliraju kreditni rast kroz kontinuirano finansiranje klijenata i održive kreditne aranžmane;
  - zajednički djeluju u cilju iznalaženja odgovarajućih modaliteta za klijente pogođene pandemijom;
  - u što većoj mjeri koriste Garancijski fond FBiH i druge potencijalne mehanizme podrške koji izvršne vlasti uspostavljaju u cilju ublažavanja posljedica pandemije;
  - unaprijede operativnu spremnost i kapacitete za odgovor na krizu;
  - posebno prate kvalitet portfolija pod posebnim mjerama i procjenjuju buduće otplatne kapacitete klijenata i pravovremeno formiraju rezerve za očekivane kreditne gubitke, kako bi se izbjegao potencijalni negativni efekat naglog rasta iznosa rezervi za očekivane kreditne gubitke u budućem periodu;

- oprezno i odgovorno upravljanje rizicima, u skladu sa važećim računovodstvenim i regulatornim okvirom, domaćim i međunarodnim standardima dobre prakse;
- usklađivanje poslovanja sa novim regulatornim zahtjevima za poslovanje i nadzor banaka, što uključuje i zahtjeve koji se odnose na planiranje oporavka i restrukturiranja banaka;
- ažuriranje planova kontinuiteta poslovanja u cilju adekvatne pripreme za poslovanje u vanrednim situacijama;
- ažuriranje planova oporavka sa posebnom pažnjom u ključnim segmentima: proces eskalacije, pokazatelji i opcije oporavka;
- unapređenje ICAAP-a i ILAAP-a u skladu sa novim regulatornim zahtjevima;
- dosljednu primjenu propisa u segmentu platnog prometa, SPNiFTA, zaštite korisnika finansijskih usluga i žiranata, sigurnosti i zaštiti novca u banci i u transportu;
- dodatno praćenje pojačanih rizika koji su vezani za sigurnost informacionih sistema i primjene novih tehnologija, a naročito sa stanovišta poslovanja klijenata i dr.

4. SEKTOR NEDEPOZITNIH FINANSIJSKIH INSTITUCIJA

U ovom dijelu Informacije daje se pregled strukture i finansijskih pokazatelja poslovanja NFI u FBiH (MKO, lizing društva i faktoring poslovanje) sa 31.12.2020. godine čije je osnivanje, poslovanje, upravljanje, nadzor i prestanak rada uređeno posebnim zakonskim i podzakonskim propisima. Podaci MKO za 2019. godinu usklađeni su sa novom metodologijom izrade izvještaja²⁶ po obrascima propisanim Odlukom o izvještajima koje mikrokreditna organizacija dostavlja Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine i rokovima izvještavanja.²⁷

4.1. MIKROKREDITNI SEKTOR

4.1.1. STRUKTURA MIKROKREDITNOG SEKTORA U FBiH

4.1.1.1. Status, broj i poslovna mreža

U FBiH sa 31.12.2020. godine, dozvolu za rad FBA ima 14 MKO koje čine mikrokreditni sektor u FBiH, od toga 11 MKF (neprofitne organizacije) i tri MKD (profitne organizacije). U odnosu na 31.12.2019. godine, nije bilo promjena u broju MKO.

Sa 31.12.2020. godine, MKO sa sjedištem u FBiH posluje putem 354 organizaciona dijela, dok četiri MKD koja imaju sjedište u RS-u posluju u FBiH putem 50 organizacionih dijelova.

U Prilogu 8. dati su osnovni podaci o MKF i MKD, koji sa 31.12.2020. godine imaju dozvolu FBA za obavljanje djelatnosti mikrokreditiranja.

4.1.1.2. Struktura vlasništva

MKO je pravno lice koje se, u skladu sa propisima, može osnovati i poslovati kao MKF ili MKD. MKF u FBiH su osnovane od strane nevladinih, većinom humanitarnih organizacija, udruženja građana i fizičkih lica koji su registrovani osnivači MKF, ali bez prava vlasništva nad kapitalom. Od tri MKD, jedno MKD je u 100%-tnom vlasništvu jedne MKF, jedno MKD je u 100%-tnom vlasništvu nerezidentnog pravnog lica, dok je jedno MKD u 100%-tnom vlasništvu rezidentnog pravnog lica.

4.1.1.3. Kadrovska struktura

U mikrokreditnom sektoru u FBiH sa 31.12.2020. godine zaposleno je ukupno 1.394 radnika, što je 51 radnik ili 3,8% više u odnosu na stanje sa 31.12.2019. godine. Analitički posmatrano, povećanje broja zaposlenih prisutno je kod šest MKF i dva MKD, dok je kod tri MKF i jednog MKD došlo do smanjenja broja zaposlenih, te je kod dvije MKF broj zaposlenih ostao nepromijenjen. Od ukupnog broja zaposlenih u mikrokreditnom sektoru u FBiH, u MKF je zaposleno 1.144 radnika ili 82,1%, a u MKD ukupno 250 radnika ili 17,9%.

Pregled kvalifikacione strukture zaposlenih na nivou mikrokreditnog sektora u FBiH, daje se u sljedećoj tabeli:

---

²⁶ Način i metodologija izrade izvještaja MKO propisani su Uputstvom za izradu izvještaja mikrokreditnih organizacija broj: 01-56/20 od 15.01.2020. godine

²⁷ "Službene novine Federacije BiH", broj 87/19

Tabela 36: Kvalifikaciona struktura zaposlenih u MKO u FBiH

R. br.	Stepen stručne sprema	31.12.2019.		31.12.2020.		Indeks (5/3)
		Broj zaposlenih	Učešće %	Broj zaposlenih	Učešće %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Visoka stručna sprema – VSS	702	52,3	743	53,3	106
2.	Viša stručna sprema – VŠS	102	7,6	104	7,5	102
3.	Srednja stručna sprema - SSS	529	39,4	536	38,4	101
4.	Ostali	10	0,7	11	0,8	110
Ukupno		1.343	100	1.394	100	104

Analizom podataka o efikasnosti osoblja na nivou mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31.12.2020. godine, zaključuje se da aktiva po zaposlenom u MKO iznosi 472,1 hiljadu KM, što je za 0,7% više u odnosu na 31.12.2019. godine.

4.1.2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA

4.1.2.1. Bilans stanja

Ukupna aktiva mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31.12.2020. godine iznosi 658,1 milion KM i za 28,4 miliona KM ili 4,5% je veća u odnosu na stanje sa 31.12.2019. godine. Najveće učešće u ukupnom bilansu MKO ima pet MKF i jedno MKD sa aktivom u iznosu od 602,5 miliona KM ili 91,6% ukupne aktive mikrokreditnog sektora.

U prilogima 9. i 10. dat je zbirni prikaz bilansa stanja MKF i MKD, dok je u Prilogu 11. dat pregled osnovnih finansijskih pokazatelja MKO prema izvještajnim podacima na dan 31.12.2020. godine.

Zbirni bilans stanja mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31.12.2020. godine i uporednim podacima sa 31.12.2019. godine prikazan je u sljedećoj tabeli:

- 000 KM -

Tabela 37: Bilans stanja mikrokreditnog sektora

R. br.	Opis	31.12.2019.				31.12.2020.				Indeks (9/5)
		Stanje za MKF	Stanje za MKD	Ukupno	%	Stanje za MKF	Stanje za MKD	Ukupno	%	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=7+8	10	11
AKTIVA										
1.	Novčana sredstva	35.594	13.281	48.875	7,8	42.575	12.356	54.931	8,4	112
2.	Plasmani bankama	2.150	0	2.150	0,3	110	0	110	0,0	5
3.	Mikrokrediti	370.298	140.707	511.005	81,2	389.972	150.918	540.890	82,2	106
4.	RKG	2.759	1.411	4.170	0,7	4.108	2.936	7.044	1,1	169
5.	Neto mikrokrediti	367.539	139.296	506.835	80,5	385.864	147.982	533.846	81,1	105
6.	Materijalna i nematerijalna imovina	28.231	5.747	33.978	5,4	26.764	4.540	31.304	4,8	92
7.	Dugoročne investicije	33.061	0	33.061	5,3	33.061	0	33.061	5,0	100
8.	Ostala aktiva	3.415	1.304	4.719	0,7	3.565	1.248	4.813	0,7	102
9.	Rezerve na ostale stavke aktive, osim kredita	3	0	3	0,0	10	0	10	0,0	333
Ukupno aktiva		469.987	159.628	629.615	100	491.929	166.126	658.055	100	105
PASIVA										
10.	Obav. po uzetim kred.	196.769	106.797	303.566	48,2	207.503	107.920	315.423	47,9	104
11.	Ostale obaveze	24.218	7.517	31.735	5,0	23.130	7.928	31.058	4,7	98
12.	Kapital	249.000	45.314	294.314	46,8	261.296	50.278	311.574	47,4	106
Ukupno pasiva		469.987	159.628	629.615	100	491.929	166.126	658.055	100	105
13.	Vanbilansna evidencija	357.812	62.655	420.467		190.541	35.801	226.342		54

U strukturi aktive mikrokreditnog sektora FBiH sa 31.12.2020. godine, smanjen je nivo plasmana bankama, te materijalna i nematerijalna imovina. Sa 31.12.2020. godine zabilježen je pad na poziciji plasmani bankama u iznosu od dva miliona KM ili 94,9% u odnosu na kraj 2019. godine zbog smanjenja oročenih novčanih sredstava kod banaka s rokom oročenja preko 90 dana kod jedne MKF. U odnosu na kraj prethodne godine, bilansne stavke koje su zabilježile rast su: novčana

sredstva, bruto i neto krediti, rezerve za kreditne gubitke, ostala aktiva i rezerve za ostale stavke aktive, osim kredita, koje iskazuje jedna MKF, dok su dugoročne investicije na istom nivou.

Stopa fiksne aktive u odnosu na ukupnu aktivu umanjenu za donirani kapital na nivou mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31.12.2020. godine iznosi 5,13%, što je u okviru propisanog standarda poslovanja.

Neto mikrokreditni portfolio, kao dominantna stavka aktive mikrokreditnog sektora iznosi 533,9 miliona KM sa učešćem od 81,1% u ukupnoj aktivu, te je zabilježio porast u apsolutnom iznosu od 27 miliona KM ili 5,3%, od čega su neto mikrokrediti u MKF porasli za iznos od 18,3 miliona KM sa stopom rasta od 5%, dok su neto krediti u MKD porasli za iznos od 8,7 miliona KM, odnosno 6,2% u odnosu na 31.12.2019. godine. Nivo RKG na ukupan mikrokreditni portfolio je u posmatranom periodu veći za 2,9 miliona KM ili 68,9%, što je najvećim dijelom posljedica uticaja negativnih efekata pandemije i pored mjera koje je FBA pravovremeno donosila. RKG kod MKF povećane su za 1,3 miliona KM, sa stopom rasta od 48,9%, a kod MKD za iznos od 1,5 miliona KM, sa stopom rasta od 108,1%. Jedno MKD ima učešće od 53% u ukupnim RKG MKD, odnosno 22,1% ukupnih RKG mikrokreditnog sektora.

Ukupna vanbilansna evidencija sa 31.12.2020. godine iznosi 226,3 miliona KM i u odnosu na 31.12.2019. godine manja je za 194,1 milion KM ili 46,2%, pri čemu je kod MKF smanjena za 167,3 miliona KM ili 46,7%, dok je kod MKD smanjena za 26,8 miliona KM ili 42,8%. Najveće smanjenje ove stavke odnosi se na ostale vanbilansne stavke, odnosno na evidenciju mjenica kao instrumenata obezbjeđenja kredita i odobrenih nepovučanih kreditnih sredstava od povjerilaca. Od ukupnog iznosa vanbilansne evidencije, na otpisane kredite odnosi se 149,5 miliona KM ili 66,1% (otpisi po glavnici i redovnoj kamati – 100,1 milion KM ili 67%, otpisi po zateznoj kamati - 42,9 miliona KM ili 28,7% i otpisi po sudskim troškovima - 6,5 miliona KM ili 4,3%), i isti su manji za tri miliona KM ili 2% u odnosu na kraj prethodne godine. Ukupan broj otpisanih mikrokreditnih partija sa 31.12.2020. godine je 36.784, što u odnosu na 31.12.2019. godine predstavlja smanjenje za ukupno 488 mikrokreditnih partija (1,3%), kao neto efekat novih otpisa, izvršenih trajnih otpisa i u potpunosti naplaćenih mikrokreditnih partija.

4.1.2.2. Kapital i obaveze

Najveće stavke pasive mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31.12.2020. godine odnose se na: obaveze po uzetim kreditima koje iznose 315,4 miliona KM ili 47,9% ukupne pasive i kapital koji iznosi 311,6 miliona KM i čini 47,4% ukupne pasive. Preostali iznos od 31,1 milion KM ili 4,7% odnosi se na ostale obaveze. U odnosu na 31.12.2019. godine, obaveze po uzetim kreditima su povećane za iznos od 11,8 miliona KM ili 3,9%.

Ročna struktura obaveza po uzetim kreditima prikazana je u sljedećoj tabeli:

- 000 KM -

Tabela 38: Ročna struktura uzetih kredita

R. br.	Opis	31.12.2019.				31.12.2020.				Indeks (9/5)
		MKF	MKD	Ukupno	%	MKF	MKD	Ukupno	%	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=7+8	10	11
1.	Obav. po uzetim kratk. kred.	45.676	56.995	102.671	33,8	20.476	360	20.836	6,6	20
2.	Obav. po uzetim dug. kred.	150.186	48.888	199.074	65,6	186.128	106.468	292.596	92,8	147
3.	Obaveze po dosp. kamatama	907	914	1.821	0,6	899	1.092	1.991	0,6	109
Ukupno		196.769	106.797	303.566	100	207.503	107.920	315.423	100	104

U strukturi ukupnih obaveza po uzetim kreditima sa 31.12.2020. godine, kreditne obaveze MKF čine 65,8%, a MKD 34,2%. U pogledu ročne strukture obaveza po uzetim kreditima, u odnosu na 31.12.2019. godine, kratkoročne obaveze su sa 31.12.2020. godine značajno smanjene za 79,7%,

dok su dugoročne obaveze povećane za 47%, radi promjene načina iskazivanja vrijednosti na ovim bilansnim pozicijama. Obaveze po dospjelim kamatama povećane su za 9,3%. Najveća dva kreditora mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31.12.2020. godine, prema njihovom učešću u ukupnom kreditnom zaduženju MKO su EFSE - Luksemburg sa 16,1% i Hansainvest Finance - Njemačka sa 4,8%.

U posmatranom periodu ukupno povećanje kapitala na nivou mikrokreditnog sektora u FBiH je iznosilo 17,3 miliona KM ili 5,8%, od čega je kapital MKF povećan za 12,3 miliona KM ili 4,9%, dok je kapital MKD u posmatranom periodu povećan za iznos od 4,9 miliona KM ili 10,9%.

Struktura kapitala mikrokreditnog sektora u FBiH prikazana je u sljedećoj tabeli:

- 000 KM -

Tabela 39: Struktura kapitala mikrokreditnog sektora

R. br.	Opis	31.12.2019.				31.12.2020.				Indeks (9/5)
		Stanje za MKF	Stanje za MKD	Ukupno	%	Stanje za MKF	Stanje za MKD	Ukupno	%	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=7+8	10	11
1.	Donirani kapital	48.076	0	48.076	16,3	48.076	0	48.076	15,4	100
2.	Osnovni kapital	3.868	31.600	35.468	12,1	3.868	33.100	36.968	11,9	104
3.	Višak/manjak prih. nad rash.	196.938	0	196.938	66,9	209.248	0	209.248	67,2	106
4.	Emisiona ažia	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0	0
5.	Neraspor. dobit	0	9.191	9.191	3,1	0	9.168	9.168	2,9	100
6.	Zakonske rezerve	0	2.528	2.528	0,9	0	3.568	3.568	1,1	141
7.	Ostale rezerve	118	2.000	2.118	0,7	104	4.442	4.546	1,5	215
	Ukupno kapital	249.000	45.319	294.319	100	261.296	50.278	311.574	100	106

Od ukupnog kapitala mikrokreditnog sektora FBiH koji sa 31.12.2020. godine iznosi 311,6 miliona KM, ukupan kapital MKF iznosi 261,3 miliona KM ili 83,9%, a najveće stavke su višak prihoda nad rashodima, koji iznosi 209,2 miliona KM i čini 80,1% ukupnog kapitala MKF i donirani kapital koji iznosi 48,1 milion KM ili 18,4%. Od ukupnog iznosa doniranog kapitala, donacije za kreditni fond iskazuje devet MKF, pri čemu se na tri MKF odnosi 64,5%, a samo na jednu MKF 39,1% ukupnog iznosa donacija za kreditni fond. Pet najvećih pojedinačnih donatora u MKF u FBiH učestvuju sa 69,1% (33,2 miliona KM), pri čemu najveći donator samo jedne MKF učestvuje sa 10,1 milion KM ili 21% u ukupnom doniranom kapitalu.

Ukupan kapital MKD iznosi 50,3 miliona KM, što čini 16,1% ukupnog kapitala mikrokreditnog sektora, a u strukturi istog najveće stavke su osnovni kapital, u iznosu od 33,1 milion KM ili 65,8% i neraspoređena dobit u iznosu od 9,2 miliona KM ili 18,2%, a preostalih osam miliona KM ili 16% kapitala MKD odnosi se na zakonske i ostale rezerve.

Posmatrajući pokazatelj stope kapitala umanjenoj za donirani kapital u odnosu na aktivu, koji sa 31.12.2020. godine na nivou mikrokreditnog sektora iznosi 40,04%, može se konstatovati da je isti u skladu sa propisanim ograničenjem.

Ostale obaveze na nivou mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31.12.2020. godine iznose 31,1 milion KM ili 4,7% ukupne pasive i u poređenju sa 31.12.2019. godine smanjene su za iznos od 0,7 miliona KM ili 2,1%.

4.1.2.3. Aktiva i kvalitet aktive

Mikrokreditni portfolio iskazan u bruto iznosu u ukupnoj bilansnoj sumi mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31.12.2020. godine iznosi 540,9 miliona KM ili 82,2% ukupne aktive mikrokreditnog sektora. Ukoliko se isti umanjuje za pripadajuće RKG u ukupnom iznosu od sedam miliona KM, neto

mikrokreditni portfolio iznosi 533,9 miliona KM što čini 81,1% ukupne aktive mikrokreditnog sektora u FBiH. U poređenju sa 31.12.2019. godine bruto mikrokreditni portfolio je povećan za iznos od 29,9 miliona KM ili 5,8%, dok je neto mikrokreditni portfolio povećan za iznos od 27 miliona KM ili 5,3%.

U istom periodu nivo RKG je povećan za 2,9 miliona KM ili 68,9% zbog pogoršanja kvalitete portfolija usljed otežanih uslova poslovanja u periodu pandemije. Omjer RKG u odnosu na ukupan bruto mikrokreditni portfolio sa 31.12.2020. godine iznosi 1,3%, što u poređenju sa istim omjerom 31.12.2019. godine, kada je iznosio 0,8%, predstavlja povećanje za 0,5 procentnih poena. U strukturi ukupnog neto mikrokreditnog portfolija sa 31.12.2020. godine, neto mikrokrediti MKF iznose 385,9 miliona KM i čine 72,3% ukupnih neto mikrokredita na nivou sektora, dok se na MKD odnosi iznos od 148 miliona KM ili 27,7% ukupnih neto mikrokredita na nivou sektora. U poređenju sa 31.12.2019. godine neto mikrokrediti MKF su povećani za iznos od 18,3 miliona KM ili 5%, dok su neto mikrokrediti MKD povećani za iznos od 8,7 miliona KM ili 6,2%.

Neto mikrokrediti sa 31.12.2020. godine su prikazani u sljedećoj tabeli:

- 000 KM -

Tabela 40: Neto mikrokrediti

R. br.	Opis	31.12.2019.			31.12.2020.			Indeks (8/5)
		MKF	MKD	Ukupno	MKF	MKD	Ukupno	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8=6+7	9
1.	Mikrokrediti (bruto)	370.298	140.707	511.005	389.972	150.918	540.890	106
2.	RKG	2.759	1.411	4.170	4.108	2.936	7.044	169
3.	Neto mikrokrediti (1.-2.)	367.539	139.296	506.835	385.864	147.982	533.846	105

Detaljni podaci o sektorskoj i ročnoj strukturi mikrokreditnog portfolija (umanjenog za odgođeni prihod po osnovu naknada) na dan 31.12.2020. godine prikazani su u sljedećoj tabeli:

- 000 KM -

Tabela 41: Sektorska i ročna struktura mikrokredita

R. br.	Mikrokrediti	Kratkoročni mikrokrediti	Dugoročni Mikrokrediti	Dospjela potraživanja	Ukupno	%
1	2	3	4	5	6=3+4+5	7
1.	Pravnim licima					
a)	Uslužne djelatnosti	286	8.360	18	8.664	55,8
b)	Trgovina	116	3.003	9	3.128	20,2
c)	Poljoprivreda	19	1.121	0	1.140	7,3
d)	Proizvodnja	92	2.329	9	2.430	15,7
e)	Ostalo	38	115	0	153	1,0
	Ukupno 1	551	14.928	36	15.515	100
2.	Fizičkim licima					
a)	Uslužne djelatnosti	3.136	90.820	208	94.164	18,1
b)	Trgovina	680	12.620	36	13.336	2,6
c)	Poljoprivreda	5.476	162.920	245	168.641	32,4
d)	Proizvodnja	386	11.943	26	12.355	2,4
e)	Stambene potrebe	3.549	115.098	207	118.854	22,9
f)	Ostalo	18.542	92.933	813	112.288	21,6
	Ukupno 2	31.769	486.334	1.535	519.638	100
	Ukupno (1+2)	32.320	501.262	1.571	535.153	

U ročnoj strukturi mikrokreditnog portfolija sa 31.12.2020. godine, najveće učešće imaju dugoročni mikrokrediti sa 93,7%, kratkoročni mikrokrediti učestvuju sa 6% i dospjela potraživanja po mikrokreditima sa 0,3%.

Posmatrajući sektorsku strukturu, dominantno je učešće mikrokredita odobrenih fizičkim licima u visini od 97,1%, a preostalih 2,9% se odnosi na mikrokredite odobrene pravnim licima. U okviru mikrokreditnog portfolija fizičkih lica, najveće je učešće mikrokredita odobrenih za poljoprivredu koje je iznosilo 32,4% i za stambene potrebe 22,9%. Prema visini učešća slijede ostali sektori sa

21,6% i uslužne djelatnosti sa 18,1%. Učešće mikrokredita za trgovinu je 2,6%, a za proizvodnju 2,4%. U strukturi mikrokredita pravnim licima, dominantno je učešće mikrokredita za uslužne djelatnosti sa 55,8%.

U sljedećoj tabeli daje se pregled potraživanja sa pripadajućim rezervisanjima po grupama prema broju dana kašnjenja, kao i podatak o nenaplaćenim dospjelim potraživanjima preko 180 dana, koja su isknižena iz bilansa stanja, na dan 31.12.2020. godine:

- 000 KM -

Tabela 42: RKG

R. br.	Dani kašnjenja	Stope rezerv.	Iznos kredita	Učešće (%)	Dospjela kamata		Iznos ost. stavki aktive	Rezervisanja				Ukupna rezervisanja
					Stopa rezer.	Iznos kamate		Po mikrokr.	Po dosp. kam.	Po ost. stavkama aktive	Više izdv. rezerve	
1	2	3	4	5	6	7	8	9=4x3	10=7x6	11=8x3	12	13=9+10+11+12
1.	0	0%	516.917	96,6	0%	257	377	0	0	0	0	0
2.	1-15	2%	5.297	1,0	2%	57	0	106	1	0	1	108
3.	16-30	15%	5.401	1,0	100%	55	0	810	55	0	34	899
4.	31-60	50%	3.077	0,6	100%	76	0	1.540	76	0	16	1.632
5.	61-90	80%	1.722	0,3	100%	67	0	1.378	67	0	2	1.447
6.	91-180	100%	2.739	0,5	100%	198	0	2.739	198	0	21	2.958
	Ukupno		535.153	100		710	377	6.573	397	0	74	7.044
7.	preko 180	Otpis	1.428	-	100%	186	0	0	0	0	0	0

U mikrokreditnom portfoliju na nivou sektora, 96,6% se odnosi na mikrokredite u čijoj otplati nema kašnjenja, dok kod preostalih 3,4% mikrokredita ima kašnjenja, od čega se na kašnjenja do 30 dana odnosi 2% mikrokredita, a na kašnjenja u otplati od 31 do 180 dana 1,4% mikrokredita. Od ukupnog iznosa dospjele kamate (0,7 miliona KM), kašnjenja u otplati do 30 dana čine 15,8%, a kašnjenja od 31 do 180 dana čine 48%.

Ukupan iznos rezervisanja po osnovu mikrokredita, kamata i ostalih stavki aktive sa 31.12.2020. godine je sedam miliona KM, a najveću stavku čine rezervisanja izvršena po mikrokreditima u kašnjenju od 91 do 180 dana, koja iznose tri miliona KM i čine 42% ukupnog iznosa rezervisanja.

Zaključno sa 31.12.2020. godine, 54,3 miliona KM ili 10,1% od iznosa ukupnih kredita je obuhvaćeno nekom od aktivnih mjera u skladu sa Odlukom o privremenim mjerama koje lizing društva i mikrokreditne organizacije primjenjuju za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem „COVID-19“. Ukupan iznos kreditnog portfolija pravnih lica pod nekom od aktivnih mjera iznosi pet miliona KM ili 32,2% kreditnog portfolija pravnih lica, dok portfolio fizičkih lica koji je obuhvaćen nekom od aktivnih mjera iznosi 49,3 miliona KM ili 9,5% kreditnog portfolija fizičkih lica.

Ključni pokazatelji kvalitete mikrokreditnog portfolija

Pokazatelj portfolija u riziku preko 30 dana kašnjenja (PAR>30 dana) sa 31.12.2020. godine na nivou mikrokreditnog sektora iznosi 1,41% i povećan je za 0,55 procentnih poena u odnosu na 31.12.2019. godine, a najvećim dijelom uzrok je kriza izazvana pandemijom. Ovaj pokazatelj rizičnosti mikrokreditnog portfolija na nivou sektora je u okviru propisanog standarda.

Na nivou mikrokreditnog sektora stopa otpisa mikrokredita sa 31.12.2020. godine iznosi 1,21%, što je u okviru propisanog standarda, a u odnosu na 31.12.2019. godine stopa otpisa je povećana za 0,34 procentna poena.

Ponderisane NKS i EKS na mikrokredite

U periodu od 01.01. do 31.12.2020. godine, MKO sa sjedištem u FBiH ukupno su isplatile 454,1 milion KM mikrokredita, što je za 28,5 miliona KM ili 5,9% manje u odnosu na isti period prethodne godine. Kod MKO sa sjedištem u FBiH, u posmatranom periodu, prosječne ponderisane NKS na

ukupne mikrokredite su iznosile 19,10%, a EKS 23,98%, pri čemu su NKS na kratkoročne mikrokredite iznosile 20,29%, a na dugoročne 18,90%, te EKS na kratkoročne mikrokredite 30,69%, odnosno 22,90% na dugoročne mikrokredite. Prosječne ponderisane EKS na ukupne mikrokredite koje su isplatile MKO sa sjedištem u FBiH u periodu 01.01.-31.12.2020. godine, bilježe smanjenje za 0,4 procentna poena u odnosu na isti period 2019. godine, pri čemu su prosječne ponderisane EKS na kratkoročne mikrokredite zabilježile pad za 1,16 procentnih poena, dok su na dugoročne mikrokredite zabilježile pad za 0,19 procentnih poena.

U Prilogu 12. daje se pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS, prema ročnosti i namjeni, za mikrokredite koje su u periodu 01.01.-31.12.2020. godine isplatile MKO sa sjedištem u FBiH.

U Prilogu 12a. daje se uporedan pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS na isplaćene mikrokredite (kratkoročne, dugoročne i ukupne) u periodu 2016.-2020. godine.

4.1.2.4. Finansijski rezultat mikrokreditnog sektora FBiH

Prema izvještajnim podacima MKO, na nivou mikrokreditnog sektora u FBiH za period 01.01.-31.12.2020. godine iskazan je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 11,2 miliona KM, što je za 6,6 miliona KM ili 37,1% manje u odnosu na isti period 2019. godine, usljed značajnog povećanja troškova rezervisanja za kreditne i ostale gubitke i ostalih poslovnih rashoda.

Struktura zbirnog bilansa uspjeha na nivou mikrokreditnog sektora FBiH je prikazana u sljedećoj tabeli:

- 000 KM -

Tabela 43: Zbirni bilans uspjeha mikrokreditnog sektora

R. br.	Opis	Za period 01.01. - 31.12.2019.				Za period 01.01. - 31.12.2020.				Indeks (9/5)
		MKF	MKD	Ukupno	%	MKF	MKD	Ukupno	%	
1	2	3	4	5=(3+4)	6	7	8	9=(7+8)	10	11
1. PRIHODI										
1.1.	Prihodi od kamata i slični prihodi	73.976	26.127	100.103	89,8	76.228	26.725	102.953	92,5	103
1.2.	Operativni prihodi	8.756	134	8.890	8,0	7.058	206	7.264	6,5	82
1.3.	Ostali poslovni prihodi	2.285	132	2.417	2,2	987	160	1.147	1,0	47
2.	Ukupni prihodi (1.1.+1.2.+1.3.)	85.017	26.393	111.410	98	84.273	27.091	111.364	100	100
3. RASHODI										
3.1.	Rashodi po kamatama i slični rashodi	8.360	4.655	13.015	14,2	7.893	5.798	13.691	13,9	105
3.2.	Operativni rashodi	55.846	15.896	71.742	78,6	57.042	16.655	73.697	74,8	103
3.3.	Ostali poslovni rashodi	587	72	659	0,7	615	357	972	1,0	147
3.4.	Trošk. rezer. za kred. i dr. gubitke	3.965	1.928	5.893	6,5	5.283	4.826	10.109	10,3	172
4.	Ukupni rashodi (3.1.+3.2.+3.3.+3.4.)	68.758	22.551	91.309	100	70.833	27.636	98.469	100	108
5.	Dobit/gubitak i višak/manjak prihoda nad rashodima prije oporezivanja (2.-4.)	16.259	3.842	20.101	-	13.440	-545	12.895	-	64
6.	Porez na dobit i višak prihoda nad rashodima	1.581	630	2.211	-	1.238	411	1.649	-	75
7.	Neto dobit/gub. i neto višak/manjak prihoda nad rashodima (5.-6.)	14.678	3.212	17.890	-	12.202	-956	11.246	-	63

U periodu od 01.01.-31.12.2020. godine, MKF su iskazale višak prihoda nad rashodima u iznosu od 12,2 miliona KM, koji je za 2,5 miliona KM ili 16,9% manji u odnosu na isti period prethodne godine. Analitički posmatrano, tri MKF su sa 31.12.2020. godine iskazale manjak prihoda nad rashodima, dok su ostale MKF iskazale višak prihoda nad rashodima. U posmatranom periodu ukupni prihodi MKF iznose 84,2 miliona KM i manji su za 0,7 miliona KM ili 0,9% u odnosu na isti period prethodne godine pri čemu su kamatni i slični prihodi, kao dominantna stavka ukupnih prihoda MKF, veći za 2,2 miliona KM ili 3%. U periodu 01.01.-31.12.2020. godine, ukupni rashodi MKF iznose 70,8 miliona KM i veći su za 2,1 milion ili 3% u odnosu na isti period prethodne godine. Operativni rashodi MKF, kao dominantna stavka ukupnih rashoda, povećani su za 1,2

miliona KM ili 2,1%, dok su troškovi rezervisanja za kreditne i druge gubitke u MKF povećani za 1,3 miliona KM ili 33,2% usljed otežanih uslova poslovanja u periodu pandemije.

MKD su u periodu 01.01.-31.12.2020. godine iskazale gubitak u iznosu od jedan milion KM. U posmatranom periodu, dva MKD su iskazala dobit, dok je jedno MKD iskazalo gubitak. U periodu 01.01.-31.12.2020. godine, MKD su ostvarila 27,1 milion KM ukupnih prihoda koji su zabilježili rast od 2,6% u odnosu na isti period prethodne godine. U posmatranom periodu, prihodi od kamata i slični prihodi MKD, kao dominantna stavka ukupnih prihoda MKD povećani su za 2,3% u odnosu na isti period 2019. godine. Ukupni rashodi MKD u periodu 01.01.-31.12.2020. godine iznose 27,6 miliona KM i veći su za 5,1 milion KM ili 22,5% u odnosu na isti period prethodne godine. Operativni rashodi MKD, kao dominantna stavka ukupnih rashoda MKD zabilježili su rast za 0,8 miliona KM ili 4,8%, dok su troškovi rezervisanja za kreditne i druge gubitke u MKD povećani za 2,9 miliona KM ili 150,3%, na šta je uticalo značajno povećanje troškova rezervisanja, kao posljedica nastale situacije uzrokovane pandemijom, kod dva MKD koja imaju 98,5% učešća u ukupnoj aktivni MKD.

U prilogima 13. i 14. dati su zbirni bilanci uspjeha za MKF i MKD.

Pokazatelji efikasnosti i održivosti mikrokreditnog sektora FBiH

Operativna efikasnost poslovanja mikrokreditnog sektora FBiH sa 31.12.2020. godine iznosi 18,74%, što je u okviru propisanog pokazatelja.

Prema izvještajnim podacima na nivou mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31.12.2020. godine prilagođeni povrat na aktivu za inflaciju, tržišnu cijenu kapitala i donacije (AROA), je pozitivan i iznosi 2,06%. Pokazatelj operativne održivosti mikrokreditnog sektora FBiH, koji se koristi kao uobičajeni standard i iskazuje odnosom ukupnih prihoda (umanjenih za naplatu otpisanih potraživanja i ostalih poslovnih prihoda) i ukupnih rashoda, iznosi 113,10%.

4.1.3. PREPORUKE ZA MIKROKREDITNI SEKTOR

FBA će u okviru propisanih nadležnosti za nadzor mikrokreditnog sektora u FBiH nastaviti sa planiranim supervizorskim aktivnostima, koje će biti usmjerene na nadzor:

- usklađenosti poslovanja MKO sa zakonskim propisima, sa ciljem pune primjene odredaba ZoMKO i podzakonskih propisa u pogledu ostvarenja propisanih ciljeva mikrokreditiranja, u smislu poboljšanja materijalnog položaja korisnika mikrokredita, doprinosa povećanju zaposlenosti i podrške razvoju poduzetništva, povećanju transparentnosti poslovanja i zaštite prava korisnika finansijskih usluga;
- pravovremenog i adekvatnog poduzimanja aktivnosti u MKO prema izrečenim korektivnim mjerama na otklanjanju nepravilnosti i slabosti u poslovanju.

Mikrokreditni sektor u FBiH ima obavezu da u svom poslovanju, a polazeći od propisanih regulatornih zahtjeva i ciljeva mikrokreditiranja, primjenjuje propisane standarde i ograničenja u obavljanju poslova mikrokreditiranja, izvještavanja i revizije. U vezi sa navedenim, potrebno je da nadležna upravljačka tijela MKO osiguraju usklađenost poslovanja sa propisanim standardima, a posebno u pogledu:

- obavljanja djelatnosti mikrokreditiranja radi poboljšanja materijalnog položaja korisnika, povećanja zaposlenosti i pružanja podrške razvoju poduzetništva, polazeći od zakonom propisanih ciljeva mikrokreditiranja uz dosljednu primjenu zakonskih odredaba o zaštiti korisnika finansijskih usluga, uključujući i usklađivanje politika kamatnih stopa na mikrokredite sa propisanim ciljevima mikrokreditiranja, dajući na taj način doprinos stabilnosti i održivosti mikrokreditnog sektora u FBiH;

- održavanja i unapređenja zdrave prakse upravljanja rizicima kojima su ili kojima bi mogle biti izložene MKO, efikasnosti sistema internih kontrola i neovisne funkcije interne revizije;
- optimiziranja resursa i primjene principa odgovornog mikrokreditiranja, odnosno pozitivnih praksi u poslovanju sa sredstvima MKF-a;
- usklađivanja, odnosno unapređenja pokazatelja operativne efikasnosti i operativne održivosti;
- redovnog, ažurnog i tačnog dostavljanja podataka CBBiH za potrebe vođenja CRK-a;
- poboljšanja transparentnosti poslovanja i dr.

MKO koje su manje kapitalizirane i/ili imaju materijalno značajan iznos otpisanih mikrokredita trebaju uspostaviti i realizirati jasna i konzistentna strateška opredjeljenja u pogledu održivosti poslovanja, mogućeg iznalaženja prihvatljivih partnera za konsolidaciju, odnosno pripajanja većim i snažnijim MKF, kako bi se optimizirali resursi, očuvala donirana sredstva, osigurala podrška stranih kreditora, te obezbijedila održivost radnih mjesta u MKO, što će biti predmet supervizorske pažnje sa ciljem očuvanja stabilnosti mikrokreditnog sektora i ostvarenja zakonom propisanih ciljeva i djelatnosti mikrokreditiranja u FBiH.

4.2. LIZING SEKTOR

4.2.1. STRUKTURA LIZING SEKTORA U FBiH

4.2.1.1. Broj lizing društava

Dozvolu FBA za obavljanje poslova lizinga na dan 31.12.2020. godine imaju četiri lizing društva u FBiH, što je za jedno lizing društvo manje u odnosu na 31.12.2019. godine, kojem je u četvrtom kvartalu 2020. godine oduzeta dozvola za rad. U Prilogu 15. daju se osnovni podaci o lizing društvima koja sa 31.12.2020. godine čine lizing sektor u FBiH.

4.2.1.2. Struktura vlasništva

Struktura vlasništva lizing društava u FBiH, prema podacima sa 31.12.2020. godine je sljedeća: dva lizing društva su u 100%-tnom vlasništvu nerezidentnih pravnih lica, jedno lizing društvo je u većinskom vlasništvu nerezidentnog pravnog lica, dok je jedno lizing društvo u 100%-tnom vlasništvu rezidentnog pravnog lica.

4.2.1.3. Kadrovska struktura

Na dan 31.12.2020. godine u lizing sektoru u FBiH je zaposlen 101 radnik, što je za 9,8% manje u odnosu na kraj prethodne godine. Navedeni pad rezultat je prestanka rada jednog lizing društva u četvrtom kvartalu, koje je sa 31.12.2019. godine zapošljavalo 11 radnika.

Pregled kvalifikacione strukture zaposlenih na nivou lizing sektora u FBiH, daje se u sljedećoj tabeli:

<i>Tabela 44: Kvalifikaciona struktura zaposlenih u lizing društvima FBiH</i>						
R. br.	Stepen stručne spreme	31.12.2019.		31.12.2020.		Indeks (5/3)
		Broj zaposlenih	Učešće %	Broj zaposlenih	Učešće %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Visoka stručna sprema – VSS	78	69,6	76	75,2	97
2.	Viša stručna sprema – VŠS	5	4,5	4	4,0	80
3.	Srednja stručna sprema – SSS	20	17,9	13	12,9	65
4.	Ostali	9	8,0	8	7,9	89
Ukupno		112	100	101	100	90

Efikasnost zaposlenih prilikom ocjene performansi lizing društva zasniva se na omjeru aktive i broja zaposlenih. Prema pokazateljima na dan 31.12.2020. godine na nivou lizinga sektora u FBiH na svakog zaposlenog odnosilo se 3,4 miliona KM aktive, što je za 0,5 miliona KM ili 17,9% više u odnosu na 31.12.2019. godine.

4.2.2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA

4.2.2.1. Bilans stanja

Ukupna aktiva lizing sektora u FBiH na dan 31.12.2020. godine iznosi 343,8 miliona KM i veća je za 20,5 miliona KM ili 6,3% u odnosu na 31.12.2019. godine. Na dva lizing društva, posmatrano po veličini aktive, odnosi se 74,1% ukupne aktive lizing sektora u FBiH.

U Prilogu 16. dat je Zbirni bilans stanja lizing društava u FBiH, prema izvještajnim podacima sa stanjem na dan 31.12.2020. godine, dok je u Prilogu 17. dat pregled osnovnih pokazatelja lizing društava u FBiH sa 31.12.2020. godine.

U strukturi ukupne aktive lizing sektora u FBiH najznačajnije je učešće neto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga, koja iznose 256,8 miliona KM ili 74,7% ukupne aktive. U poređenju sa 31.12.2019. godine, neto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga su veća za 15,7 miliona KM ili 6,5%, dok su bruto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga veća za iznos od 11,7 miliona KM ili 4,3%. Jedna banka koja obavlja poslove finansijskog lizinga, na 31.12.2020. godine iskazuje neto potraživanja po osnovu ugovora finansijskog lizinga u ukupnom iznosu od 48,4 miliona KM, što ukazuje da neto potraživanja na nivou lizing sistema iznose 305,1 milion KM i ista su na istom nivou u odnosu na kraj prethodne godine.

U strukturi potraživanja po osnovu finansijskog lizinga na nivou lizinga sektora u FBiH, posmatrano prema predmetu lizinga, ugovori koji su odobreni po osnovu finansiranja putničkih vozila i vozila za obavljanje djelatnosti učestvuju sa 84,3%, ugovori po osnovu finansiranja opreme učestvuju sa 15%, dok se na ugovore putem kojih su finansirane nekretnine odnosi 0,7%. Prema korisniku lizinga, 88,2% se odnosi na ugovore odobrene pravnim licima. Porast potraživanja po finansijskom lizingu iskazan je u segmentu pravnih lica za 7,4% i preduzetnika za 20,5%.

U sljedećim tabelama iskazana je struktura potraživanja po finansijskom lizingu na nivou lizing sektora u FBiH (potraživanja prije umanjjenja po osnovu rezervi za gubitke) na dan 31.12.2020. godine i uporedni pregled strukture potraživanja sa 31.12.2019. godine i 31.12.2020. godine:

- 000 KM -

<i>Tabela 45: Struktura potraživanja po finansijskom lizingu</i>						
R. br.	Opis	Kratkoročna potraživanja	Dugoročna potraživanja	Dospjela potraživanja	Ukupna potraživanja	Učešće %
1	2	3	4	5	6	7
1.	Prema predmetu lizinga					
1.1.	Putnička vozila	39.593	85.623	1.886	127.102	49,1
1.2.	Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	32.836	56.821	1.354	91.011	35,2
1.3.	Mašine i oprema	13.022	25.541	277	38.840	15,0
1.4.	Nekretnine	240	1.651	18	1.909	0,7
1.5.	Ostalo	10	24	0	34	0,0
	Ukupno	85.701	169.660	3.535	258.896	100
2.	Prema korisniku lizinga					
2.1.	Pravna lica	76.247	149.389	2.693	228.329	88,2
2.2.	Preduzetnici	2.554	4.791	106	7.451	2,9
2.3.	Fizička lica	5.245	13.851	709	19.805	7,6
2.4.	Ostalo	1.655	1.629	27	3.311	1,3
	Ukupno	85.701	169.660	3.535	258.896	100

- 000 KM -

Tabela 46: Struktura potraživanja po finansijskom lizingu - uporedni pregled

R. br.	Opis	31.12.2019.	31.12.2020.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Prema predmetu lizinga			
1.1.	Putnička vozila	111.444	127.102	114
1.2.	Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	93.450	91.011	97
1.3.	Mašine i oprema	36.588	38.840	106
1.4.	Nekretnine	2.240	1.909	85
1.5.	Ostalo	21	34	162
	Ukupno	243.743	258.896	106
2.	Prema korisniku lizinga			
2.1.	Pravna lica	212.667	228.329	107
2.2.	Preduzetnici	6.184	7.451	120
2.3.	Fizička lica	20.057	19.805	99
2.4.	Ostalo	4.835	3.311	68
	Ukupno	243.743	258.896	106

Neto potraživanja po osnovu zajma na dan 31.12.2020. godine iznose pet miliona KM ili 1,4% iznosa ukupne aktive lizing sektora u FBiH. U odnosu na 31.12.2019. godine, neto potraživanja po osnovu zajma su smanjena za iznos od 0,3 miliona KM ili 6,5%. Potraživanja po osnovu zajmova u strukturi ukupne aktive lizing društava su smanjena zbog kontinuiranog smanjenja potraživanja po osnovu zajma, jer je odredbama ZoL-a lizing društvima zabranjeno zaključivanje novih ugovora o zajmu, pri čemu će ostati evidentirani u bilansima lizing društava u FBiH dok ne isteknu ugovoreni rokovi na koje su odobreni. Iskazani iznos neto potraživanja po osnovu zajma se odnosi na potraživanja jednog lizing društva, koje u svom portfoliju ima značajne iznose potraživanja po zajmu supsidijarnim licima, putem kojih su prije stupanja na snagu ZoL-a finansirani projekti izgradnje nekretnina.

Bilansna pozicija novac i novčani ekvivalenti na dan 31.12.2020. godine iznosi 6,5 miliona KM, što čini 1,9% ukupne aktive, a ista je za jedan milion KM ili 18,4% veća u odnosu na 31.12.2019. godine. Plasmani bankama, koje iskazuje jedno lizing društvo, na dan 31.12.2020. godine iznose 12,1 milion KM, što čini 3,5% ukupne aktive lizing sektora u FBiH, a što je za 1,5 miliona KM ili 10,7% manje u odnosu na 31.12.2019. godine.

Neto vrijednost osnovnih sredstava finansiranih putem operativnog lizinga na dan 31.12.2020. godine iznosi 54 miliona KM i za 4,8 miliona KM ili 9,7% je povećana u odnosu na 31.12.2019. godine. Pojedinačno posmatrano, kod dva lizing društva je iskazan porast neto vrijednosti osnovnih sredstava finansiranih putem operativnog lizinga u iznosu od 6,6 miliona KM, dok je kod jednog lizing društva iskazano smanjenje u iznosu od 1,8 miliona KM.

Struktura neto bilansnih pozicija aktive sektora lizinga u FBiH iskazana je u sljedećoj tabeli:

- 000 KM -

Tabela 47: Struktura neto bilansnih pozicija aktive

R. br.	Opis	31.12.2019.	Učešće %	31.12.2020.	Učešće %	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Finansijski lizing	241.078	74,5	256.770	74,7	107
2.	Operativni lizing	49.166	15,2	53.964	15,7	110
3.	Zajam	5.331	1,6	4.982	1,4	93
4.	Ostala imovina	27.712	8,7	28.110	8,2	101
	Ukupno	323.287	100	343.826	100	106

4.2.2.2. Kapital i obaveze

Ukupni kapital lizing društava na 31.12.2020. godine iznosi 27,8 miliona KM, što čini 8,1% ukupne pasive lizing sektora u FBiH, a u poređenju sa 31.12.2019. godine, navedena pozicija smanjena je za 1,3 miliona KM ili 4,4%. Posmatrano pojedinačno, tri lizing društva su zabilježila porast ukupnog kapitala u odnosu na 31.12.2019. godine, dok je jedno lizing društvo zabilježilo pad ukupnog kapitala.

Ukupne obaveze lizing sektora na dan 31.12.2020. godine iznose 316 miliona KM, što čini 91,9% ukupne pasive lizing društava u FBiH. U poređenju sa stanjem na 31.12.2019. godine ukupne obaveze na nivou sektora su povećane za iznos od 21,8 miliona KM ili 7,4%.

Obaveze lizing društava u FBiH po uzetim kreditima na dan 31.12.2020. godine iznose 307,9 miliona KM, te predstavljaju dominantan izvor u strukturi ukupne pasive lizing sektora u FBiH obzirom da čine 89,5% ukupne pasive. U poređenju sa 31.12.2019. godine, pozicija obaveza po kreditima je veća za iznos od 21,6 miliona KM ili 7,5%. Posmatrano prema ugovorenoj ročnosti, dominantno je učešće dugoročnih kredita u obavezama po uzetim kreditima.

4.2.2.3. Aktiva i kvalitet aktive

Prema izvještajnim podacima na nivou lizing sektora u FBiH, rezerve za gubitke po finansijskom lizingu na dan 31.12.2020. godine iskazane su u iznosu od 2,1 milion KM i manje su u odnosu na 31.12.2019. godine za 0,5 miliona KM ili 20,2%, na šta utiče struktura klijenata i specifičan način obračuna rezervi za gubitke. Od ukupnog iznosa iskazanih rezervi za gubitke, 83,2% odnosi se na dva lizing društva, dok su posmatrano pojedinačno, tri lizing društva iskazala povećanje RKG u odnosu na kraj prethodne godine, a jedno lizing društvo smanjenje RKG.

U strukturi potraživanja po finansijskom lizingu na dan 31.12.2020. godine iskazano je ukupno 3,5 miliona KM dospjelih neizmirenih potraživanja, koja su veća za 0,5 miliona KM ili 16,2% u odnosu na 31.12.2019. godine, na šta je najvećim dijelom uticalo značajno povećanje ove stavke kod jednog lizing društva.

U sljedećoj tabeli daje se detaljan pregled rezervi za finansijski lizing na dan 31.12.2020. godine:

- 000 KM -

Tabela 48: Pregled rezervi za finansijski lizing

R. br.	Dani kašnjenja	Stopa rezerv. za finans. lizing (pokretne stvari)	Stopa rezerv. za finans. lizing (nepokr. stvari)	Iznos potraž. za pokretne stvari	Iznos potraž. za nepokr. stvari	Iznos osnovice za pokretne stvari	Iznos osnovice za nepokr. stvari	Rezerve			
								Za pokretne stvari	Za nepokr. stvari	Više obrač. i izdvojene rezerve	Ukupne rezerve
1	2	3	4	5	6	7	8	9=7*3	10=8*4	11	12=9+10+11
1.	0-60	0,50%	0,50%	252.879	1.937	41.863	874	209	4	955	1.168
2.	60-90	10%	10%	2.242	0	765	0	77	0	18	95
3.	90-180	50%	50%	1.208	0	336	0	168	0	67	235
4.	preko 180	100%	75%	527	0	525	0	525	0	0	525
5.	preko 360	100%	100%	103	0	103	0	103	0	0	103
Ukupno				256.959	1.937	43.592	874	1.082	4	1.040	2.126

Ukupan iznos otpisanih potraživanja po finansijskom lizingu i zajmu na dan 31.12.2020. godine iznosi 21 milion KM, te ova pozicija iskazuje smanjenje u odnosu na 31.12.2019. godine za 2,4 miliona KM ili 10,4%.

Procijenjena tržišna vrijednost izuzetih predmeta lizinga, usljed raskida lizing ugovora sa korisnikom lizinga na dan 31.12.2020. godine na nivou lizing sektora FBiH iznosi 0,9 miliona KM i smanjena je u odnosu na 31.12.2019. godine za 0,6 miliona KM ili 38,1%, dok je ukupno 29 izuzetih predmeta, uz zabilježeno smanjenje broja izuzetih predmeta za 49 jedinica ili 62,8%. Od ukupno iskazanog iznosa procijenjene tržišne vrijednosti izuzetih predmeta lizing sektora u FBiH na dan 31.12.2020. godine, na putnička vozila i vozila za obavljanje djelatnosti odnosi se 37,5%, dok se na mašine i opremu odnosi 2%. Na nekretnine (poslovne objekte), odnosi se 60,5% ukupno iskazanog iznosa procijenjene vrijednosti izuzetih predmeta, po kojima su lizing društva ušla u posjed iz razloga nepoštivanja ugovornih obaveza od strane korisnika lizinga, a cjelokupan iznos navedene pozicije odnosi se na jedno lizing društvo.

Posmatrano na nivou lizing sistema FBiH na dan 31.12.2020. godine tržišna vrijednost izuzetih predmeta lizinga iznosi 4,8 miliona KM i ista je smanjena za iznos od 2,9 miliona KM ili 37,8% u odnosu na 31.12.2019. godine. Od naprijed navedenog iznosa izuzetih predmeta lizinga, na predmete izuzete od strane banke koja obavlja poslove lizinga odnosi se iznos od 3,9 miliona KM ili 81,2% ukupne tržišne vrijednosti izuzetih predmeta iskazanih na nivou lizing sistema.

Zaključno sa 31.12.2020. godine 28,8 miliona KM ili 11,1% od iznosa ukupnog finansiranja je obuhvaćeno nekom od aktivnih mjera propisanih Odlukom o privremenim mjerama koje lizing društva i mikrokreditne organizacije primjenjuju za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem "COVID-19". Ukupan iznos finansiranja pravnih lica koji je obuhvaćen nekom od aktivnih mjera je 28,6 miliona KM ili 12,5% od iznosa finansiranja pravnih lica, dok portfolio fizičkih lica pod aktivnim mjerama iznosi 0,2 miliona KM ili 0,9% od iznosa finansiranja fizičkih lica.

4.2.2.4. Profitabilnost

Prema izvještajnim podacima četiri lizing društva, na nivou sektora lizinga u FBiH u periodu od 01.01. do 31.12.2020. godine iskazan je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 4,3 miliona KM, što predstavlja povećanje za 5,6 miliona KM, obzirom da je u periodu 01.01.-31.12.2019. godine na nivou sektora lizinga, kojeg je činilo pet lizing društava, iskazan negativan finansijski rezultat u iznosu od 1,3 miliona KM. Povećanje poslovnog rezultata lizing sektora najvećim dijelom posljedica je poboljšanja poslovnog rezultata kod jednog lizing društva u iznosu od 2,7 miliona KM, koje je s krajem 2020. godine iskazalo pozitivan finansijski rezultat i jednog lizing društva u iznosu od 2,8 miliona KM, koje je u istom periodu prethodne godine iskazalo značajan gubitak u poslovanju, a koje i pored značajnog poboljšanja poslovnog rezultata, sa krajem 2020. godine posluje s gubitkom. Ostala dva lizing društva su iskazala pozitivan finansijski rezultat, iako su zabilježila pad dobiti u odnosu na isti period prethodne godine za 1,2 miliona KM.

U Prilogu 18. dat je zbirni bilans uspjeha lizing društava u FBiH za period 01.01.-31.12.2020. godine.

Ukupni prihodi lizing sektora u FBiH ostvareni u periodu 01.01.-31.12.2020. godine iznose 35,8 miliona KM i isti su veći za 3,5 miliona KM ili 10,9% u odnosu na isti period prethodne godine.

Nivo i struktura ukupnih prihoda sa uporednim podacima za isti period prethodne poslovne godine predstavljani su u sljedećoj tabeli:

- 000 KM -

Tabela 49: Struktura ukupnih prihoda

R. br.	Struktura ukupnih prihoda	01.01.-31.12.2019.		01.01.-31.12.2020.		Indeks (5/3)
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Prihod od kamata i slični prihodi					
1.1.	Kamate na plasmane bankama	392	1,2	324	1,0	83
1.2.	Kamate po finansijskom lizingu	11.794	36,5	10.465	29,2	89
1.3.	Ostali prihodi od kamate	1.601	5,0	1.913	5,3	119
	Ukupno	13.787	42,7	12.702	35,5	92
2.	Operativni prihodi					
2.1.	Naknade za operativni najam	14.943	46,3	17.484	48,8	117
2.2.	Naknada za izvršene usluge	2	0,0	1	0,0	50
2.3.	Ostali operativni prihodi	3.539	11,0	5.617	15,7	159
	Ukupno	18.484	57,3	23.102	64,5	125
3.	Prihod po osnovu otpuštanja rez. za gubitke	0	0,0	0	0,0	-
	Ukupni prihodi (1+2+3)	32.271	100	35.804	100	111

Kamatni prihodi lizing sektora FBiH u periodu od 01.01. do 31.12.2020. godine iznose 12,7 miliona KM, koji čine 35,5% ukupnih prihoda lizing sektora, i isti su manji za 1,1 milion KM ili 7,9% u odnosu na isti period prethodne godine. Najznačajnija pozicija prihoda od kamata su prihodi po osnovu kamata iz finansijskog lizinga u ukupnom iznosu od 10,5 miliona KM i isti su za 1,3 miliona KM ili 11,3% manji u odnosu na isti period prethodne poslovne godine.

Operativni prihodi iznose 23,1 milion KM sa učešćem od 64,5% u ukupnim prihodima lizing sektora, i u poređenju sa istim periodom prethodne godine povećani su za iznos od 4,6 miliona KM ili 25%, što je najvećim dijelom rezultat povećanja naknade za operativni najam, kao dominantne stavke operativnih prihoda, za 2,5 miliona KM ili 17%, te ostalih operativnih prihoda za 2,1 milion KM ili 58,7%.

Ukupni rashodi za period 01.01.-31.12.2020. godine iznose 31,5 miliona KM, a isti su manji za 2,1 milion KM ili 6,2% u odnosu na isti period prethodne godine.

Nivo i struktura ukupnih rashoda sa uporednim podacima u odnosu na isti period prethodne poslovne godine predstavljani su u sljedećoj tabeli:

- 000 KM -

Tabela 50: Struktura ukupnih rashoda

R. br.	Struktura ukupnih rashoda	01.01.-31.12.2019.		01.01.-31.12.2020.		Indeks (5/3)
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Rashod od kamata i slični rashodi					
1.1.	Kamate na pozajmljena sredstva	4.307	12,8	4.171	13,2	97
1.2.	Naknade za obradu kredita	97	0,3	101	0,3	104
1.3.	Ostali rashod po kamati	2	0,0	2	0,0	100
	Ukupno	4.406	13,1	4.274	13,5	97
2.	Operativni rashodi					
2.1.	Troškovi plata i doprinosa	5.702	16,9	4.442	14,1	78
2.2.	Troškovi poslovnog prostora	9.741	29,0	11.558	36,6	119
2.3.	Ostali troškovi	10.535	31,3	9.038	28,7	86
	Ukupno	25.978	77,2	25.038	79,4	96
3.	Troškovi rezervi	2.142	6,4	1.582	5,0	74
4.	Porez na dobit	1.106	3,3	653	2,1	59
	Ukupni rashodi (1+2+3+4)	33.632	100	31.547	100	94

U periodu 01.01.-31.12.2020. godine, rashodi po osnovu kamata u lizing sektoru iznose 4,3 miliona KM, sa učešćem od 13,5% u ukupnim rashodima lizing sektora, te su manji u odnosu na isti period

prethodne poslovne godine za 132 hiljade KM ili 3%. Kamatni rashodi na uzete kredite, kao dominantna stavka rashoda od kamata, zabilježili su pad za 136 hiljada KM ili 3,2%.

U posmatranom periodu ukupni operativni rashodi lizing sektora iznose 25 miliona KM sa učešćem od 79,4% u ukupnim rashodima lizing sektora, i isti su manji za jedan milion KM ili 3,6% u odnosu na isti period prethodne godine, pri čemu su u njihovoj strukturi smanjeni troškovi plata i doprinosa za 22,1% i ostali troškovi za 14,2%, dok su povećanje zabilježili troškovi poslovnog prostora za 18,6%, usljed povećanja troškova amortizacije operativnog lizinga za 24,1%. Ukupni troškovi rezervi za gubitke iznose 1,6 miliona KM koji čine 5% ukupnih rashoda lizing sektora, a isti su zabilježili smanjenje za iznos od 0,6 miliona KM, odnosno za 26,1%. Preostali iznos troškova odnosi se na porez na dobit u ukupnom iznosu od 0,6 miliona KM, što čini 2,1% ukupnih troškova lizing sektora.

4.2.2.5. Struktura plasmana prema predmetu i vrsti lizinga

Vrijednost novozaključenih ugovora finansijskog i operativnog lizinga ostvarenih na nivou lizing sistema u periodu od 01.01. do 31.12.2020. godine iznosi 164,8 miliona KM i manja je za 32,3 miliona KM ili 16,4% u odnosu na isti period prethodne poslovne godine, od čega se na lizing sektor, kojeg čini četiri lizing društva, odnosi 152,2 miliona KM, odnosno 92,4% od ukupne vrijednosti novozaključenih ugovora na nivou lizing sistema.

Broj novozaključenih ugovora na nivou lizing sistema, u istom periodu iznosi 3.579, što je za 1.595 ugovora ili 30,8% manje u odnosu na isti period prethodne godine. Od toga se na lizing sektor odnosi 3.449 ugovora ili 96,4% od ukupnog broja zaključenih ugovora na nivou lizing sistema. Prosječna vrijednost ugovora na nivou lizing sistema zaključenih u periodu od 01.01. do 31.12.2020. godine iznosi 46 hiljada KM i ista je veća za 20,9% u odnosu na isti period prethodne godine, kada je iznosila 38,1 hiljadu KM, dok prosječna vrijednost ugovora na nivou lizing sektora iznosi 44,1 hiljadu KM što je za 21,7% više u odnosu na isti period 2019. godine kada je iznosila 36,3 hiljade KM.

Od ukupno ostvarene vrijednosti novozaključenih ugovora u periodu od 01.01. do 31.12.2020. godine, na ugovore finansijskog lizinga odnosi se 132,5 miliona KM ili 80,4%, dok se na ugovore operativnog lizinga odnosi 32,3 miliona KM ili 19,6%.

U sljedećoj tabeli prikazan je uporedni pregled broja zaključenih ugovora u periodu 01.01.-31.12.2020. godine i u istom periodu prethodne poslovne godine, kao i uporedni pregled ostvarenog obima novozaključenih ugovora u istim periodima.

- 000 KM -

<i>Tabela 51: Struktura broja zaključenih ugovora i iznosa finansiranja lizing sistema</i>													
R. br.	O p i s	01.01.-31.12.2019.						01.01.-31.12.2020.					
		Finansijski lizing		Operativni lizing		Ukupno		Finansijski lizing		Operativni lizing		Ukupno	
		Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos
1	2	3	4	5	6	7=3+5	8=4+6	9	10	11	12	13=9+11	14=10+12
1.	Vozila	4.028	133.277	815	31.939	4.843	165.216	2.585	110.465	834	32.153	3.419	142.618
2.	Oprema	330	31.152	0	0	330	31.152	157	22.010	3	148	160	22.158
3.	Nekretnine	1	664	0	0	1	664	0	0	0	0	0	0
4.	Ostalo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ukupno	4.359	165.093	815	31.939	5.174	197.032	2.742	132.475	837	32.301	3.579	164.776

Ukupan iznos novih finansiranja u 2020. godini ostvarila su tri lizing društva i jedna banka, koja se bavi poslovima finansijskog lizinga kao pravni sljednik lizing društva koje se pripojilo istoj.

U strukturi novih plasmana, prema vrsti korisnika lizinga, dominiraju plasmani prema pravnim licima, koji čine 89,8% ukupnog iznosa finansiranja u 2020. godini. Jedan od bitnih razloga je činjenica da je finansiranje putem lizinga za fizička lica nepovoljnije u odnosu na kreditne plasmane zbog obaveze plaćanja PDV-a na kamatu, što predstavlja dodatni trošak klijentima koji nisu PDV obveznici.

Ponderisane NKS i EKS

Ukupna prosječna ponderisana NKS za ugovore finansijskog lizinga zaključene u periodu 01.01.-31.12.2020. godine iznosi 3,74% za kratkoročne ugovore i 3,96% za dugoročne ugovore, dok EKS za kratkoročne ugovore iznosi 6,94%, a za dugoročne 7,06% u istom periodu. Ukupna prosječna ponderisana NKS iznosi 3,96%, a EKS 7,06%. U poređenju sa istim periodom 2019. godine, kada je iskazana ukupna prosječna ponderisana NKS od 5,52% i EKS od 8,88%, evidentan je pad NKS za 1,56 procentnih poena i EKS za 1,82 procentna poena.

U Prilogu 19. dat je pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS po ugovorima o finansijskom lizingu zaključenim u periodu 01.01.-31.12.2020. godine, prema ročnosti, predmetu i korisniku lizinga.

Razlike u visini prosječnih ponderisanih EKS prema korisnicima lizinga su uzrokovane činjenicom da izračun EKS na ugovore zaključene sa fizičkim licima nije identičan izračunu iste u ugovorima zaključenim sa pravnim licima, obzirom da se u iste ne uključuje premija kasko osiguranja, a što je za ugovore sa fizičkim licima zakonska obaveza.

U Prilogu 19a. dat je uporedni pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za ugovore o finansijskom lizingu, koji su zaključeni u posljednjih pet godina, prema ročnosti i korisniku lizinga. Razlike između iskazanih NKS i EKS je posljedica PDV-a na kamatu, koji je obavezan dio ugovora o finansijskom lizingu i koji se plaća unaprijed od strane korisnika lizinga, kao i kreiranje ugovora finansijskog lizinga sa otkupnom vrijednošću, te dodatni troškovi lizing aranžmana koji se uključuju u izračun EKS.

4.2.3. PREPORUKE ZA LIZING SEKTOR

FBA će u okviru propisanih nadležnosti za nadzor poslovanja lizing društava u FBiH nastaviti sa planiranim aktivnostima koje će u narednom periodu biti usmjerene na:

- nastavak kontinuiranog nadzora poslovanja lizing sektora, odnosno sistema u FBiH, putem izvještaja i kontrola na licu mjesta;
- očuvanje kapitalne adekvatnosti lizing sektora u FBiH i jačanje internih procesa definisanja parametara zaštite kapitala u subjektima lizing sektora u FBiH;
- praćenje i ocjenu efikasnosti uspostavljenih sistema upravljanja rizicima u lizing sektoru, odnosno sistemu u FBiH i kvaliteta sveukupnog upravljanja;
- daljnju saradnju sa UDLBiH, u smislu pružanja stručne pomoći u primjeni zakonske i podzakonske regulative za lizing društva, kao i saradnje sa drugim nadzornim i kontrolnim institucijama, te sa CBBiH u pogledu strukture i kvaliteta podataka koji se odnose na izloženosti po osnovu finansijskog lizinga u CRK-u;
- podršku unapređenju poslovnog ambijenta za poslovanje lizing sektora u FBiH i dr.

U okviru nadležnosti za nadzor poslovanja lizing društava, FBA očekuje od subjekata lizing sistema u FBiH da unaprijede aktivnosti i mjere sa primarnim ciljem zakonitog, stabilnog, efikasnog i transparentnog pružanja usluga finansiranja putem lizinga, a koje su usmjerene na:

- unapređenje sigurnog, stabilnog i održivog lizing poslovanja;

- kapitalno jačanje i definisanje parametara zaštite kapitala i kapitalne adekvatnosti, jačanje sistema internih kontrola i funkcije interne revizije;
- unapređenje sistema upravljanja rizicima koji proizilaze iz lizing poslovanja i okruženja, pravovremeno identifikovanje rizika i poduzimanje mjera na kontroli i ublažavanju tih rizika;
- osiguranje pouzdanosti i integriteta podataka i informacija koji se dostavljaju FBA, CBBiH i drugim nadzornim institucijama i organima, osiguranja tačnosti, valjanosti i sveobuhvatnosti računovodstvenih i drugih evidencija, usklađenosti sa poslovnim politikama, planovima programima rada, zakonskim i drugim propisima i aktima, kao i zaštita imovine društva i preventivno djelovanje i sprječavanje prevara i pogrešaka;
- dosljednu provedbu propisa kojima se definiše zaštita korisnika finansijskih usluga i dr.

4.3. FAKTORING POSLOVI

4.3.1. Učesnici na tržištu faktoringa u FBiH

U skladu sa odredbama ZoF-a, poslove faktoringa u FBiH može obavljati privredno društvo organizovano kao dioničko društvo ili društvo sa ograničenom odgovornošću sa sjedištem u FBiH, koje mora imati odobrenje FBA i banka čije je poslovanje uređeno po propisima koji regulišu poslovanje banaka u FBiH, na koje se primjenjuju relevantna poglavlja ZoF-a.

Poslove faktoringa sa 31.12.2020. godine obavljale su četiri komercijalne banke, od kojih su tri članice međunarodnih bankarskih grupa sa sjedištem u zemljama članicama EU i jedna u pretežno domaćem vlasništvu.

4.3.2. Obim, struktura i trend faktoring poslovanja u FBiH

Subjekti koji pružaju usluge faktoringa u FBiH su u 2020. godine zaključili 404 ugovora o faktoringu, a svi ugovori se odnose na domaći faktoring. Upoređujući izvještajne podatke sa istim periodom prethodne godine, vidljivo je da je broj zaključenih ugovora o faktoringu povećan za 53 ugovora ili 15,1%.

U periodu od 01.01. do 31.12.2020. godine zaključena su 399 ugovora o faktoringu ili 98,8% sa pravom regresa i pet ugovora o faktoringu ili 1,2% bez prava regresa. Pružaoci usluga faktoringa u posmatranom periodu nisu obavljali poslove otkupa novčanih tražbina u inostranom faktoringu, niti poslove srodne faktoringu.

Ukupan otkupljeni nominalni iznos novčanih tražbina i nominalni iznos isplaćenih kupčevih obaveza prema dobavljačima na nivou faktoring sistema FBiH u 2020. godini je 124,4 miliona KM, što je u odnosu na isti period prethodne godine smanjenje za iznos od 53,7 miliona KM ili 30,1%.

Vrijednosti otkupljenih novčanih potraživanja i isplaćenih kupčevih obaveza prema dobavljačima u FBiH prema vrsti faktoringa i domicilnosti, sa uporednim podacima i trendom u naznačenim periodima, prikazane su u sljedećoj tabeli:

Tabela 52: Nominalni iznos otkupljenih novčanih potraživanja i isplaćenih kupčevih obaveza prema dobavljačima u FBiH, prema vrsti faktoringa i domicilnosti

Vrsta faktoringa/ domicilnost	Volumen otkupljenih novčanih potraživanja i isplaćenih kupčevih obaveza prema dobavljačima												Indeks (12/10)
	Društva za faktoring				Banke				Ukupno				
	01.01. - 31.12.2019.		01.01. - 31.12.2020.		01.01. - 31.12.2019.		01.01. - 31.12.2020.		01.01. - 31.12.2019.		01.01. - 31.12.2020.		
	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Faktoring s pravom regresa	0	0	0	0	81.503	45,9	47.041	37,8	81.503	45,7	47.041	37,8	58
Faktoring bez prava regresa	659	100	0	0	93.688	52,8	77.383	62,2	94.347	53,0	77.383	62,2	82
Obrnuti (dobavljački) faktoring	0	0	0	0	2.277	1,3	0	0	2.277	1,3	0	0	0
Ukupno	659	100	0	0	177.468	100	124.424	100	178.127	100	124.424	100	70
Domaći faktoring	659	100	0	0	177.468	100	124.424	100	178.127	100	124.424	100	70
Inozemni faktoring	0	0	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0	0	0	0
Ukupno	659	100	0	0	177.468	100	124.424	100	178.127	100	124.424	100	70

Promjena u strukturi otkupljenih novčanih tražbina prema vrstama faktoringa u posmatranom periodu se odnosila na učešća faktoringa bez prava regresa i faktoringa s pravom regresa, dok se obrnuti (dobavljački) faktoring nije ni obavljao. Struktura prema domicilnosti ostala je nepromijenjena.

Posmatrajući ugovore o faktoringu, prema ugovorenom dospeljeću, najveće učešće u ukupnom volumenu u 2020. godini od 74,8% imaju otkupljena novčana potraživanja ugovorene ročnosti od 60 dana, slijedi učešće od 15,7% ugovorene ročnosti od 91 do 180 dana i preostalih 9,4% ugovorene ročnosti od 61 do 90 dana. U istom periodu prethodne godine najveće učešće su imala potraživanja ročnosti od 91 do 180 dana (60,1%).

Prema sektorskoj strukturi kupca, najveće učešće imaju javna preduzeća, obzirom na vrijednost otkupljenih tražbina koji u 2020. godini iznosi 73,2 miliona KM, što čini 58,9% ukupne vrijednosti faktoring poslova u FBiH. Slijedi učešće privatnih preduzeća i društava sa 48,7 miliona KM ili 39,1% i vladinih institucija sa 2,5 miliona KM ili 2% ukupne vrijednosti faktoring poslova u FBiH.

Ukupno isplaćeni predujmovi dobavljačima, promatrajući faktoring prema vrsti regresa, u segmentu privatna preduzeća i društva (prodavatelji tražbine) iznose 119,8 miliona KM ili 98,2% od ukupno iznosa isplaćenih predujmova, od čega se iznos od 76,6 miliona KM ili 63,9% odnosi na faktoring bez prava regresa, a iznos od 43,3 miliona KM ili 36,1% na faktoring s pravom regresa. U segmentu javnih preduzeća isplaćeni predujmovi dobavljačima iznose 1,3 miliona KM ili 1,1% od ukupno isplaćenih predujmova i ukupan iznos se odnosi na faktoring sa pravom regresa. Preostali iznos od 821 hiljadu KM ili 0,7% se odnosi na neprofitne organizacije i ostalo.

Po osnovu ugovora o faktoringu na dan 31.12.2020. godine, banke su potraživale ukupno 20,2 miliona KM, u cijelosti u domaćem faktoringu, od čega se iznos od 6,2 miliona KM ili 31% odnosi na faktoring sa pravom regresa, a 14 miliona KM ili 69% na faktoring bez prava regresa, dok kod obrnutog (dobavljačkog) faktoringa nije bilo potraživanja. Struktura navedenog iznosa otkupljenih tražbina prema ugovorenim dospeljećima je sljedeća: s ugovorenim dospeljećem do 60 dana - 49,6%, od 61 do 90 dana - 13,3%, od 91 do 180 dana - 37,1%.

Ukupni prihodi pružaoca usluga faktoringa u FBiH za 2020. godinu iznose 1,2 miliona KM (prihodi od kamata, naknada za faktoring i administrativnih naknada), što je za 43,3% manje u odnosu na isti period prethodne godine. U strukturi iskazanih ukupnih prihoda, 38,7% se odnosi na faktoring s pravom regresa, a 61,3% na faktoring bez prava regresa.

4.3.3. PREPORUKE ZA FAKTORING POSLOVANJE

Factoring poslovanje se u 2020. godini odvijalo isključivo kroz obavljanje funkcije finansiranja. Nije zabilježeno obavljanje obrnutog (dobavljačkog) faktoringa, inozemnog faktoringa, niti je zabilježeno obavljanje usluge osiguranja naplate i upravljanja tražbinama, kao i obavljanje poslova srodnih faktoringu, što potvrđuje da je ova djelatnost i dalje u počecima razvoja na tržištu FBiH unutar zakonodavnih i institucionalnih okvira definiranih ZoF-om i podzakonskim aktima FBA kojima se detaljnije uređuje factoring poslovanje.

S obzirom na to da je potreba za kratkoročnim finansiranjem i upravljanjem novčanim tražbinama, kao i osiguranjem naplate potraživanja sve značajnije izražena u realnom sektoru, u narednom se periodu može očekivati da će, kao jedan od pouzdanih alata za rješavanje problema likvidnosti u FBiH, svakako biti i korištenje faktoringa kao efikasnog instrumenta za ubrzanje novčanih tokova u znatno većem volumenu nego do sada.

Kako bi se efikasnije otklanjali problemi likvidnosti, a time i obim kratkoročnog finansiranja tekućeg poslovanja malih i srednjih preduzeća podigao na viši nivo, u narednom periodu će biti neophodno značajnije afirmiranje faktoringa, kao instrumenta ne samo finansiranja, nego i upravljanja novčanim tokovima, kako od strane pružaoca usluga, tako i od ostalih učesnika na finansijskom tržištu FBiH.

FBA će u okviru propisanih nadležnosti za nadzor poslovanja društava za factoring u FBiH i banaka koje se bave poslovima faktoringa, nastaviti s planiranim aktivnosti koje će u narednom periodu biti usmjerene na sljedeće aspekte:

- nastavak kontinuiranog nadzora factoring poslovanja u FBiH putem izvještaja i kontrolom na licu mjesta u cilju očuvanja finansijske stabilnosti u FBiH;
- pružanje stručne pomoći u primjeni zakonske i podzakonske regulative za subjekte koji se bave poslovima faktoringa, kao i saradnje s drugim nadzornim i kontrolnim institucijama, te s CBBiH u pogledu strukture i kvalitete podataka koji se odnose na izloženosti po osnovu faktoringa u CRK-u;
- podršku unapređenju poslovnog ambijenta za factoring poslovanje u FBiH, izgradnji povjerenja pružaoca usluga faktoringa i dr.

U okviru nadležnosti za nadzor poslovanja društava za factoring, FBA očekuje od subjekata factoring sistema da unaprijede aktivnosti i mjere s primarnim ciljem zakonitog, stabilnog, efikasnog i transparentnog pružanja factoring usluga, a koje su usmjerena na:

- usklađenost poslovanja s propisanim regulatornim zahtjevima;
- unapređenje sigurnog, stabilnog i održivog factoring poslovanja;
- unapređenje sistema upravljanja rizicima, jačanje sistema internih kontrola i funkcije interne revizije;
- osiguranje pouzdanosti i integriteta podataka i informacija koji se dostavljaju FBA, CBBiH i drugim nadzornim institucijama i tijelima;
- osiguranje tačnosti, valjanosti i sveobuhvatnosti računovodstvenih i neračunovodstvenih evidencija, preventivno djelovanje i sprječavanje prevara i pogrešaka;
- transparentno, razumljivo i potpuno informisanje klijenata o uslugama faktoringa koje pružaju i dr.

5. POSLOVANJE BANAKA U OBAVLJANJU PLATNOG PROMETA I SPNIFTA

5.1. POSLOVANJE BANAKA U OBAVLJANJU PLATNOG PROMETA

Ukupna vrijednost platnog prometa u bankama sa sjedištem u FBiH u 2020. godini, po osnovu transakcija UPP i DPP, iznosila je 194,8 milijardi KM (transakcije izvršene u svim valutama, protuvrijednost u KM). Obim UPP i DPP daje se u sljedećoj tabeli:

Tabela 53: Obim UPP-a i DPP-a

R. br.	Izvršene platne transakcije	Broj transakcija		Ukupna vrijednost transakcija (000 KM)	
		Broj	Učešće %	Iznos	Učešće %
1	2	3	4	5	6
1.	DPP	2.726.343	3,4	27.157.755	13,9
2.	UPP	76.393.983	96,6	167.671.742	86,1
Ukupno		79.120.326	100	194.829.497	100

Na osnovu izvještaja banaka o izvršenim transakcijama DPP (naplata/prilivi i plaćanje/odlivi iz i prema inostranstvu) za period 01.01. - 31.12.2020. godine, utvrđeno je da je u bankama u FBiH registrovan sljedeći obim DPP, razvrstano po valutama (EUR, USD, ostale valute):

Tabela 54: Obim DPP-a

R. br.	Priliv		Odliv		Valuta
	Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)	
1	2	3	4	5	6
1.	1.662.234	11.031.753	677.928	11.253.498	EUR
2.	60.343	824.975	33.933	993.327	USD
3.	190.369	880.842	101.536	2.173.360	Ostale valute
Ukupno	1.912.946	12.737.570	813.397	14.420.185	

Iz strukture transakcija DPP-a vidljivo je da učešće transakcija priliva iz inostranstva u ukupnom broju transakcija DPP iznosi 70,2%, dok se na transakcije odliva prema inostranstvu odnosi 29,8%. Ako posmatramo vrijednost transakcija DPP-a, učešće transakcija priliva iz inostranstva iznosi 46,9%, dok se na odlive prema inostranstvu odnosi 53,1%. Od ukupne vrijednosti izvršenih platnih transakcija DPP-a, 82,1% transakcija izvršeno je u EUR valuti.

Na osnovu izvještaja, koje banke sa sjedištem u FBiH dostavljaju FBA, o izvršenim platnim transakcijama obavljenim u UPP za period 01.01. - 31.12.2020. godine, utvrđeno je da je u bankama u FBiH registrovan sljedeći obim UPP razvrstano po vrsti transakcije:

Tabela 55: Obim UPP-a

R. br.	Vrsta transakcije	Broj transakcija		Vrijednost transakcija (000 KM)	
		Broj	Učešće %	Iznos	Učešće %
1	2	3	4	5	6
1.	Gotovinske	9.136.162	12,0	13.128.250	7,8
2.	Bezgotovinske ²⁸	67.257.821	88,0	154.543.492	92,2
Ukupno		76.393.983	100	167.671.742	100

Na osnovu podataka na dan 31.12.2020. godine, u Registru mjenjačkih poslova banaka evidentirano je 74 ovlaštena mjenjača koji djelatnost obavljaju na 467 mjenjačka mjesta, a koji imaju zaključen ugovor o obavljanju mjenjačkih poslova sa bankama čije je sjedište u FBiH.

²⁸ Obuhvataju bezgotovinske unutar bankarske platne transakcije/interne naloge, međubankarske transakcije žiro kliringa i RTGS

U sljedećoj tabeli daje se podatak o obimu izvršenih mjenjačkih poslova banaka sa sjedištem u FBiH za period 01.01. - 31.12.2020. godine, po valutama (EUR, USD, ostale valute):

Tabela 56: Izvršeni mjenjački poslovi banaka

R. br.	Otkup		Prodaja		Valuta
	Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)	
1	2	3	4	5	6
1.	931.967	691.511	93.304	137.489	EUR
2.	54.009	40.639	6.178	4.141	USD
3.	167.916	107.618	22.257	10.910	Ostale valute
Ukupno	1.153.892	839.768	121.739	152.540	

Od ukupnog broja izvršenih mjenjačkih poslova banaka, na otkup se odnosi 90,5% transakcija, dok se na prodaju odnosi 9,5%, a od ukupne vrijednosti mjenjačkih poslova na otkup se odnosi 84,6%, a na prodaju 15,4%. Od ukupne vrijednosti izvršenih transakcija mjenjačnice u bankama sa sjedištem u FBiH, 83,5% transakcija otkupa i prodaje izvršeno je u EUR valuti.

U sljedećoj tabeli daje se podatak o obimu izvršenih mjenjačkih poslova ovlaštenih mjenjača, u periodu 01.01. - 31.12.2020. godine po valutama (EUR, USD, ostale valute):

Tabela 57: Izvršeni mjenjački poslovi ovlaštenih mjenjača

R. br.	Otkup		Prodaja		Valuta
	Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)	
1	2	3	4	5	6
1.	1.204.959	668.577	56.578	21.287	EUR
2.	28.213	9.839	512	264	USD
3.	152.951	38.792	13.050	3.017	Ostale valute
Ukupno	1.386.123	717.208	70.140	24.568	

5.2. SPNiFTA

U 2020. godini banke su, po Izvještajima o gotovinskim transakcijama od 30 hiljada KM ili više, povezanim i sumnjivim transakcijama (Obrazac SPNiFTA, tabele A do F), koje dostavljaju FBA, izvijestile FOO o ukupno 265.055 transakcija, što je za 12,4% manje u odnosu na isti period prethodne godine. Ukupna vrijednost navedenih transakcija iznosi 13 milijardi KM, što je za 12,4% manje u odnosu na isti period prethodne godine.

U istom izvještajnom periodu banke su izvijestile FOO o ukupno 246 sumnjivih transakcija, što je za 28,8% više u odnosu na isti period prethodne godine. Ukupna vrijednost navedenih transakcija iznosi 43,8 miliona KM, što je za 31,6% manje u odnosu na isti period prethodne godine. U narednim tabelama prikazan je broj i vrijednost ukupno izviještenih transakcija i izviještenih sumnjivih transakcija.

Tabela 58: Izvještene transakcije po broju i vrijednosti - banke

R. br.	Opis	01.01. - 31.12.2019.		01.01. - 31.12.2020.		Indeks	
		Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)		
1	2	3	4	5	6	7 (5/3)	8 (6/4)
1.	Transakcije prijavljene prije izvršenja	13	4.155	125	7.967	962	192
2.	Transakcije prijavljene u roku od 3 dana	302.289	14.830.253	264.689	13.012.873	88	88
3.	Transakcije prijavljene poslije roka od 3 dana	105	13.444	241	15.389	230	114
	Ukupno	302.407	14.874.852	265.055	13.036.229	88	88

Tabela 59: Izvještene sumnjive transakcije po broju i vrijednosti - banke

R. br.	Opis	01.01. -31.12.2019.		01.01. - 31.12.2020.		Indeks	
		Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)		
1	2	3	4	5	6	7 (5/3)	8 (6/4)
1.	Transakcije prijavljene prije izvršenja	13	4.155	4	2.987	31	72
2.	Transakcije prijavljene u roku od 3 dana	99	50.180	80	29.108	81	58
3.	Transakcije prijavljene poslije roka od 3 dana	79	9.646	162	11.679	205	121
Ukupno		191	63.981	246	43.774	129	68

U periodu od 01.01.-31.12.2020. godine MKO su, po Izvještajima o gotovinskim transakcijama od 30 hiljada KM ili više, povezanim i sumnjivim transakcijama (Obrazac SPNiFTA, tabele A i B), koje dostavljaju FBA, izvijestile FOO o 386 transakcija, što je za 59,5% manje u odnosu na isti period prethodne godine. Ukupna vrijednost navedenih transakcija iznosi 1,5 miliona KM, što je za 30,6% više u odnosu na isti period prethodne godine.

U sljedećoj tabeli prikazan je broj i vrijednost izviještenih sumnjivih transakcija po broju i vrijednosti:

Tabela 60: Izvještene sumnjive transakcije po broju i vrijednosti – MKO

R. br.	Opis	01.01. - 31.12.2019.		01.01. - 31.12.2020.		Indeks	
		Broj	Vrijednost (000 KM)	Broj	Vrijednost (000 KM)		
1	2	3	4	5	6	7 (5/3)	8 (6/4)
1.	Transakcije za koje je FOO tražio podatke	1	29	0	0	0	0
2.	Transakcije za koje FOO nije tražio podatke	953	1.105	386	1.481	40	134
Ukupno		954	1.134	386	1.481	40	131

U periodu od 01.01.-31.12.2020. godine lizing društva su, po Izvještajima o gotovinskim transakcijama od 30 hiljada KM ili više, povezanim i sumnjivim transakcijama (Obrazac SPNiFTA, tabele A i B), koje dostavljaju FBA, izvijestile FOO o četiri sumnjive transakcije u vrijednosti od 133 hiljade KM. FOO nije tražio dodatne podatke u vezi sa prijavljenim transakcijama.

ZAKLJUČAK

Sa ciljem očuvanja i jačanja stabilnosti bankarskog sistema i zaštite deponenata, te zakonitog, sigurnog i kvalitetnog poslovanja svih SBS u FBiH za čiji nadzor je nadležna FBA, kontinuirano se nadzire poslovanje SBS, izvršavajući planirane aktivnosti i poduzimajući mjere u skladu sa zakonskim ovlaštenjima. Navedeno podrazumijeva donošenje općih i pojedinačnih akata kojima se uređuje rad SBS, u skladu sa zakonskim propisima, bazelskim principima i standardima za efikasnu superviziju banaka i primjenjivim uredbama i direktivama EU zasnovanim na navedenim principima i standardima.

U 2020. godini zabilježeni su efekti prve primjene Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, koji su usmjereni na jačanje kvaliteta upravljanja rizicima i standardizaciju upravljanja kreditnim rizikom u skladu sa MSFI 9. Takođe, evidentni su i efekti uticaja pandemije na poslovanje banaka.

Na osnovu iskazanih osnovnih pokazatelja poslovanja bankarskog sektora FBiH sa 31.12.2020. godine, može se zaključiti da je isti stabilan, što je osigurano visokim nivoom likvidnosti i kapitala, te visokom pokrivenošću nekvalitetnih kredita rezervama za očekivane kreditne gubitke. Iako pod uticajem negativnih ekonomskih efekata pandemije, u odnosu na kraj 2019. godine nastavljen je rast ključnih agregata, te je zabilježen pozitivan finansijski rezultat na nivou bankarskog sektora FBiH, koji je ipak značajno niži od iskazanog u istom periodu prethodne godine. Struktura kvalitete kreditnog portfolija se nije značajno mijenjala, a zabilježeni efekti rezultat su primjene nove regulative i donesenih privremenih mjera za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica pandemije. Iako se ne bilježi rast udjela nekvalitetne aktive, FBA napominje postojanje značajnih rizika koji se odnose na dijelove portfolija koji će imati manje šanse za uspješan oporavak u 2021. godini. Od ključnog je značaja kvalitet sveukupnog sistema upravljanja u bankama, adekvatno i efikasno funkcionisanje sistema upravljanja rizicima i adekvatno kapitalno pokriće rizika u poslovanju kroz ispunjenje propisanih zahtjeva za izračun regulatornog kapitala. Daljnje mjere koje će poduzimati regulator, biti će usmjerene na efikasno upravljanje kapitalom, likvidnošću i podršku upravljanja rizicima.

Poslovanje mikrokreditnog sektora u FBiH, u odnosu na kraj prethodne godine, karakteriše rast ukupne aktive, bruto mikrokreditnog portfolija, obaveza po uzetim kreditima, te ukupnog kapitala. U poređenju s istim periodom prethodne godine, plasmani mikrokredita u periodu 01.01.-31.12.2020. godine zabilježili su pad. Nastavljeno je poslovanje sa pozitivnim finansijskim rezultatom, koji je niži od iskazanog u istom periodu prethodne godine.

Na nivou lizing sistema u FBiH sa 31.12.2020. godine iskazano je povećanje aktive, neto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga, obaveza po uzetim kreditima, dok je kapital lizing društava u odnosu na 31.12.2019. godine zabilježio pad. Broj i vrijednost novozaključenih lizing ugovora zabilježili su pad u odnosu na isti period prethodne godine. U posmatranom periodu na nivou lizing sektora u FBiH iskazana je dobit u poslovanju koja je povećana u odnosu na isti period prethodne godine.

Factoring poslovanje, kao mogući instrument kratkoročnog finansiranja i upravljanja novčanim tokovima, u 2020. godini se odvijalo isključivo kroz obavljanje funkcije finansiranja, dok nije zabilježeno obavljanje usluge osiguranja naplate i upravljanja potraživanjima ili poslova srodnih faktoringu. Ova oblast je i dalje u počecima razvoja na tržištu FBiH, te bi se za njen brži razvoj trebala izvršiti reforma zakonskog okvira, koji je u određenim elementima ograničavajući faktor.

Daljnje mjere koje će poduzimati FBA, biti će usmjerene na efikasno upravljanje rizicima, sa posebnom pažnjom na migraciju portfolija pod posebnim mjerama u više nivoe kreditnog rizika. Prethodnu godinu karakteriše dinamično prilagođavanje novim okolnostima poslovanja i važnosti razumijevanja podrške privredi, kao i uspostavljanju adekvatnih i dinamičnih modela finansiranja. Nakon godine u kojoj su zabilježeni ekstremni scenariji rizika i poremećaji, slijedi godina opreza, preispitivanja i umjerenog oporavka.

PRAVNI OKVIR

Prilog 1- Pravni okvir za rad FBA i SBS u FBiH

I PROPISI VEZANI ZA USTROJ FBA

1. Zakon o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (“Službene novine FBiH”, broj 75/17),
2. Statut Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (“Službene novine FBiH”, broj 3/18),
3. Pravilnik o radu Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (broj: U.O.-36-8/19 od 16.09.2019. g. i broj: U.O.-38-8/19 od 27.12.2019. g.),
4. Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Agencije za bankarstvo Federacije BiH (broj: U.O.-38-8-1/19 od 16.09.2019. g.), kao sastavni dio Pravilnika o radu,
5. Pravilnik o sistematizaciji poslova Agencije za bankarstvo Federacije BiH (broj: 01-4314/19 od 15.11.2019. g. i broj: 01-2541/20 od 22.06.2020. g.).

II PROPISI VEZANI ZA NADLEŽNOST POSLOVANJA FBA

Zakoni

1. Zakon o bankama (“Službene novine FBiH”, broj 27/17),
2. Zakon o mikrokreditnim organizacijama (“Službene novine FBiH”, broj 59/06),
3. Zakon o udruženjima i fondacijama („Službene novine FBiH“, broj 45/02),
4. Zakon o lizingu („Službene novine FBiH“, broj 85/08, 39/09, 65/13 i 104/16),
5. Zakon o Razvojnoj banci Federacije BiH (“Službene novine FBiH”, broj 37/08),
6. Zakon o deviznom poslovanju (“Službene novine FBiH”, broj 47/10),
7. Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti (“Službeni glasnik BiH“, broj 47/14 i 46/16),
8. Zakon o zaštiti žiranata/jamaca u FBiH („Službene novine FBiH“, broj 100/13),
9. Zakon o zaštiti korisnika finansijskih usluga (“Službene novine FBiH”, broj 31/14),
10. Zakon o unutrašnjem platnom prometu („Službene novine FBiH“, broj 48/15 i 79/15-ispr.),
11. Zakon o faktoringu Federacije BiH („Službene novine FBiH“, broj 14/16 i 74/20),
12. Zakon o osiguranju depozita u bankama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 32/20).

Odluke, uputstva i smjernice FBA vezano za rad i nadzor poslovanja banaka

1. Odluka o izračunavanju kapitala banke („Službene novine FBiH“, broj 81/17, 50/19, 37/20 i 81/20),
2. Odluka o velikim izloženostima banke („Službene novine FBiH“, broj 81/17),
3. Odluka o upravljanju rizicima u banci („Službene novine FBiH“, broj 81/17),
4. Odluka o upravljanju rizikom likvidnosti banke („Službene novine FBiH“, broj 81/17 i 37/20),
5. Odluka o objavljivanju podataka i informacija banke („Službene novine FBiH“, broj 81/17),
6. Odluka o kontrolnim funkcijama banke („Službene novine FBiH“, broj 81/17),
7. Odluka o eksternoj reviziji i sadržaju revizije u banci („Službene novine FBiH“, broj 81/17),
8. Odluka o uslovima za izdavanje prokure u banci („Službene novine FBiH“, broj 81/17),
9. Odluka o kupoprodaji plasmana banke („Službene novine FBiH“, broj 81/17 i 86/20),
10. Odluka o planovima oporavka banke i bankarske grupe („Službene novine FBiH“, broj 81/17),

11. Odluka o zahtjevima za konsolidovanu bankarsku grupu („Službene novine FBiH“, broj 81/17),
12. Odluka o upravljanju eksternalizacijom u banci („Službene novine FBiH“, broj 81/17),
13. Odluka o izuzecima od čuvanja bankarske tajne („Službene novine FBiH“, broj 81/17),
14. Odluka o evidenciji banke i organizacionog dijela banke sa sjedištem u Republici Srpskoj ili Brčko Distriktu i predstavništva banke otvorene u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj 81/17),
15. Odluka o obavezi banke o obavještanju Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj 81/17),
16. Odluka o poslovanju banke sa licima u posebnom odnosu sa bankom („Službene novine FBiH“, broj 81/17),
17. Odluka o jedinstvenom načinu obračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope na kredite i depozite („Službene novine FBiH“, broj 81/17),
18. Odluka o uslovima kada se banka smatra nesolventnom („Službene novine FBiH“, broj 81/17),
19. Odluka o savjesnom postupanju članova organa banke („Službene novine FBiH“, broj 81/17),
20. Odluka o politici i praksi naknada zaposlenicima u banci („Službene novine FBiH“, broj 81/17),
21. Odluka o uslovima i načinu postupanja banke, mikrokreditne organizacije i lizing društva po prigovoru klijenta („Službene novine FBiH“, broj 81/17),
22. Odluka o upravljanju informacionim sistemom u banci („Službene novine FBiH“, broj 81/17),
23. Odluka o izjavi o imovinskom stanju („Službene novine FBiH“, broj 81/17),
24. Odluka o upravljanju deviznim rizikom u banci („Službene novine FBiH“, broj 81/17 i 37/20),
25. Odluka o sistemu internih kontrola u banci („Službene novine FBiH“, broj 81/17),
26. Odluka o uključivanju posebnih uslova za ugovaranje dugoročnih nenamjenskih i zamjenskih kredita fizičkim licima u sistem upravljanja rizicima u banci („Službene novine FBiH“, broj 81/17),
27. Odluka o uslovima i postupku za izdavanje, odbijanje izdavanja i ukidanja dozvole za rad („Službene novine FBiH“, broj 90/17),
28. Odluka o uslovima i postupku za izdavanje i odbijanje izdavanja saglasnosti za izbor odnosno imenovanje članova nadzornog odbora i uprave banke i ukidanje izdatih saglasnosti („Službene novine FBiH“, broj 90/17),
29. Odluka o uslovima i postupku za izdavanje, odbijanje izdavanja i ukidanja drugih saglasnosti za obavljanje bankarskih aktivnosti („Službene novine FBiH“, broj 90/17),
30. Odluka o procjeni ispunjenja uslova za članove nadzornog odbora i uprave banke („Službene novine FBiH“, broj 90/17),
31. Odluka o superviziji banaka i postupcima Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj 90/17),
32. Odluka o postupku za utvrđivanje potraživanja i raspodjele aktive i pasive prilikom likvidacije banke („Službene novine FBiH“, broj 90/17),
33. Odluka o tarifi naknada za banke („Službene novine FBiH“, broj 46/18 i 69/19),
34. Odluka o uslovima za uključivanje formiranih rezervi za kreditne gubitke u redovan osnovni kapital banke („Službene novine FBiH“, broj 91/18),
35. Odluka o internom procesu procjene adekvatnosti kapitala i internom procesu procjene adekvatnosti likvidnosti u banci („Službene novine FBiH“, broj 16/19 i 30/20),
36. Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka („Službene novine FBiH“, broj 44/19 i 37/20),

37. Odluka o upravljanju kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi (broj: U.O.-46-02/20 od 18.06.2020. g., „Službene novine FBiH“, broj 41/20),
38. Odluka o privremenim mjerama koje banka primjenjuje za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem „COVID-19“ (U.O.-48-02/20 od 24.08.2020. g., „Službene novine FBiH“, broj 60/20),
39. Odluka o izvještajima koje banka dostavlja Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine prema standardizovanom regulatornom izvještajnom okviru (COREP) (broj: U.O.-51-02/20 od 19.11.2020. g., „Službene novine FBiH“, broj 86/20),
40. Odluka o izvještajima koje banka dostavlja Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine u nadzorne i statističke svrhe (broj: U.O.-51-03/20 od 19.11.2020. g., „Službene novine FBiH“, broj 86/20);
41. Odluka o minimalnim standardima za dokumentovanje kreditnih aktivnosti banaka („Službene novine FBiH“, broj 3/03 i 23/14),
42. Kriteriji za interno rangiranje banaka od strane Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj 3/03 i 6/03-ispr.),
43. Odluka o minimalnim standardima aktivnosti banaka na sprječavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti („Službene novine FBiH“, broj 48/12),
44. Odluka o minimalnim standardima za obavljanje mjenjačkih poslova („Službene novine FBiH“, broj 95/13, 99/13 i 103/18),
45. Odluka o postupku kontrole obavljanja mjenjačkih poslova („Službene novine FBiH“, broj 95/13),
46. Odluka o uslovima za procjenu i dokumentovanje kreditne sposobnosti („Službene novine FBiH“, broj 23/14),
47. Uputstvo za popunjavanje izvještaja banke o regulatornom kapitalu, kreditnom, operativnom i tržišnom riziku i stopi finansijske poluge (broj: 01-4914/17 od 22.12.2017. g. i broj: 01-2995/20 od 17.07.2020. g.),
48. Uputstvo za popunjavanje izvještajnih obrazaca za velike izloženosti (broj: 01-4915/17 od 22.12.2017. g.),
49. Uputstvo o načinu primjene odredbi Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke koje se odnose na komponente LCR-a (broj: 01-4918/17 od 22.12.2017. g.),
50. Smjernice za procjenu planova oporavka (broj: 01-4919/17 od 22.12.2017. g.),
51. Uputstvo za izvještavanje o upravljanju eksternalizacijom (broj: 01-4920/17 od 22.12.2017. g.),
52. Uputstvo za izračunavanje ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope (broj: 01-4921/17 od 22.12.2017. g.),
53. Uputstvo za primjenu i izradu izvještaja povjerioca u skladu sa Odlukom o uslovima i načinu postupanju banke, MKO i lizing društva po prigovoru klijenta (broj: 01-4922/17 od 22.12.2017. g.),
54. Uputstvo za izvještavanje o upravljanju informacionim sistemima (broj: 01-4923/17 od 22.12.2017. g.),
55. Uputstvo za popunjavanje izvještajnih obrazaca za likvidnosnu pokrivenost (broj: 01-75/18 od 15.01.2018. g.),
56. Smjernice za eksterne revizore informacionog sistema (broj: 01-262/18 od 30.01.2018. g.),
57. Uputstvo za popunjavanje izvještaja o obimu mjenjačkih poslova, unutrašnjeg i deviznog platnog prometa (broj: 01-5343/18 od 28.12.2018. g.),
58. Smjernice za izvještavanje Agencije za bankarstvo Bosne i Hercegovine o primjeni ICAAP-a i ILAAP-a u banci i Dodatak 1. i 2. (broj: 01-1338/19 od 16.04.2019. g. i broj: 01-2162/20 od 29.05.2020. g.),
59. Uputstvo za klasifikaciju i vrednovanje finansijske aktive (broj: 01-2583/19 od 05.07.2019. g.),

60. Uputstvo za primjenu Odluke o upravljanju kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi (broj: 01-2884/20 od 10.07.2020. g.),
61. Uputstvo za primjenu Odluke o upravljanju deviznim rizikom banke (broj: 01-2942/20 od 13.07.2020. g.),
62. Uputstvo za procjenu tržišne vrijednosti kolaterala (broj: 01-3181/20 od 03.08.2020. g.),
63. Uputstvo za popunjavanje izvještaja o posebnim mjerama odobrenim u skladu sa Odlukom o privremenim mjerama koje banka primjenjuje za oporavak od negativnih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem „COVID-19“ (broj: 4003/20 od 25.09.2020. g.),
64. Uputstvo o načinu izvještavanja privremenog upravnika o poslovanju banke pod privremenom upravom (broj: 06-2516/13 od 19.07.2013. g.),
65. Uputstvo o formi i načinu dodatnog izvještavanja banaka pod privremenom upravom (broj: 06-2514/13 od 19.07.2013. g.),
66. Uputstvo o načinu izvještavanja likvidacionog upravnika o provođenju likvidacije u banci (broj: 06-2516/13 od 19.07.2013. g.),
67. Uputstvo za izradu bilansa stanja banaka (br. 01-574/00 od 12.07.2000. g. i 01-2-1669/07 od 10.10.2007. g.),
68. Uputstvo za izradu bilansa uspjeha banaka (broj: 01-575/00 od 12.07.2000. g.).

Odluke i uputstva FBA vezano za restrukturiranje banaka

1. Odluka o procjeni mogućnosti restrukturiranja banke i bankarske grupe (“Službene novine FBiH”, broj 26/18),
2. Odluka o planovima reorganizacije poslovanja banke (“Službene novine FBiH”, broj 26/18),
3. Odluka o uslovima i načinu vršenja nezavisne procjene vrijednosti imovine i obaveza banke prije i u toku postupka restrukturiranja (“Službene novine FBiH”, broj 26/18),
4. Odluka o prodaji dionica, imovine, prava i obaveza banke u restrukturiranju (“Službene novine FBiH”, broj 26/18),
5. Odluka o podacima i informacijama koje se dostavljaju Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine za potrebe izrade i ažuriranja plana restrukturiranja banke i bankarske grupe (“Službene novine FBiH”, broj 44/19 i 48/19),
6. Odluka o osnivanju, uslovima i načinu davanja saglasnosti za društva za upravljanje imovinom (“Službene novine FBiH”, broj 26/18),
7. Odluka o postupku i načinu vršenja otpisa ili konverzije instrumenata kapitala i obaveza banke (“Službene novine FBiH”, broj 26/18),
8. Odluka o osnivanju banke za posebne namjene (“Službene novine FBiH”, broj 26/18),
9. Odluka o vrsti ugovora i finansijskih instrumenata na koje se primjenjuje zaštitne mjere za druge ugovorne strane (“Službene novine FBiH”, broj 26/18),
10. Odluka o minimalnim zahtjevima za kapitalom i prihvatljivim obavezama banke (“Službene novine FBiH”, broj 26/18),
11. Odluka o uslovima i načinu provođenja nadzora i nalaganje mjera u cilju izvršenja ovlaštenja iz nadležnosti restrukturiranja banaka (broj: U.O.-47-03/20 od 29.07.2020. g., „Službene novine FBiH“, broj 54/20);
12. Uputstvo o načinu sačinjavanja izvještaja koje banka dostavlja za potrebe izrade i ažuriranja plana restrukturiranja banke (broj: 01-2560/19 od 05.07.2019. g.).

Odluke i uputstva FBA vezano za rad i nadzor poslovanja MKO

1. Odluka o uslovima i postupku izdavanja i oduzimanja dozvole za rad i drugih saglasnosti mikrokreditnim organizacijama („Službene novine FBiH“, broj 103/18),

2. Odluka o uvjetima i postupku za izdavanje dozvole za rad mikrokreditnoj fondaciji nastaloj promjenom oblika mikrokreditne organizacije („Službene novine FBiH“, broj 27/07 i 31/18),
3. Odluka o uslovima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji („Službene novine FBiH“, broj 103/18),
4. Odluka o nadzoru mikrokreditnih organizacija i postupcima Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj 103/18),
5. Odluka o jedinstvenom načinu obračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope na kredite i depozite („Službene novine FBiH“, broj 81/17),
6. Odluka o izvještajima koje mikrokreditna organizacija dostavlja Agenciji za bankarstvo Federacije BiH i rokovima izvještavanja („Službene novine FBiH“, broj 87/19),
7. Odluka o visini i načinu formiranja i održavanja rezervi za pokriće kreditnih gubitaka mikrokreditnih organizacija („Službene novine FBiH“, broj 27/07),
8. Odluka o minimalnim standardima aktivnosti mikrokreditnih organizacija na sprječavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti („Službene novine FBiH“, broj 48/12),
9. Odluka o minimalnim standardima za dokumentovanje kreditnih aktivnosti mikrokreditnih organizacija i procjenu kreditne sposobnosti („Službene novine FBiH“, broj 23/14 i 54/20),
10. Odluka o tarifi naknada za mikrokreditne organizacije („Službene novine FBiH“, broj 46/18, 69/19 i 86/20),
11. Odluka o uslovima i načinu postupanja banke, mikrokreditne organizacije i lizing društva po prigovoru klijenta („Službene novine FBiH“, broj 81/17),
12. Odluka o privremenim mjerama koje lizing društva i mikrokreditne organizacije primjenjuju za ublažavanje nepovoljnih ekonomskih posljedica uzrokovanih pojavom virusnog oboljenja „COVID-19“ („Službene novine FBiH“, broj 60/20),
13. Uputstvo za primjenu i izradu izvještaja povjerioca u skladu sa Odlukom o uslovima i načinu postupanju banke, MKO i lizing društva po prigovoru klijenta (broj: 01-4922/17 od 22.12.2017. g.),
14. Uputstvo za izračunavanje ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope (broj: 01-4921/17 od 22.12.2017. g.),
15. Uputstvo za izračunavanje prilagođenog povrata na aktivu i operativne aktivnosti (broj: 01-646/19 od 04.03.2019. g.),
16. Uputstvo o sadržaju i načinu vođenja registra povezanih lica u mikrokreditnim organizacijama (broj: 01-647/19 od 04.03.2019. g.),
17. Uputstvo za izradu izvještaja mikrokreditne organizacije (broj: 01-56/20 od 15.01.2020. g.),
18. Uputstvo za popunjavanje izvještaja o posebnim mjerama odobrenim u skladu sa Odlukom o privremenim mjerama koje lizing društva i mikrokreditne organizacije primjenjuju za oporavak od negativnih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem „COVID-19“ (broj: 4004/20 od 25.09.2020. g.).

Odluke i uputstva FBA vezano za rad i nadzor poslovanja lizing društava

1. Odluka o uslovima i načinu postupanja banke, mikrokreditne organizacije i lizing društva po prigovoru klijenta („Službene novine FBiH“, broj 81/17),
2. Odluka o izdvajanju poslovnih procesa lizing društva (Eksternalizacija) („Službene novine FBiH“, broj 58/17),
3. Odluka o obliku i sadržaju izvještaja koje lizing društva dostavljaju Agenciji za bankarstvo Federacije BiH i rokovima izvještavanja („Službene novine FBiH“, broj 46/09, 48/12 i 110/12),
4. Odluka o uslovima i postupku za izdavanje i oduzimanje dozvole za obavljanje poslova lizinga („Službene novine FBiH“, broj 46/09, 58/17 i 31/18),

5. Odluka o uslovima i postupku za izdavanje i oduzimanje saglasnosti lizing društvu („Službene novine FBiH“, broj 46/09, 46/11 i 58/17),
6. Odluka o jedinstvenom načinu i iskazivanja efektivne kamatne stope ugovora o finansijskom lizingu („Službene novine FBiH“, broj 46/18),
7. Odluka o tarifi naknada za lizing društva („Službene novine FBiH“, broj 46/18 i 69/19),
8. Odluka o jedinstvenom načinu i metodu obračuna i iskazivanja lizing naknade po ugovoru o operativnom lizingu („Službene novine FBiH“, broj 46/09 i 48/12),
9. Odluka o minimalnoj visini i načinu formiranja, upravljanja i održavanja rezervi za gubitke i upravljanje rizicima lizing društva („Službene novine FBiH“, broj 46/09),
10. Odluka o nadzoru lizing društva („Službene novine FBiH“, br. 46/09, 58/17, 31/18 i 37/20),
11. Odluka o minimalnim standardima aktivnosti lizing društava na sprječavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti („Službene novine FBiH“, broj 48/12),
12. Odluka o minimalnim standardima za dokumentovanje finansiranja putem lizing ugovora i procjenu kreditne sposobnosti („Službene novine FBiH“, broj 46/14 i 37/20),
13. Odluka o privremenim mjerama koje lizing društva i mikrokreditne organizacije primjenjuju za ublažavanje nepovoljnih ekonomskih posljedica uzrokovanih pojavom virusnog oboljenja „COVID-19“ („Službene novine FBiH“, broj 60/20),
14. Uputstvo za primjenu odluke o jedinstvenom načinu i metodu obračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope za ugovor o finansijskom lizingu (broj: 01-2445/10 od 11.06.2010. g.),
15. Uputstvo za izradu izvještaja lizing društva (broj: 08-340/13 od 31.01.2013. g.),
16. Uputstvo za primjenu i izradu izvještaja povjerioca u skladu sa Odlukom o uslovima i načinu postupanju banke, MKO i lizing društva po prigovoru klijenta (broj: 01-4922/17 od 22.12.2017. g.),
17. Uputstvo za popunjavanje izvještaja o posebnim mjerama odobrenim u skladu sa Odlukom o privremenim mjerama koje lizing društva i mikrokreditne organizacije primjenjuju za oporavak od negativnih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem „COVID-19“ (broj: 4004/20 od 25.09.2020. g.).

Odluke i uputstva FBA vezano za rad i nadzor faktoring poslovanja

1. Odluka o minimalnim standardima sadržaja ugovora o faktoringu („Službene novine FBiH“, broj 70/16),
2. Odluka o minimalnim standardima uslova i načina obavljanja djelatnosti društava za faktoring („Službene novine FBiH“, broj 70/16),
3. Odluka o minimalnim standardima kriterija, pravila i dodatnih zahtjeva za kapital društava za faktoring („Službene novine FBiH“, broj 70/16),
4. Odluka o minimalnim standardima kriterija i postupaka odlučivanja o izdavanju saglasnosti za sticanje ili povećavanje kvalifikovanog udjela u društvima za faktoring i društvima za faktoring u drugom pravnom licu („Službene novine FBiH“, broj 70/16),
5. Odluka o minimalnim standardima bližih uslova i načina izdavanja odobrenja za rad društava za faktoring u domaćem faktoringu („Službene novine FBiH“, broj 70/16),
6. Odluka o minimalnim standardima uslova koje članovi nadzornog odbora i uprave društava za faktoring moraju ispunjavati („Službene novine FBiH“, broj 70/16),
7. Odluka o minimalnim standardima kriterija i načina upravljanja rizicima društava za faktoring („Službene novine FBiH“, broj 70/16),
8. Odluka o minimalnim standardima načina obavljanja poslova interne revizije u društvima za faktoring („Službene novine FBiH“, broj 70/16),
9. Odluka o minimalnim standardima strukture, sadržaja, načina i rokova dostavljanja informacija i izvještaja društava za faktoring Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj: 70/16, 85/16-ispr., 104/16),

10. Odluka o tarifi naknada društava za faktoring („Službene novine FBiH“, broj 46/18 i 69/19),
11. Uputstvo za popunjavanje finansijskih i ostalih izvještaja koje su društva za faktoring obvezna sastavljati za potrebe Agencije za bankarstvo Federacije BiH (broj: 4203/16 od 24.10.2016. g.),
12. Uputstvo za izradu izvještaja o izračunu kapitala društava za faktoring (broj: 4204/16 od 24.10.2016. g.),
13. Uputstvo za izradu i način dostave projekcije poslovanja društva za faktoring (broj: 1100/19 od 01.04.2019. g.).

Odluke vezano rad Ombudsmena za bankarski sistem

1. Odluka o uslovima i načinu postupanja po zahtjevu žiranta za oslobađanje od obaveze jemstva („Službene novine FBiH“, broj 31/18),
2. Pravila postupanja ombudsmena za bankarski sistem (“Službene novine FBiH”, broj 62/14 i 93/15),
3. Odluka o minimalnim zahtjevima u pogledu sadržaja, razumljivosti i dostupnosti općih i posebnih uslova poslovanja davaoca finansijskih usluga (“Službene novine FBiH”, broj 62/14).

Ostali propisi:

Razvojna banka FBiH

1. Uredba o kriterijima i načinu vođenja nadzora nad poslovanjem Razvojne banke FBiH, (“Službene novine FBiH”, broj 57/08, 77/08 i 62/10),
2. Odluka o utvrđivanju visine naknada za obavljanje nadzora nad radom Razvojne banke FBiH, (“Službene novine FBiH”, broj 65/09).

Devizno poslovanje

1. Pravilnik o postupku otvaranja i vođenja deviznih računa i deviznih štednih uloga rezidenata u banci (“Službene novine FBiH”, broj 56/10),
2. Pravilnik o uslovima i načinu otvaranja, vođenja i zatvaranja računa nerezidenata u banci (“Službene novine FBiH”, broj 56/10),
3. Odluka o iznošenju strane gotovine i čekova (“Službene novine FBiH”, broj 58/10),
4. Odluka o uslovima i načinu obavljanja mjenjačkih poslova (“Službene novine FBiH”, broj 58/10 i 49/11),
5. Odluka o uslovima za izdavanje odobrenja za otvaranje deviznog računa u inostranstvu (“Službene novine F BiH”, broj 58/10),
6. Odluka o plaćanju, naplati i prenosu u devizama i stranoj gotovini (“Službene novine FBiH”, broj 58/10),
7. Odluka o načinu i uslovima pod kojima rezidenti u poslovanju s nerezidentima mogu primiti naplatu ili izvršiti plaćanje u stranoj gotovini i gotovini u konvertibilnim markama (“Službene novine FBiH”, broj 58/10),
8. Pravilnik o načinu, rokovima i obrascima izvještavanja o kreditnim poslovima sa inostranstvom (“Službene novine FBiH”, broj 79/10),
9. Odluka o minimalnim standardima za obavljanje mjenjačkih poslova (“Službene novine FBiH”, broj 95/13 i 99/13),
10. Odluka o postupku kontrole obavljanja mjenjačkih poslova (“Službene novine FBiH”, broj 95/13).

SPNiFTA

1. Pravilnik o provođenju Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti („Službeni glasnik BiH“, broj 41/15).

III OSTALI ZAKONI U FBiH RELEVANTNI ZA RAD I NADZOR POSLOVANJA SBS

1. Zakon o obligacionim odnosima (“Službeni list RBiH” br. 2/92, 13/93 i 13/94, „Službene novine FBiH“, broj: 29/03 i 42/11),
2. Zakon o platnim transakcijama (“Službene novine FBiH”, broj: 32/00 i 28/03),
3. Zakon o čeku (“Službene novine FBiH”, broj: 32/00),
4. Zakon o mjenici (“Službene novine FBiH”, broj 32/00 i 28/03),
5. Zakon o visini stope zatezne kamate na javne prihode (“Službene novine FBiH”, broj: 48/01, 52/01, 42/06, 28/13, 66/14, 86/15, 34/18 i 99/19),
6. Zakon o privrednim društvima (“Službene novine FBiH” broj 81/15)
7. Zakon o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u FBiH („Službene novine FBiH“, broj: 52/14, 36/18 i 54/19),
8. Zakon o preuzimanju dioničkih društava („Službene novine FBiH“, broj 77/15),
9. Zakon o registraciji poslovnih subjekata u FBiH (“Službene novine FBiH”, broj: 27/05, 68/05, 43/09 i 63/14),
10. Zakon o javnim preduzećima („Službene novine FBiH“, broj: 8/05, 81/08, 22/09 i 109/12),
11. Zakon o likvidacionom postupku (“Službene novine FBiH”, broj 29/03),
12. Zakon o stečajnom postupku (“Službene novine FBiH”, broj: 29/03, 32/04, 42/06 i 52/18),
13. Zakon o dugu, zaduživanju i garancijama u FBiH („Službene novine FBiH“, broj: 86/07, 24/09 i 44/10),
14. Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH (“Službene novine FBiH”, broj 83/09),
15. Zakon o klasifikaciji djelatnosti u FBiH (“Službene novine FBiH”, broj: 64/07 i 80/11),
16. Zakon o klasifikaciji zanimanja u FBiH (“Službene novine FBiH”, broj 111/12),
17. Zakon o tržištu vrijednosnih papira (“Službene novine FBiH”, broj: 85/08, 109/12, 86/15 i 25/17),
18. Zakon o registru vrijednosnih papira (“Službene novine FBiH”, broj: 39/98, 36/99 i 33/04),
19. Zakon o Komisiji za vrijednosne papire (“Službene novine FBiH” broj: 39/98, 36/99, 33/04 i 6/17),
20. Zakon o radu FBiH (“Službene novine FBiH”, broj: 26/16 i 89/18),
21. Zakon o vijeću zaposlenika (“Službene novine FBiH”, broj 38/04),
22. Zakon o zapošljavanju stranaca (“Službene novine F BiH”, broj 111/12),
23. Zakon o investicijskim fondovima (“Službene novine FBiH”, broj: 85/08 i 25/17),
24. Zakon o posredovanju u privatnom osiguranju (“Službene novine FBiH”, broj: 22/05, 8/10 i 30/16),
25. Zakon o poreznoj upravi Federacije BiH (“Službene novine FBiH”, broj: 33/02, 28/04, 57/09, 40/10, 29/11 i 27/12, 7/13, 71/14 i 91/15),
26. Zakon o porezu na dobit (“Službene novine FBiH”, broj: 15/16 i 15/20),
27. Zakon o porezu na dohodak (“Službene novine FBiH”, broj: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13),
28. Zakon o doprinosima (“Službene novine FBiH”, broj: 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 106/16, 34/18 i 99/19),
29. Zakon o naplati i djelimičnom otpisu dospelih, a nenaplaćenih doprinosa za socijalno osiguranje (“Službene novine FBiH”, broj: 25/06 i 57/09),
30. Zakon o Jedinstvenom sistemu registracije kontrole i naplate doprinosa (“Službene novine FBiH”, broj: 42/09, 109/12 i 30/16),

31. Zakon o početnoj bilanci stanja preduzeća i banaka ("Službene novine FBiH", broj: 12/98, 40/99, 47/06, 38/08 i 65/09),
32. Zakon o reviziji privatizacije državnog kapitala u gospodarskim društvima i bankama ("Službene novine FBiH", broj 55/12),
33. Zakon o utvrđivanju i ostvarivanju potraživanja građana u postupku privatizacije ("Službene novine FBiH", broj: 27/97, 8/99, 45/00, 54/00, 7/01, 32/01, 27/02, 57/03, 44/04, 79/07, 65/09, 48/11, 111/12, 86/15, 13/18 i 44/20),
34. Zakon o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjih obaveza FBiH ("Službene novine FBiH", broj: 66/04, 49/05, 5/06, 35/06, 31/08, 32/09, 65/09 i 42/11 i 35/14),
35. Zakon o izmirenju obaveza na osnovu računa stare devizne štednje u FBiH ("Službene novine FBiH", broj: 62/09 i 42/11, 91/13, 101/16 i 57/20),
36. Zakon o udruženjima i fondacijama ("Službene novine FBiH", broj 45/02),
37. Zakon o obrtu i srodnim djelatnostima ("Službene novine FBiH", broj: 35/09 i 42/11),
38. Zakon o eksproprijaciji ("Službene novine FBiH", broj: 70/07, 36/10, 25/12 i 34/16),
39. Zakon o prestanku važenja Zakona o građenju ("Službene novine FBiH", broj: 55/02 i 34/07),
40. Zakon o građevinskom zemljištu u FBiH ("Službene novine FBiH", broj 67/05),
41. Zakon o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom FBiH ("Službene novine FBiH", broj: 20/05, 17/06, 62/06, 40/07, 70/07, 94/07 i 41/08),
42. Zakon o slobodi pristupa informacijama u FBiH („Službene novine FBiH“, broj: 32/01 i 48/11),
43. Zakon o prekršajima FBiH ("Službene novine FBiH", broj 63/14),
44. Zakon o notarima ("Službene novine FBiH", broj 45/02),
45. Zakon o vještacima ("Službene novine FBiH", broj: 49/05 i 38/08),
46. Zakon o agencijama i unutrašnjim službama za zaštitu ljudi i imovine ("Službene novine FBiH", broj: 78/08 i 67/13),
47. Zakon o zemljišnim knjigama FBiH ("Službene novine FBiH", broj: 58/02, 19/03 i 54/04),
48. Zakon o stranim ulaganjima ("Službene novine FBiH", broj: 61/01, 50/03 i 77/15)
49. Zakon o postupku medijacije ("Službene novine FBiH", broj 49/07),
50. Zakon o trezoru FBiH ("Službene novine FBiH", broj: 26/16 i 3/20),
51. Zakon o Vladi FBiH („Službene novine FBiH“, broj: 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06),
52. Zakon o federalnom tužilaštvu FBiH ("Službene novine FBiH", broj: 42/02 i 19/03),
53. Zakonu o sudovima u FBiH ("Službene novine FBiH", broj: 38/05, 22/06, 63/10, 72/10-ispr., 7/13 i 52/14),
54. Zakon o izvršnom postupku ("Službene novine FBiH", broj: 32/03, 52/03, 33/06, 39/06-ispr., 39/09, 74/11, 35/12 i 46/16),
55. Zakon o privremenom odlaganju od izvršenje potraživanja na osnovu izvršnih odluka na teret budžeta FBiH ("Sl. novine FBiH", broj: 9/04 i 30/04),
56. Zakon o upravnom postupku ("Službene novine FBiH", broj: 2/98 i 48/99),
57. Zakon o upravnim sporovima ("Službene novine FBiH", broj 9/05),
58. Zakon o parničnom postupku ("Službene novine FBiH", broj: 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15),
59. Zakon o vanparničnom postupku („Službene novine FBiH“, broj: 2/98, 39/04, 73/05 i 80/14),
60. Krivični zakon FBiH („Službene novine FBiH“, broj: 36/03, 37/03, 21/04, 69/04, 18/05, 42/10 i 42/11, 59/14, 76/14, 46/16 i 75/17),
61. Zakon o krivičnom postupku FBiH ("Službene novine FBiH", broj: 35/03, 37/03, 56/03, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07, 9/09 i 12/10, 8/13, 59/14 i 74/20),
62. Zakon o izvršenju krivičnih sankcija u FBiH ("Službene novine FBiH", broj: 44/98, 42/99, 12/09 i 42/11),
63. Zakon o sukobu interesa u organima vlasti u FBiH ("Službene novine FBiH", broj 70/08),
64. Zakon o finansijsko-informatičkoj agenciji ("Službene novine FBiH", broj 80/11),

65. Zakon o fiskalnim sistemima ("Službene novine FBiH", broj 81/09),
66. Zakon o privatizaciji banaka ("Službene novine FBiH", broj: 12/98, 29/00, 37/01 i 33/02),
67. Zakon o arhivskoj građi Federacije BiH ("Službene novine FBiH", broj 45/02),
68. Zakon o priznavanju javnih isprava na teritoriji FBiH ("Službene novine FBiH", broj 4/98),
69. Zakon o štrajku ("Službene novine F BiH", broj 14/00),
70. Zakon o federalnim upravnim taksama i Tarifi federalnih upravnih taksi ("Službene novine FBiH", broj: 6/98, 8/00, 45/10, 43/13 i 98/17),
71. Zakon o unutrašnjoj trgovini ("Službene novine FBiH", broj: 40/10 i 79/17),
72. Zakon o stvarnim pravima („Službene novine FBiH“, broj: 66/13 i 100/13),
73. Zakon o budžetima FBiH („Službene novine FBiH“, broj: 102/13, 9/14-ispr. 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19 i 99/19),
74. Zakon o državljanstvu Federacije BiH („Službene novine FBiH“, broj 34/16),
75. Zakon o dobrovoljnim penzijskim/mirovinskim fondovima („Službene novine FBiH“, broj 104/16),
76. Zakon o finansijskom poslovanju („Službene novine FBiH“, broj 48/16),
77. Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 45/10, 111/12 i 20/17),
78. Zakon o Jedinstvenom registru korisnika gotovinskih naknada na koje se ne uplaćuju doprinosi („Službene novine FBiH“, broj 25/17),
79. Zakon o osiguranju („Službene novine FBiH“, broj 23/17),
80. Zakon o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj 32/17),
81. Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službene novine FBiH“, broj 13/18),
82. Zakon o visini stope zatezne kamate ("Službene novine FBiH", broj 18/20),
83. Zakon o rokovima i postupanju u sudskim postupcima za vrijeme trajanja nesreće na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj 28/20),
84. Zakon o sudskoj policiji u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj 77/20),
85. Zakon o zaštiti na radu („Službene novine FBiH“, broj 79/20).

IV OSTALI ZAKONI U BiH RELEVANTNI ZA RAD I NADZOR POSLOVANJA SBS-a

1. Zakon o Centralnoj banci BiH ("Službeni glasnik BiH", broj: 1/97, 29/02, 8/03, 13/03, 14/03, 9/05, 76/06 i 32/07),
2. Zakon o zaštiti potrošača u BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 25/06),
3. Zakon o nadzoru nad tržištem u BiH ("Službeni glasnik BiH", broj: 45/04, 44/07 i 102/09),
4. Zakon o konkurenciji („Službene glasnik BiH“, broj: 48/05, 76/07 i 80/09),
5. Zakon o politici direktnih stranih ulaganja u BiH ("Službeni glasnik BiH", broj: 4/98, 17/98, 13/03 i 48/10),
6. Zakon o zaštiti ličnih podataka („Službeni glasnik BiH“, broj: 49/06, 76/11 i 89/11-ispr.),
7. Zakon o zaštiti tajnih podataka („Službeni glasnik BiH“, broj: 54/05 i 12/09),
8. Zakon o elektronskom potpisu („Službeni glasnik BiH“, broj 91/06),
9. Odluka o osnovama upotrebe elektronskog potpisa i pružanja usluga ovjeravanja („Službeni glasnik BiH“, broj 21/09),
10. Zakon o klasifikaciji djelatnosti u BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 76/06, 100/08 i 32/10),
11. Zakon o državnoj službi u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", broj: 12/02, 19/02, 8/03, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10, 40/12 i 93/17),
12. Zakon o radu u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", broj: 26/04, 7/05, 48/05, 60/10, 32/13 i 93/17),
13. Zakon o zaduživanju, dugu i garancijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj: 52/05, 103/09 i 90/16),

14. Zakon o izmirenju obveza po osnovu računa stare devizne štednje („Službeni glasnik BiH“, broj: 28/06, 76/06, 72/07, 97/11 i 100/13),
15. Zakon o računovodstvu i reviziji BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 42/04),
16. Zakon o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjeg duga BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 44/04),
17. Okvirni zakon o zalozima („Službeni glasnik BiH“, broj: 28/04 i 54/04),
18. Zakon o porezu na dodanu vrijednost („Službeni glasnik BiH“, broj: 9/05, 35/05, 100/08 i 33/17),
19. Zakon o javnim nabavkama BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 39/14),
20. Zakon o carinskoj tarifi („Službeni glasnik BiH“, broj 58/12),
21. Zakon o carinskim prekršajima BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 88/05),
22. Zakon o patentu („Službeni glasnik BiH“, broj 53/10),
23. Zakon o slobodi pristupa informacijama u BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 28/00, 45/06, 102/09, 62/11 i 100/13),
24. Zakon o jedinstvenom matičnom broju („Službeni glasnik BiH“, broj: 32/01, 63/08 i 103/11),
25. Zakon o udruženjima i fondacijama BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 32/01, 42/03, 63/08, 76/11 i 94/16),
26. Zakon o ministarstvima i drugim organima uprave BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12, 6/13, 19/16 i 83/17),
27. Zakon o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 18/05, 29/06, 85/06, 32/07, 41/07, 74/07, 99/07 i 58/08),
28. Zakon o upotrebi i zaštiti naziva BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 30/03, 42/04, 50/08 i 76/11),
29. Zakon o fiskalnom vijeću u BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 63/08),
30. Zakon o trezoru institucija BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 27/00 i 50/08),
31. Zakon o uplatama na Jedinstveni račun i raspodjeli prihoda („Službeni glasnik BiH“, broj: 55/04, 34/07, 49/09 i 91/17),
32. Zakon o sistemu indirektnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 44/03, 52/04, 34/07, 4/08, 49/09, 32/13 i 91/17),
33. Zakon o postupku medijacije („Službeni glasnik BiH“, broj 37/04),
34. Zakon o prijenosu poslovanja medijacije na udruženje medijatora („Službeni glasnik BiH“, broj 52/05),
35. Zakon o akcizama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 49/09, 49/14, 60/14 i 91/17)
36. Zakon o postupku prisilne naplate indirektnih poreza („Službeni glasnik BiH“, broj: 89/05 i 62/11),
37. Zakon o prekršajima („Službeni glasnik BiH“, broj: 41/07, 18/12, 36/14, 81/15 i 65/20),
38. Zakon o sudu BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 49/09-prečišćeni tekst, 74/09-ispr. i 97/09),
39. Zakon o visokom sudskom i tužilačkom vijeću BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 35/02, 39/03, 42/03, 10/04, 25/04, 93/05, 32/07 i 48/07),
40. Zakon o tužilaštvu BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 49/09-prečišćeni tekst i 97/09),
41. Zakon o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH“, broj: 29/02, 12/04, 88/07 i 93/09, 41/13 i 53/16),
42. Zakon o upravnim sporovima BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 19/02, 88/07, 83/08 i 74/10),
43. Zakon o parničnom postupku pred Sudom BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 36/04, 84/07, 58/13 i 94/16),
44. Zakon o izvršnom postupku pred sudom BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 18/03),
45. Zakon o upravi („Službeni glasnik BiH“, broj: 32/02, 102/09 i 72/17),

46. Zakon o privremenom odgađanju od izvršenja potraživanja po osnovu izvršnih odluka na teret zakona institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH ("Službeni glasnik BiH", broj: 43/03 i 43/04),
47. Krivični zakon BiH ("Službeni glasnik BiH", broj: 3/03, 32/03, 37/03, 54/04, 61/04, 30/05, 53/06, 55/06, 32/07, 8/10, 47/14 i 35/18),
48. Zakon o krivičnom postupku BiH ("Službeni glasnik BiH", broj: 3/03, 32/03, 36/03, 26/04, 63/04, 13/05, 48/05, 46/06, 76/06, 29/07, 32/07, 53/07, 76/07, 15/08, 58/08, 12/09, 16/09, 93/09, 72/13 i 65/18),
49. Zakon o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH ("Službeni glasnik BiH", broj: 13/02, 16/02, 14/03, 12/04, 63/08 i 18/12, 87/13 i 41/16),
50. Zakon o arhivskoj građi i arhivu BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 16/01),
51. Zakon o pružanju besplatne pravne pomoći ("Službeni glasnik BiH", broj 83/16),
52. Zakon o zabrani diskriminacije („Službeni glasnik BiH“, broj: 59/09 i 66/16),
53. Zakon o štrajku zaposlenih u institucijama BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 41/16),
54. Zakon o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera („Službeni glasnik BiH“, broj 22/16 - prečišćen tekst),
55. Zakon o državljanstvu BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 22/16 - prečišćen tekst),
56. Zakon o platama i naknadama u institucijama BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17, 25/18, 32/20 i 65/20),
57. Zakon o azilu („Službeni glasnik BiH“, broj 11/16).

PRILOZI ZA BANKARSKI SEKTOR

Prilog 2 - Osnovni podaci o bankama u FBiH - 31.12.2020.

R. br.	Banka	Internet adresa	Broj zaposlenih	Predsjednik uprave
1.	ADDIKO BANK d.d. Sarajevo	www.addiko.ba	368	Sanela Pašić
2.	ASA BANKA d.d. Sarajevo	www.asabanka.ba	222	Samir Mustafić
3.	BOSNA BANK INTERNATIONAL d.d. Sarajevo	www.bbi.ba	454	Amer Bukvić
4.	INTESA SANPAOLO BANKA d.d. BiH Sarajevo	www.intesasanpaolobanka.ba	562	Almir Krkalić
5.	KOMERCIJALNO-INVESTICIONA BANKA d.d. Velika Kladuša	www.kib-banka.com.ba	81	Hasan Porčić
6.	NLB BANKA d.d. Sarajevo	www.nlb.ba	444	Lidija Žigić
7.	PRIVREDNA BANKA SARAJEVO d.d. Sarajevo	www.pbs.ba	177	Hamid Pršeš
8.	PROCREDIT BANK d.d. Sarajevo	www.procreditbank.ba	148	Almir Salkanović
9.	RAIFFEISEN BANK d.d. BiH Sarajevo	www.raiffeisenbank.ba	1.278	Karlheinz Dobnigg
10.	SBERBANK BH d.d. Sarajevo	www.sberbank.ba	433	Jasmin Spahić
11.	SPARKASSE BANK d.d. BiH Sarajevo	www.sparkasse.ba	523	Sanel Kusturica
12.	UNICREDIT BANK d.d. Mostar	www.unicreditbank.ba	1.207	Amina Mahmutović
13.	UNION BANKA d.d. Sarajevo	www.unionbank.ba	195	Vedran Hadžiahmetović
14.	VAKUFСКА BANKA d.d. Sarajevo	www.vakuba.ba	120	Edina Vuk
15.	ZIRAATBANK BH d.d. Sarajevo	www.ziraatbank.ba	310	Yusuf Dilaver
UKUPNO			6.522	

Prilog 3 - Bilans stanja banaka u FBiH po šemi FBA (aktivni podbilans) - 31.12.2020.

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2019.	%	31.12.2020.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
AKTIVA						
1.	Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih	7.641.570	31,6	7.414.615	30,4	97
	1.a. Gotov novac i nekamatonski računi depozita	3.321.750	13,7	3.609.270	14,8	109
	1.b. Kamatonosni računi depozita	4.319.820	17,9	3.805.345	15,6	88
2.	Vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak i po fer vrijednosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	1.297.075	5,4	1.526.169	6,3	118
3.	Plasmani drugim bankama	149.197	0,6	275.941	1,1	185
4.	Kreditni potraživanja po poslovima lizinga i dospjela potraživanja	15.220.759	62,8	15.254.651	62,5	100
	4.a. Krediti	14.198.216	58,6	14.544.264	59,6	102
	4.b. Potraživanja po poslovima lizinga	68.407	0,3	55.091	0,2	81
	4.c. Dospjela potraživanja po kreditima i poslovima lizinga	954.136	3,9	655.296	2,7	69
5.	Vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	159.246	0,7	161.290	0,7	101
6.	Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	550.887	2,3	517.475	2,1	94
7.	Ostale nekretnine	49.797	0,2	36.000	0,1	72
8.	Investicije u zavisna i pridružena društva	15.944	0,1	15.944	0,1	100
9.	Ostala aktiva	321.220	1,3	376.169	1,5	117
10.	MINUS: Ispravke vrijednosti	1.195.128	4,9	1.181.816	4,8	99
	10.a. Ispravke vrijednosti za stavke pozicije 4. Aktive	1.120.940	4,6	1.127.176	4,6	101
	10.b. Ispravke vrijednosti pozicije Aktive osim pozicije 4. Aktive	74.188	0,3	54.640	0,2	74
11.	UKUPNA AKTIVA	24.210.567	100	24.396.438	100	101
OBAVEZE						
12.	Depoziti	19.414.294	80,2	19.660.862	80,6	101
	12.a. Kamatonosni depoziti	14.181.299	58,6	13.634.083	55,9	96
	12.b. Nekamatonski depoziti	5.232.995	21,6	6.026.779	24,7	115
13.	Uzete pozajmice - dospjele obaveze	150	0,0	150	0,0	100
	13.a. Stanje dospjelih, a neisplaćenih obaveza	0	0,0	0	0,0	-
	13.b. Stanje neizmirenih-pozvanih za plaćanje vanbilansnih obaveza	150	0,0	150	0,0	100
14.	Uzete pozajmice od drugih banaka	0	0,0	0	0,0	-
15.	Obaveze prema vladi	0	0,0	0	0,0	-
16.	Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	856.626	3,5	811.878	3,3	95
	16.a. sa preostalim rokom dospijeaća do jedne godine	199.989	0,8	210.081	0,9	105
	16.b. sa preostalim rokom dospijeaća preko jedne godine	656.637	2,7	601.797	2,4	92
17.	Subordinisani dugovi i subordinisane obveznice	189.055	0,8	186.358	0,8	99
18.	Ostale obaveze	619.088	2,6	671.108	2,7	108
19.	UKUPNE OBAVEZE	21.079.213	87,1	21.330.356	87,4	101
KAPITAL						
20.	Trajne prioritetne dionice	365	0,0	365	0,0	100
21.	Obične dionice	1.299.335	5,4	1.299.335	5,3	100
22.	Emisiona ažia	137.290	0,6	137.290	0,6	100
	22.a. na trajne prioritetne dionice	88	0,0	88	0,0	100
	22.b. na obične dionice	137.202	0,6	137.202	0,6	100
23.	Neraspodijeljena dobit i rezerve kapitala	1.393.271	5,8	1.460.150	6,0	105
24.	Kursne razlike	0	0,0	0	0,0	-
25.	Ostali kapital	262.125	1,1	168.942	0,7	64
26.	Rezerve za kreditne gubitke formirane iz dobiti	38.968	0,2	-	-	-
27.	UKUPAN KAPITAL: (20. do 25.)	3.131.354	12,9	3.066.082	12,6	98
28.	UKUPNE OBAVEZE I KAPITAL: (19. + 27.)	24.210.567	100	24.396.438	100	101
PASIVNI I NEUTRALNI PODBILANS		712.764		703.769		99
UKUPNO		24.923.331		25.100.207		101

Prilog 4 - Pregled aktive, kredita, depozita i finansijskog rezultata banaka u FBiH - 31.12.2020.

- 000 KM -

R. br.	Banka	Aktiva		Kredit		Depoziti		Finansijski rezultat
		Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	Iznos
1.	ADDIKO BANK d.d. Sarajevo	1.013.227	4,2	584.706	3,8	784.057	4,0	-13.011
2.	ASA BANKA d.d. Sarajevo	643.773	2,6	408.235	2,7	571.063	2,9	4.053
3.	BOSNA BANK INTERNATIONAL d.d. Sarajevo	1.310.702	5,4	834.348	5,5	1.037.278	5,3	5.323
4.	INTESA SANPAOLO BANKA d.d. BiH Sarajevo	2.342.099	9,6	1.656.376	10,9	1.773.456	9,0	18.245
5.	KOMERCIJALNO-INVESTICIONA BANKA d.d. Velika Kladuša	109.445	0,4	51.746	0,3	77.783	0,4	-59
6.	NLB BANKA d.d. Sarajevo	1.260.859	5,2	814.433	5,3	1.030.776	5,2	12.887
7.	PRIVREDNA BANKA SARAJEVO d.d. Sarajevo	576.110	2,4	299.346	2,0	483.801	2,5	4.768
8.	PROCREDIT BANK d.d. Sarajevo	609.045	2,5	466.384	3,1	329.238	1,7	507
9.	RAIFFEISEN BANK d.d. BiH Sarajevo	4.910.137	20,1	2.589.233	17,0	3.978.762	20,2	44.621
10.	SBERBANK BH d.d. Sarajevo	1.523.629	6,2	1.012.203	6,6	1.297.036	6,6	6.756
11.	SPARKASSE BANK d.d. BiH Sarajevo	1.708.972	7,0	1.163.653	7,6	1.418.517	7,2	12.008
12.	UNICREDIT BANK d.d. Mostar	6.123.020	25,1	4.007.474	26,3	4.996.745	25,4	74.242
13.	UNION BANKA d.d. Sarajevo	879.736	3,6	310.610	2,0	770.393	3,9	432
14.	VAKUFСКА BANKA d.d. Sarajevo	296.651	1,2	182.155	1,2	267.700	1,4	1.873
15.	ZIRAATBANK BH d.d. Sarajevo	1.089.033	4,5	873.749	5,7	844.257	4,3	1.620
UKUPNO		24.396.438	100	15.254.651	100	19.660.862	100	174.265

Prilog 5 - Sektorska struktura kredita u FBiH i ECL - 31.12.2020.

- 000 KM -

Opis	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	Ukupna bruto izloženost po nivoima kreditnog rizika	ECL za Nivo 1 kreditnog rizika	ECL za Nivo 2 kreditnog rizika	ECL za Nivo 3 kreditnog rizika	Ukupno ECL
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Ukupni krediti pravna lica (1.1. do 1.21.)	6.272.170	1.157.194	543.747	7.973.111	78.817	141.218	421.893	641.928
1.1. A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	85.286	14.811	28.041	128.138	983	1.483	21.903	24.369
1.2. B Vađenje ruda i kamena	79.210	27.005	260	106.475	1191	3.630	249	5.070
1.3. C Prerađivačka industrija	1.349.561	326.799	184.156	1.860.516	20.790	45.995	148.947	215.732
1.4. D Proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	232.941	11.947	3.467	248.355	2.556	1807	2.928	7.291
1.5. E Opskrba vodom, uklanj. otp. voda, gospodar. otpadom, te djelatnosti sanacije okoliša	27.144	5.754	654	33.552	293	417	612	1.322
1.6. F Građevinarstvo	328.662	64.232	39.998	432.892	4.737	7.316	34.008	46.061
1.7. G Trg. na veliko i malo; popravak motornih vozila i motoc.	2.201.085	336.558	183.725	2.721.368	22.751	27.553	140.934	191.238
1.8. H Prijevoz i skladištenje	210.540	64.273	19.811	294.624	2.369	5.515	15.048	22.932
1.9. I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hoteljerstvo i ugostiteljstvo)	118.476	104.466	30.341	253.283	6.716	15.283	18.576	40.575
1.10. J Informacije i komunikacije	126.837	9.741	15.193	151.771	1.094	998	9.745	11.837
1.11. K Finans. djelatnosti i djelatnosti osiguranja	875.942	11.725	33	887.700	5.673	618	14	6.305
1.12. L Poslovanje nekretninama	86.288	53.315	14.924	154.527	1.582	5.933	11.890	19.405
1.13. M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	137.053	68.321	11.567	216.941	2.422	21.456	9.246	33.124
1.14. N Administrat. i pomoćne uslužne djelatnosti	23.283	11.269	2.300	36.852	389	802	2.047	3.238
1.15. O Javna uprava i odbrana; obav. soc. osiguranje	272.019	4.742	0	276.761	4.055	233	0	4.288
1.16. P Obrazovanje	7.737	142	3.311	11.190	151	12	536	699
1.17. Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	51.533	36.312	501	88.346	611	1.859	431	2.901
1.18. R Umjetnost, zabava i rekreacija	5.467	4.454	1.274	11.195	82	227	1.201	1.510
1.19. S Ostale uslužne djelatnosti	53.105	1.325	4.191	58.621	372	81	3.578	4.031
1.20. T Djelatnosti kućanstva kao poslodavca; djelatnosti kućanstva koja proizvode različita dobra i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	1	0	0	1	0	0	0	0
1.21. U Djelatnosti izvanteritorijal. organizacija i tijela	0	3	0	3	0	0	0	0
2. Ukupno stanovništvo (2.1 + 2.2 + 2.3)	6.395.495	446.971	439.074	7.281.540	84.591	58.801	341.856	485.248
2.1. Opća potrošnja	5.007.140	377.112	382.691	5.766.943	74.293	51.467	298.244	424.004
2.2. Stambena izgradnja	1.314.934	55.573	49.452	1.419.959	9.314	6.176	37.655	53.145
2.3. Obavljanje djelatnosti (obrtnici)	73.421	14.286	6.931	94.638	984	1.158	5.957	8.099
3. Ukupni krediti (1. + 2.)	12.667.665	1.604.165	982.821	15.254.651	163.408	200.019	763.749	1.127.176

Prilog 6 - Bilans uspjeha banaka u FBiH po šemi FBA - 31.12.2020.

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2019.	%	31.12.2020.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
1.	PRIHODI I RASHODI PO KAMATAMA					
a)	Prihodi od kamata i slični prihodi					
1)	Kamatonsni računi depozita kod depozitnih institucija	5.478	0,5	2.773	0,3	51
2)	Plasmani drugim bankama	4.025	0,4	2.912	0,3	72
3)	Kredit i poslovi lizinga	649.995	60,7	624.578	60,3	96
4)	Vrijednosni papiri koji se drže do dospjeća	4.203	0,4	4.130	0,4	98
5)	Vlasnički vrijednosni papiri	0	0,0	0	0,0	-
6)	Potraživanja po plaćenim vanbilansnim obavezama	2	0,0	2	0,0	100
7)	Ostali prihodi od kamata i slični prihodi	70.029	6,5	64.413	6,2	92
8)	UKUPNI PRIHODI OD KAMATA I SLIČNI PRIHODI	733.732	68,5	698.808	67,5	95
b)	Rashodi po kamatama i slični rashodi					
1)	Depoziti	95.143	8,9	90.219	8,7	95
2)	Uzete pozajmice od drugih banaka	0	0,0	0	0,0	-
3)	Uzete pozajmice - dospjele obaveze	0	0,0	0	0,0	-
4)	Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	9.229	0,9	8.018	0,8	87
5)	Subordinisani dugovi i subordinisane obveznice	7.499	0,7	7.303	0,7	97
6)	Ostali rashodi po kamatama i slični rashodi	18.797	1,8	24.687	2,4	131
7)	UKUPNI RASHODI PO KAMATAMA I SLIČNI RASHODI	130.668	12,2	130.227	12,6	100
c)	NETO KAMATA I SLIČNI PRIHODI	603.064	56,3	568.581	54,9	94
2.	OPERATIVNI PRIHODI					
a)	Prihodi iz poslovanja sa devizama	63.284	5,9	54.201	5,2	86
b)	Naknade po kreditima	10.791	1,0	10.221	1,0	95
c)	Naknade po vanbilansnim poslovima	22.850	2,1	23.417	2,3	102
d)	Naknade za izvršene usluge	319.265	29,8	307.585	29,7	96
e)	Prihod iz poslova trgovanja	1.305	0,1	2.354	0,2	180
f)	Ostali operativni prihodi	50.320	4,7	68.701	6,6	137
g)	UKUPNI OPERATIVNI PRIHODI a) do f)	467.815	43,7	466.478	45,1	100
	UKUPAN PRIHOD (1c + 2g)	1.070.879	100	1.035.059	100	97
3.	NEKAMATNI RASHODI					
a)	Poslovni i direktni rashodi					
1)	Trošk. ispr. vrijed. riz. aktive, rezerviranja za potenc. obaveze i ost. vrijed. usklađenja	77.315	7,2	182.004	17,6	235
2)	Ostali poslovni i direktni troškovi	139.986	13,1	135.862	13,1	97
3)	UKUPNI POSLOVNI I DIREKTNI RASHODI 1) + 2)	217.301	20,3	317.866	30,7	146
b)	Operativni rashodi					
1)	Troškovi plata i doprinosa	260.389	24,3	257.639	24,9	99
2)	Troškovi poslovnog prostora, ostale fiksne aktive i režija	160.432	15,0	164.192	15,9	102
3)	Ostali operativni troškovi	113.943	10,6	108.112	10,4	95
4)	UKUPNI OPERATIVNI RASHODI 1) do 3)	534.764	49,9	529.943	51,2	99
c)	UKUPNI NEKAMATNI RASHODI	752.065	70,2	847.809	81,9	113
	UKUPAN RASHOD (1b7+3c)	882.733		978.036		111
4.	DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	320.299	29,9	205.455	19,8	64
5.	GUBITAK	1485	0,1	18.205	1,8	1226
6.	POREZI	43.795	4,1	19.311	1,9	44
7.	DOBIT PO OSNOVU POVEĆANJA ODLOŽENIH PORESKIH SREDSTAVA I SMANJENJE ODLOŽENIH PORESKIH OBAVEZA	12	0,0	7.500	0,7	62500
8.	GUBITAK PO OSNOVU SMANJENJA ODLOŽENIH PORESKIH SREDSTAVA I POVEĆANJE ODLOŽENIH PORESKIH OBAVEZA	1.142	0,1	1.174	0,1	103
9.	NETO-DOBIT	275.448	25,7	187.335	18,1	68
10.	NETO-GUBITAK	1.559	0,1	13.070	1,3	838
11.	FINANSIJSKI REZULTAT (9.-10.)	273.889		174.265		64

Prilog 7 - Prosječne ponderisane NKS i EKS na kredite i depozite po periodima

Prosječne ponderisane NKS i EKS na kredite po periodima

- % -

R. br.	Opis	31.12.2016.		31.12.2017.		31.12.2018.		31.12.2019.		31.12.2020.	
		NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Pon. kamatne stope na kr. kredite	4,01	4,41	3,20	3,46	2,67	2,97	2,32	2,67	2,25	2,53
1.1.	Privredi	3,96	4,28	3,13	3,33	2,61	2,84	2,27	2,55	2,20	2,41
1.2.	Stanovništvu	8,07	13,91	8,32	15,36	7,53	14,66	7,48	14,02	8,35	15,27
2.	Pon. kamatne stope na dug. kredite	6,08	7,14	5,30	6,33	4,66	5,62	4,58	5,49	4,47	5,31
2.1.	Privredi	4,91	5,23	4,02	4,33	3,61	3,91	3,41	3,67	3,54	3,79
2.2.	Stanovništvu	7,10	8,79	6,31	7,89	5,55	7,06	5,38	6,74	5,45	6,88
3.	Ukupno pon. kamatne stope	4,94	5,64	4,12	4,72	3,56	4,15	3,27	3,86	3,16	3,67
3.1.	Privredi	4,22	4,54	3,36	3,59	2,88	3,13	2,53	2,81	2,54	2,76
3.2.	Stanovništvu	7,13	8,95	6,35	8,04	5,59	7,22	5,42	6,89	5,50	7,04

Prosječne ponderisane NKS i EKS na depozite po periodima

- % -

R. br.	Opis	31.12.2016.		31.12.2017.		31.12.2018.		31.12.2019.		31.12.2020.	
		NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Pon. kamatne stope na kr. depozite	0,35	0,35	0,40	0,41	0,38	0,36	0,34	0,33	0,35	0,34
1.1.	Do tri mjeseca	0,27	0,27	0,35	0,36	0,41	0,39	0,36	0,35	0,18	0,18
1.2.	Do jedne godine	0,68	0,69	0,61	0,62	0,31	0,31	0,32	0,32	0,47	0,47
2.	Pon. kamatne stope na dug. depozite	1,78	1,80	1,37	1,39	1,15	1,16	1,24	1,19	1,04	1,05
2.1.	Do tri godine	1,59	1,62	1,22	1,24	0,99	1,01	1,12	1,05	0,89	0,89
2.2.	Preko tri godine	2,33	2,34	1,82	1,85	1,44	1,45	1,54	1,55	1,34	1,36
3.	Ukupno pon. kamatne stope na depozite	0,88	0,89	0,75	0,76	0,66	0,65	0,78	0,75	0,70	0,70

PRILOZI ZA MIKROKREDITNI SEKTOR

Prilog 8 - Osnovni podaci o MKO u FBiH - 31.12.2020.

R. br.	Naziv MKO	Internet adresa	Direktor	Datum izdavanja dozvole za rad	Broj zaposlenih
1.	MKD „CREDO CENTAR“ d.o.o. Mostar	-	Mirko Ljubić	12.09.2019.	8
2.	MKD "EKI" d.o.o. Sarajevo	www.eki.ba	Almir Sultanović	04.02.2008.	204
3.	MKF "EKI" Sarajevo	www.eki.ba	Esad Uzunić	20.08.2007.	133
4.	MKD „IUTECREDIT BH“ d.o.o. Sarajevo	www.iutecredit.ba	Vilma Tunjić Juzbašić	28.02.2019.	38
5.	MKF "LIDER" Sarajevo	www.lider.ba	Džavid Sejfović	04.02.2008.	70
6.	"LOK MKF" Sarajevo	www.lok.ba	Elma Čardaklija - Bašić	04.02.2008.	65
7.	MKF "MELAHA" Sarajevo	www.melaha.ba	Jakob Finci	09.10.2007.	6
8.	MKF "MI-BOSPO" Tuzla	www.mi-bospo.org	Safet Husić	09.07.2007.	192
9.	MKF "MIKRA" Sarajevo	www.mikra.ba	Sanin Čampara	19.03.2008.	155
10.	MKF "MIKRO ALDI" Goražde	www.mikroaldi.org	Omar Softić	20.08.2007.	35
11.	"PARTNER MKF" Tuzla	www.partner.ba	Senad Sinanović	20.08.2007.	297
12.	"PRVA ISLAMSKA MKF" Sarajevo	www.mfi.ba	Edina Hadžimurtezić	10.12.2007.	8
13.	MKF "SANI" Zenica	-	Sulejman Haračić	09.10.2007.	3
14.	MKF "SUNRISE" Sarajevo	www.microsunrise.ba	Samir Bajrović	20.08.2007.	180
UKUPNO					1.394

Prilog 9 - Zbirni bilans stanja MKF - 31.12.2020.

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2019.	%	31.12.2020.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
AKTIVA						
1.	Novčana sredstva (1a+1b)	35.594	7,6	42.575	8,6	120
1a)	Gotov novac i nekamatonosni računi depozita	22.842	4,9	28.525	5,8	125
1b)	Kamatonosni računi depozita	12.752	2,7	14.050	2,8	110
2.	Plasmani bankama	2.150	0,5	110	0,0	5
3.	Kreditni	370.298	78,8	389.972	79,2	105
3a)	Rezerve za kreditne gubitke	2.759	0,6	4.108	0,8	149
3b)	Neto krediti (3-3a)	367.539	78,2	385.864	78,4	105
4.	Materijalna i nematerijalna imovina, neto	28.231	6,0	26.764	5,5	95
5.	Dugoročne investicije	33.061	7,0	33.061	6,7	100
6.	Ostala aktiva	3.415	0,7	3.565	0,8	104
7.	Minus: rezerv. na ost. stavke aktive, osim kredita	3	0,0	10	0,0	333
8.	UKUPNO AKTIVA	469.987	100	491.929	100	105
PASIVA						
9a)	Obaveze po uzetim kratkoročnim kreditima	45.676	9,7	20.476	4,2	45
9b)	Obaveze po uzetim dugoročnim kreditima	150.186	32,0	186.128	37,8	124
9c)	Obaveze po dospjelim kamata	907	0,2	899	0,2	99
10.	Ostale obaveze	24.218	5,1	23.130	4,7	96
11.	UKUPNO OBAVEZE	220.987	47,0	230.633	46,9	104
12.	Donirani kapital	48.076	10,2	48.076	9,8	100
13.	Osnovni kapital	3.868	0,8	3.868	0,8	100
14.	Višak prihoda nad rashodima	252.273	53,7	264.873	53,8	105
14a)	za prethodne godine	237.483		252.283		106
14b)	za tekuću godinu	14.790		12.590		85
15.	Manjak prihoda nad rashodima	55.335	11,7	55.625	11,3	101
15a)	za prethodne godine	55.236		55.251		100
15b)	za tekuću godinu	99		374		378
16.	Ostale rezerve	118	0,0	104	0,0	88
17.	UKUPNO KAPITAL	249.000	53,0	261.296	53,1	105
18.	UKUPNO PASIVA	469.987	100	491.929	100	105
VANBILANSNA EVIDENCIJA						
19.	Otpisani krediti	149.854		143.361		96
20.	Odobrena nepovučena kreditna sredstva od strane povjerilaca	11.649		6.373		55
21.	Komisioni poslovi	222		218		98
22.	Sudske tužbe, rješenja nadležnih organa koja su potencijalna obaveza MKO, a koja još nisu evidentirana u bilansnim evidencijama i sl.	396		400		101
23.	Ostalo (sve ostale vanbilansne stavke koje nisu obuhvaćene naprijed navedenim)	195.691		40.189		21

Prilog 10 - Zbirni bilans stanja MKD - 31.12.2020.

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2019.	%	31.12.2020.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
AKTIVA						
1.	Novčana sredstva (1a+1b)	13.281	8,3	12.356	7,4	93
1a)	Gotov novac i nekamatonsni računi depozita	12.781	8,0	12.106	7,3	95
1b)	Kamatonsni računi depozita	500	0,3	250	0,1	50
2.	Plasmani bankama	0	0,0	0	0,0	-
3.	Kreditni	140.707	88,2	150.918	90,9	107
3a)	Rezerve za kreditne gubitke	1.411	0,9	2.936	1,8	208
3b)	Neto krediti (3-3a)	139.296	87,3	147.982	89,1	106
4.	Materijalna i nematerijalna imovina	5.747	3,6	4.540	2,7	79
5.	Dugoročne investicije	0	0,0	0	0,0	-
6.	Ostala aktiva	1.304	0,8	1.248	0,8	96
7.	Minus: rezervir. na ost. stavke aktive, osim kredita	0	0,0	0	0,0	-
8.	UKUPNO AKTIVA	159.628	100	166.126	100	104
PASIVA						
9a)	Obaveze po uzetim kratkoročnim kreditima	56.995	35,7	360	0,2	1
9b)	Obaveze po uzetim dugoročnim kreditima	48.888	30,6	106.468	64,1	218
9c)	Obaveze po dospjeim kamatama	914	0,6	1.092	0,6	119
10.	Ostale obaveze	7.517	4,7	7.928	4,8	105
11.	UKUPNO OBAVEZE	114.314	71,6	115.848	69,7	101
12.	Donirani kapital	0	0,0	0	0,0	-
13.	Osnovni kapital	31.600	19,8	33.100	19,9	105
14.	Emisiona ažia	0	0,0	0	0,0	-
15.	Neraspoređena dobit (15a+15b)	9.186	5,8	9.168	5,5	100
15a)	prethodnih godina	5.976		10.124		169
15b)	tekuće godine	3.210		-956		-30
16.	Zakonske rezerve	2.528	1,6	3.568	2,2	141
17.	Ostale rezerve	2.000	1,2	4.442	2,7	222
18.	UKUPNO KAPITAL	45.314	28,4	50.278	30,3	111
19.	UKUPNO PASIVA	159.628	100	166.126	100	104
VANBILANSNA EVIDENCIJA						
20.	Otpisani krediti	2.738		6.181		226
21.	Odobrena nepovučena kreditna sredstva od strane povjerilaca	38.649		12.879		33
22.	Komisioni poslovi	0		0		-
23.	Sudske tužbe, rješenja nadležnih organa koja su potencijalna obaveza MKO, a koja još nisu evidentirana u bilansnim evidencijama i sl.	0		0		-
24.	Ostalo (sve ostale vanbilansne stavke koje nisu obuhvaćene naprijed navedenim)	21.268		16.741		79

Prilog 11 - Pregled osnovnih pokazatelja MKO u FBiH - 31.12.2020.

- 000 KM -

R. br.	Naziv MKO	Iznos aktive	Iznos bruto portfolija	Iznos kapitala	Finansijski rezultat	Plasmani
1.	MKD „CREDO CENTAR“ d.o.o. Mostar	2.551	2.479	2.104	118	3.010
2.	MKD "EKI" d.o.o. Sarajevo	156.873	140.879	47.533	3.227	96.776
3.	MKF "EKI" Sarajevo	99.989	49.001	70.633	1.602	48.377
4.	MKD „IUTECREDIT BH“ d.o.o. Sarajevo	6.702	5.965	641	-4.301	9.091
5.	MKF "LIDER" Sarajevo	25.887	22.996	11.955	323	20.395
6.	"LOK MKF" Sarajevo	8.204	6.085	3.350	60	5.298
7.	MKF "MELAHA" Sarajevo	1.117	864	415	-108	640
8.	MKF "MI-BOSPO" Tuzla	75.352	68.613	28.464	2.437	65.129
9.	MKF "MIKRA" Sarajevo	52.553	39.924	11.273	1.176	38.870
10.	MKF "MIKRO ALDI" Goražde	8.661	7.625	5.232	92	5.983
11.	"PARTNER MKF" Tuzla	162.760	144.554	97.686	5.435	107.649
12.	"PRVA ISLAMSKA MKF" Sarajevo	2.305	1.564	2.028	-165	2.076
13.	MKF "SANI" Zenica	93	98	71	-101	100
14.	MKF "SUNRISE" Sarajevo	55.008	44.506	30.189	1.451	50.730
UKUPNO		658.055	535.153	311.574	11.246	454.124

Prilog 12 - Pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za MKO - 31.12.2020.

R. br.	Opis	MKO sa sjedištem u FBiH - period 01.01.-31.12.2020.			
		Broj zaključenih ugovora	Isplate mikrokredita (u 000 KM)	Ponderisana NKS (prosječna) %	Ponderisana EKS (prosječna) %
1	2	3		4	5
1.	Kratkoročni mikrokrediti za:	47.026	63.022	20,29	30,69
1.1.	Uslužne djelatnosti	3.384	6.515	20,66	27,04
1.2.	Trgovinu	749	1.735	20,47	27,27
1.3.	Poljoprivredu	6.934	10.972	20,12	25,66
1.4.	Proizvodnju	409	914	19,37	25,36
1.5.	Stambene potrebe	3.244	5.945	20,59	25,56
1.6.	Nenamjenski - osnovne potrebe	24.650	28.078	21,05	37,74
1.7.	Ostalo	7.656	8.863	17,52	21,79
2.	Dugoročni mikrokrediti za:	85.168	391.102	18,90	22,90
2.1.	Uslužne djelatnosti	14.766	73.125	18,23	20,96
2.2.	Trgovinu	2.459	12.129	17,96	20,96
2.3.	Poljoprivredu	23.343	121.828	17,68	20,38
2.4.	Proizvodnju	2.211	12.279	17,90	20,37
2.5.	Stambene potrebe	13.973	81.474	19,27	22,38
2.6.	Nenamjenski - osnovne potrebe	16.579	54.244	22,25	26,99
2.7.	Ostalo	11.837	36.023	19,06	31,71
3.	Ukupni mikrokrediti	132.194	454.124	19,10	23,98

Prilog 12a - Uporedni pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za MKO

- % -

Prosječne ponderisane NKS na:	01.01.-31.12.2016.	01.01.-31.12.2017.	01.01.-31.12.2018.	01.01.-31.12.2019.	01.01.-31.12.2020.
Kratkoročne mikrokredite	17,46	20,11	21,40	20,80	20,29
Dugoročne mikrokredite	20,81	20,38	19,63	19,29	18,90
Ukupne mikrokredite	20,18	20,34	19,89	19,51	19,10
Prosječne ponderisane EKS na:	01.01.-31.12.2016.	01.01.-31.12.2017.	01.01.-31.12.2018.	01.01.-31.12.2019.	01.01.-31.12.2020.
Kratkoročne mikrokredite	26,71	28,29	29,11	31,85	30,69
Dugoročne mikrokredite	24,75	24,22	23,27	23,09	22,90
Ukupne mikrokredite	25,12	24,86	24,13	24,38	23,98

Prilog 13 - Zbirni bilans uspjeha MKF - 31.12.2020.

- 000 KM -

R. br.	Opis	Za period 01.01. - 31.12.2019.	%	Za period 01.01. - 31.12.2020.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
	PRIHODI I RASHODI PO KAMATAMA					
1.	Prihodi od kamata i slični prihodi	73.976	87,0	76.228	90,4	103
2.	Rashodi po kamatama i slični rashodi	8.360	11,9	7.893	11,0	94
3.	Neto prihodi od kamata i sličnih prihoda (1. - 2.)	65.616		68.335		104
	OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI					
4.	Operativni prihodi	8.756	10,3	7.058	8,4	81
5.	Operativni rashodi	55.846	79,4	57.042	79,1	102
	OSTALI POSLOVNI PRIHODI I RASHODI					
6.	Ostali poslovni prihodi	2.285	2,7	987	1,2	43
7.	Ostali poslovni rashodi	587	0,8	615	0,9	105
8.	Troškovi rezerviranja za kreditne i druge gubitke	3.965	5,6	5.283	7,3	133
9.	Višak/manjak prihoda nad rashodima prije oporezivanja (3.+4.-5.+6.-7.-8.)	16.259		13.440		83
10.	Porez na višak prihoda nad rashodima	1.581	2,3	1.238	1,7	78
11.	Neto višak/manjak prihoda nad rashodima (9.-10.)	14.678		12.202		83

Prilog 14 - Zbirni bilans uspjeha MKD - 31.12.2020.

- 000 KM -

R. br.	Opis	Za period 01.01. - 31.12.2019.	%	Za period 01.01. - 31.12.2020.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
	PRIHODI I RASHODI PO KAMATAMA					
1.	Prihodi od kamata i slični prihodi	26.127	99,0	26.725	98,6	102
2.	Rashodi po kamatama i slični rashodi	4.655	20,1	5.798	20,7	125
3.	Neto prihodi od kamata i sličnih prihoda (1. - 2.)	21.472		20.927		97
	OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI					
4.	Operativni prihodi	134	0,5	206	0,8	154
5.	Operativni rashodi	15.896	68,6	16.655	59,4	105
	OSTALI POSLOVNI PRIHODI I RASHODI					
6.	Ostali poslovni prihodi	132	0,5	160	0,6	121
7.	Ostali poslovni rashodi	72	0,3	357	1,3	496
8.	Troškovi rezerviranja za kreditne i druge gubitke	1.928	8,3	4.826	17,2	250
9.	Dobit/gubitak prije oporezivanja (3.+4.-5.+6.-7.-8.)	3.842		-545		-14
10.	Porez na dobit	630	2,7	411	1,4	65
11.	Neto dobit/gubitak (9.-10.)	3.212		-956		-30

PRILOZI ZA LIZING SEKTOR

Prilog 15 - Osnovni podaci o lizing društvima u FBiH - 31.12.2020.

R. br.	Naziv lizing društva	Internet adresa	Direktor	Datum izdavanja dozvole za rad	Broj zaposlenih
1.	MOGO d.o.o. Sarajevo	www.mogo.ba	Marina Samuilova	01.06.2018.	15
2.	PORSCHE LEASING d.o.o. Sarajevo	www.porscheleasing.ba	Dejan Stupar	28.05.2015.	21
3.	RAIFFEISEN LEASING d.o.o. Sarajevo	www.rlbh.ba	Maja Jurčević	19.01.2010.	41
4.	SPARKASSE LEASING d.o.o. Sarajevo	www.s-leasing.ba	Elma Hošo	11.02.2010.	24
UKUPNO					101

Prilog 16 - Zbirni bilans stanja lizing društava²⁹ - 31.12.2020.

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2019.	%	31.12.2020.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
AKTIVA						
1.	Novac i novčani ekvivalenti	5.530	1,7	6.548	1,9	118
2.	Plasmani bankama	13.572	4,2	12.113	3,5	89
3.	Potraživanja po finansijskom lizingu, neto (3a-3b-3c-3d)	241.078	74,5	256.770	74,7	107
3a)	Potraživanja po finansijskom lizingu, bruto	269.053	83,2	280.723	81,7	104
3b)	Rezerve za gubitke	2.665	0,8	2.126	0,6	80
3c)	Odgođeni prihodi po osnovu kamata	25.095	7,8	21.584	6,3	86
3d)	Odgođeni prihodi po osnovu naknada	215	0,1	243	0,1	113
4.	Potraživanja od subsidijarnih lica	2	0,0	0	0,0	0
5.	Materijalna i nematerijalna imovina, neto (5a+5b-5c-5d)	50.371	15,6	55.565	16,2	110
5a)	Materijalna i nematerijalna imovina-vlastita sredstva	4.810	1,5	3.562	1,0	74
5b)	Materijalna i nematerijalna imovina -operativnog lizinga	65.083	20,1	73.103	21,3	112
5c)	Ispravka vrijednosti -vlastita sredstva	3.605	1,1	1.961	0,6	54
5d)	Ispravka vrijednosti-operativni lizing	15.917	4,9	19.139	5,5	120
6.	Dugoročne investicije	248	0,1	309	0,1	125
7.	Ostala aktiva (7a+7b+7c)	12.486	3,9	12.521	3,6	100
7a)	Zajmovi, neto (7a1-7a2)	5.331	1,6	4.982	1,4	93
7a1)	Zajmovi (dospjela potraž.+nedospjela glavnica)	5.334	1,6	4.984	1,4	93
7a2)	Rezerve za zajmove	3	0,0	2	0,0	67
7b)	Zalihe	1.474	0,5	912	0,3	62
7c)	Ostala aktiva	5.681	1,8	6.627	1,9	117
	UKUPNA AKTIVA	323.287	100	343.826	100	106
PASIVA						
8.	Obaveze po uzetim kreditima, neto (8a+8b-8c)	286.281	88,5	307.877	89,5	108
8a)	Obaveze po kratkoročnim kreditima	0	0,0	1.956	0,5	-
8b)	Obaveze po dugoročnim kreditima	286.526	88,6	306.085	89,0	107
8c)	Unaprijed plaćeni troškovi i naknada	245	0,1	164	0,0	67
9.	Ostale obaveze	7.936	2,5	8.174	2,4	103
	UKUPNO OBAVEZE	294.217	91,0	316.051	91,9	107
10.	Osnovni kapital	23.472	7,3	16.458	4,8	70
11.	Rezerve	7.950	2,4	7.060	2,1	89
12.	Akumulirana dobit/gubitak	-2.352	-0,7	4.257	1,2	-181
	UKUPNO KAPITAL	29.070	9,0	27.775	8,1	96
	UKUPNO PASIVA	323.287	100	343.826	100	106
	Otpisana potraživanja (početno stanje)	21.749		19.880		91
	Novi otpis (+)	6.471		2.115		33
	Naplata (-)	1.039		61		6
	Trajni otpis (-)	3.713		914		25
	Otpisana potraživanja (krajnje stanje)	23.468		21.020		90
	Ostala vanbilansna evidencija	84.300		68.554		81

²⁹ Podaci o lizing sektoru za 2019. godinu korigovani su za iznos od 407 hiljada KM kod jednog lizing društva koje je, u skladu s nalogom eksternog revizora, izvršilo izmjenu finansijskih izvještaja za 2019. godinu.

Prilog 17 - Pregled osnovnih pokazatelja lizing društava u FBiH - 31.12.2020.

- 000 KM -

R. br.	Naziv lizing društva	Bilansna suma	Potraživanja po finansijskom lizingu	Neto stanje sredstava datih u operativni lizing	Ukupan kapital	Finansijski rezultat	Plasmani
1.	MOGO d.o.o. Sarajevo	2.828	1.920	0	899	-725	0
2.	PORSCHE LEASING d.o.o. Sarajevo	135.935	88.106	40.366	6.650	3.016	71.548
3.	RAIFFEISEN LEASING d.o.o. Sarajevo	118.905	88.489	10.004	12.478	1.028	39.719
4.	SPARKASSE LEASING d.o.o. Sarajevo	86.158	78.255	3.594	7.748	938	40.962
UKUPNO		343.826	256.770	53.964	27.775	4.257	152.229

Prilog 18 - Zbirni bilans uspjeha lizing društava³⁰ - 31.12.2020.

- 000 KM -

R. br.	Opis	01.01.- 31.12.2019.	%	01.01.- 31.12.2020.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
	Finansijski prihodi i rashodi					
1.	Prihodi od kamata	13.787	42,7	12.702	35,5	92
1a)	Kamate na plasmane bankama	392	1,2	324	1,0	83
1b)	Kamate po finansijskom lizingu	11.794	36,5	10.465	29,2	89
1c)	Naknade (za obradu lizing zahtjeva itd.)	852	2,7	840	2,3	99
1d)	Ostali prihodi po kamatama	749	2,3	1.073	3,0	143
2.	Rashodi po kamatama	4.406	13,1	4.274	13,5	97
2a)	Kamate na pozajmljena sredstva	4.307	12,8	4.171	13,2	97
2b)	Naknade za obradu kredita	97	0,3	101	0,3	104
2c)	Ostali rashodi po kamatama	2	0,0	2	0,0	100
3.	Neto prihodi od kamata	9.381	29,1	8.428	23,5	90
	Operativni prihodi i rashodi					
4.	Operativni prihodi	18.484	57,3	23.102	64,5	125
4a)	Naknade za izvršene usluge	2	0,0	1	0,0	50
4b)	Naknada za operativni najam	14.943	46,3	17.484	48,8	117
4c)	Prihod od prodaje lizing objekta	109	0,4	0	0,0	0
4d)	Ostali operativni prihodi	3.430	10,6	5.617	15,7	164
4d1)	Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	879	2,7	357	1,0	41
4d2)	Prihodi od opomena	27	0,1	12	0,0	44
4d3)	Ostalo	2.524	7,8	5.248	14,7	208
5.	Operativni rashodi	25.978	77,2	25.038	79,4	96
5a)	Troškovi plata i doprinosa	5.702	16,9	4.442	14,1	78
5b)	Troškovi poslovnog prostora	9.741	29,0	11.558	36,6	119
5c)	Ostali troškovi	10.535	31,3	9.038	28,7	86
6.	Troškovi rezervi za gubitke	2.142	6,4	1.582	5,0	74
7.	Dobit prije poreza	-255		4.910		-1.925
8.	Porez na dobit	1.106	3,3	653	2,1	59
9.	Neto dobit/gubitak	-1.361		4.257		-313

³⁰ Podaci o lizing sektoru za 2019. godinu korigovani su za iznos od 407 hiljada KM kod jednog lizing društva koje je, u skladu s nalogom eksternog revizora, izvršilo izmjenu finansijskih izvještaja za 2019. godinu.

Prilog 19 - Pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za ugovore o finansijskom lizingu - 31.12.2020.

R. br.	Opis	Za period 01.01.-31.12.2020.			
		Broj ugovora	Iznos finansiranja (000 KM)	Pond. NKS %	Pond. EKS %
1	2	3	4	5	6
1.	Kratkoročni lizing ugovor prema predmetu lizinga:	25	729	3,74	6,94
a.	Putnička vozila	18	255	4,15	7,67
b.	Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	7	474	3,52	6,55
c.	Mašine i oprema	0	0	0,00	0,00
d.	Nekretnine	0	0	0,00	0,00
e.	Ostalo	0	0	0,00	0,00
1.1.	Kratkoročni lizing ugovor prema korisniku lizinga:	25	729	3,74	6,94
a.	Pravna lica	25	729	3,74	6,94
b.	Preduzetnici	0	0	0,00	0,00
c.	Fizička lica	0	0	0,00	0,00
2.	Dugoročni lizing ugovor prema predmetu lizinga:	2.717	131.746	3,96	7,06
a.	Putnička vozila	1.617	69.198	4,04	7,72
b.	Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	943	40.538	4,01	7,15
c.	Mašine i oprema	157	22.010	3,58	4,86
d.	Nekretnine	0	0	0,00	0,00
e.	Ostalo	0	0	0,00	0,00
2.1.	Dugoročni lizing ugovor prema korisniku lizinga:	2.717	131.746	3,96	7,07
a.	Pravna lica	2.306	118.304	3,87	6,17
b.	Preduzetnici	123	4.048	4,74	7,46
c.	Fizička lica	288	9.394	4,68	18,18
	Ukupno (1+2)	2.742	132.475	3,96	7,06

Prilog 19a - Uporedni pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za ugovore o finansijskom lizingu

- % -

R. br.	Opis	31.12.2016.		31.12.2017.		31.12.2018.		31.12.2019.		31.12.2020.	
		NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Kratkoročni lizing ugovori:	3,83	6,74	3,69	6,43	5,96	12,30	6,12	12,36	3,74	6,94
1.1.	Pravna lica	3,73	5,71	3,63	6,02	4,12	7,34	3,26	6,27	3,74	6,94
1.2.	Preduzetnici	5,95	11,70	5,50	12,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.	Fizička lica	5,85	37,44	6,52	30,21	17,56	43,62	33,04	69,75	0,00	0,00
2.	Dugoročni lizing ugovori:	5,08	7,97	4,67	7,17	4,30	6,81	5,52	8,86	3,96	7,07
2.1.	Pravna lica	5,07	7,19	4,61	6,63	4,06	5,94	4,04	6,08	3,87	6,17
2.2.	Preduzetnici	6,29	8,66	5,79	8,95	5,07	7,23	5,04	7,57	4,74	7,46
2.3.	Fizička lica	4,98	20,26	5,33	17,94	8,12	21,82	19,69	35,50	4,68	18,18
	Ukupno	5,06	7,95	4,66	7,17	4,31	6,85	5,52	8,88	3,96	7,06

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA BANKARSTVO
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

IZDAVAČ
AGENCIJA ZA BANKARSTVO
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Zmaja od Bosne 47b
71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina
Tel. +387 33 72 14 00
Faks +387 33 66 88 11
Internet stranica: www.fba.ba
e-mail: agencija@fba.ba